

SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

SAK
KY.FI

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Puheenjohtajan katsaus	6
3. Tarkastuslautakunnan toiminta 2024	8
3.1. Tehtävät ja arviointisuunnitelma	8
3.2. Kokoonpano	10
3.3. Tilintarkastaja	10
3.4. Työskentely	10
3.5. Arvio tilinpäätöksen laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeesta	12
4. Kuntayhtymän sitovien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	13
4.1. Kuntayhtymän talousarvion toteutuminen	14
4.2. Tulokortin tavoitteiden toteutuminen	17
4.3. Kuntakonsernin toiminta ja talous	18
5. Kuntayhtymän organisaatio ja strategia vuoteen 2027	19
5.1. Omistajaohjaus	19
5.2. Vastuullisuus	20
5.3. Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	23
5.4. Taloudellinen kehitys	23
5.5. Strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointi	25
5.5.1. Muuttuva toimintaympäristö	27
5.5.2. Perustehtävä, visio ja arvo	27
5.5.3. Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet	28
6. Tulosalueiden tavoitteiden toteutuminen	29
6.1. Kuntayhtymän johto	29
6.1.1. Yhteenveto kuntayhtymän johdon tulosalueelle tehdystä arviointikäynnistä	31
6.2. Oppimispalvelut	32
6.2.1. Savon ammattiopisto	38
6.2.2. Varkauden lukio ja aikuislinja	40
6.2.3. Yhteenveto oppimispalveluihin tehdyistä arviointikäynneistä	42
6.3. Tukipalvelut	51
6.3.1. Kuntayhtymän hanketoiminta	53
6.3.2. Yhteenveto tukipalveluihin tehdyistä arviointikäynneistä	54
7. Henkilöstö	57
8. Opiskelijat ja osallisuus	60
9. Tarkastuslautakunnan yhteenveto valtuustokaudelta 2021–2024	61
10. Vuoden 2023 arviointikertomuksessa tehtyjen toimenpiteiden tilannearviointi	63
11. Tarkastuslautakunnan esitys yhtymävaltuustolle	65
12. Allekirjoitukset	65

Liite 1

1. Johdanto

Tarkastuslautakunta arvioi vuosittain valtuuston asettamien, sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja siten pyrkii osaltaan edistämään kuntayhtymän toimintaa. Toiminta on tuloksellista, kun se lisää kuntayhtymän perustehtävän mukaisesti nuorten ja aikuisten osaamista, vastaa alueen työelämän osaamistarpeisiin, kehittää alueen työelämää sekä edistää kansainvälistymistä, työllisyyttä, yrittäjyyttä ja hyvää elämää.

Rakennusinvestoinnit ovat päättymässä. Toivalan kampuksen opiskelija-asuntolan rakentaminen oli vuoden 2024 merkittävin investointi, ja sen arvioidaan valmistuvan vuoden 2025 aikana. Kuntayhtymän investoinnit ovat olleet merkittävän suuria viime vuosina, mikä on johtanut lainakannan nopeaan kasvuun. Investointien ja poistojen tasapainottamiseksi tulisi pitkällä aikavälillä pyrkiä siihen, että niiden määrät ovat samalla tasolla. Suurten investointien rahoittaminen pelkästään tulorahoituksella ei usein ole mahdollista, joten lainarahoitusta tarvitaan. Lainojen takaisinmaksu on suunniteltu perustuvan Presidentinkadun kiinteistöjen myyntituloihin.

Kuntayhtymän toiminnan keskeisenä ja kantavana teemana on ollut kestävä kehitys, jonka tavoitteena on rakentaa tulevaisuutta ekologisesti, kulttuurisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväksi. Tämän tavoitteen saavuttamista on edistetty ohjauksella, opastuksella ja koulutuksilla. Riittävän ympäristöosaamisen varmistamiseksi tavoitteena oli, että jokainen henkilö suorittaa ympäristöosaamisen perustason verkkokoulutuksen. Tavoitteeseen päästiin osittain ja työ jatkuu. Tarkastuslautakunnan havaintojen mukaan ympäristö vastuullisuus ja kestävä kehitys on juurtunut hyvin myös opetukseen.

Savon koulutuskuntayhtymän vuoden 2024 tilikauden ylijäämä oli 2,4 milj. euroa. Toiminnallinen tulos vuodelta 2024 oli 2,5 milj. euroa ylijäämäinen, kun se vuonna 2023 oli -3,2 milj. euroa alijäämäinen. Toiminnallisen tuloksen paranemiseen vaikuttivat sopeuttamistoimet, jotka tehtiin yhteistoimintaneuvotteluissa. Merkittävien sopeuttamistoimi talousarvioon verrattuna oli henkilöstökulut, jotka alittivat talousarvion 1,9 miljonnalla eurolla.

Opiskelijapalautteen vastausaktiivisuus jäi edelleen tavoitteesta. Toimenpiteitä palautejärjestelmän kehittämiseen on laadittu.

Jäsenkunnilta vuonna 2024 saaduissa lausunnoissa korostui erityisesti tarve vahvistaa koulutuksen alueellista saavutettavuutta sekä koulutuksen jalkauttamista omistajakuntiin. Esille nousi myös huoli opiskelijoiden yhdenvertaisista mahdollisuuksista osallistua koulutukseen, erityisesti maantieteellisesti syrjäisemmillä alueilla. Koulutuksen paikkariippumattomuuden lisäämistä ja uudenlaisia oppimiskäytäntöjä, kuten hajautettuja ja työpaikoilla tapahtuvia koulutusmalleja, pidettiin tärkeinä kehittämiskohteina.

Tarkastuslautakunta haluaa tuoda esiin seuraavat havainnot, jotka ovat nousseet esille arviointikäyneillä, kuulemisissa ja käydyissä keskusteluissa:

Strategian painotukset ja tavoitteet mittareineen tukevat hyvin kansallisia linjauksia. Tarkastuslautakunnan mielestä vuosittaisia tavoitteita tulee kuitenkin priorisoida ja tarvittaessa karsia. Yhteiskunnan pelastaminen edellyttää vahvempaa sitoutumista aktiivisuuteen ja vuoropuheluun. Osaajista huolehtimisen osalta on tärkeää kehittää mittareita, jotka suhteuttavat koulutuksen määrän todelliseen tarpeeseen.

Talouden muutosten takia jouduttiin luopumaan opettajien työelämäjaksoista ja opettajien käyntejä opiskelijoiden luona työelämäjaksoilla vähennettiin varsinkin kauempana jaksoa suorittavien osalta. Molemmat toiminnot olisi syytä palauttaa mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman pian.

Merkittävimmät investoinnit on toteutettu. Investoinnit on arvioitu myös ympäristötilinpäätöksessä. Ympäristöinvestoinnit olivat yhteensä 1 224 789 euroa, joka oli 49 % kuntayhtymän investoinneista. Suurin investointi on ollut Toivalan kampuksen asuntola, joka valmistuu vuonna 2025 ja painottaa kestävästä kehitystä. Kampuksilla tehtiin pienempiä muutos- ja korjaustöitä energiankulutuksen vähentämiseksi.

Tarkastuslautakunta huomioi opiskelijakuntatoimintaa arvioidessaan sen siirtymisen yhdistysmuodosta koulutuksen järjestäjän koordinoimaksi rekisteröimättömäksi toiminnaksi. Se edellyttää selkeitä rakenteita osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamiseksi. Koska toiminnan rahoitus on nyt kuntayhtymän hallussa, on tärkeää varmistaa, että opiskelijoiden ääni kuuluu jatkossakin aidosti toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Opetusta ja ohjausta lähdettiin kehittämään vuoden 2024 aikana strategian ja toimintasuunnitelman mukaisesti asiakasprofiloinnin näkökulmasta. Kehittämistyötä toteutetaan pedagogisella kehittämisohjelmalla 2024–2027. Ohjelma kytkeytyy erinomaisen opetuksen ja ohjauksen tavoitteeseen. Tarkastuslautakunnan mielestä hanke tukee hyvin opetuksen kehittämisen kokonaisuutta. Pedagogisen ohjelman toteutumisen seurantaan kannattaa laatia mittaristoa samalla tavalla kuin erinomaisen opetuksen ja ohjauksen seurannassa on käytössä. Pedagoginen kehittämisohjelma hyväksyttiin huhtikuussa 2024. Se pohjautuu asiakasryhmien tunnistamiseen ja määrittelyyn, minkä pohjalta suunnitellaan ja rakennetaan eri asiakasryhmille soveltuvaa palvelutarjontaa.

Tarkastuslautakunta on vertaillut tulokortteihin asetettujen mittareiden ja tavoitteiden toteutumista valtuustokauden 2021–2024 aikana. Tunnuslukujen kehitys ja arvio niiden toteutumisesta on nähtävissä taulukossa 1.

Kuntayhtymän ja oppimispalvelujen tulokorttien yhdistelmä v. 2021–2024											
Näkö- kulmat	Mittarit	Tavoite ja toteuma									Tila
		v. 2021		v. 2022		v. 2023			v. 2024		
		Tav.	Tot.	TA-muu- toksen jälkeen	To- teuma	Alkupe- räinen tavoite	TA-muu- toksen jälkeen	To- teuma	Alkupe- räinen tavoite	To- teuma	
Talous	Toimintatuotot (M€, ulk.)	72,8	74,5	72,0	73,5	87,6	85,4	85,3	80,9	82,8	
	Tulos (M€)	-2,6	-0,5	-6,0	-4,3	12,6	7,4	7,2	-0,9	2,0	
Asiakas	Tutkintojen määrä	2650	2227	2 400	2 365	2250	2250	2478	2250	2560	
	Opiskelijapalaute	4,0	4,0	4,0	4,1	4,05	4,05	4,1	4,1	4,1	
	Työelämäpalaute	4,0	4,0	4,0	4,1	4,05	4,05	3,8	4,1	3,9	
	Vetovoimaisuus yhteishaussa % *	42	45	43	45	43	43	45	-	-	
	Opiskelijavuodet	5800	6315	6000	6535	6260	6260	6549	6270	6281	
	Osaamispisteet	-	-	420000	431376	425000	425000	442744	-	-	
	Tutkinnonosien määrä	-	-	-	-	-	-	-	18000	19424	
	Työllistyminen valmistumi- sen jälkeen (%)	70	82	70	89	75	75	88	76	82,4	
	Opiskelija valmiudet toi- mia kestävän kehityksen mukaisesti	-	-	-	-	-	-	-	4,1	4,2	
Prosessi	Keskeyttäminen (%)	6,2	8,0	6,2	6,7	7,0	7,0	7,3	6,5	7,2	
	Opiskelijapalautteen vastausaktiivisuus (%)	70	54	75	43	76	76	35	77	63,3	
	Jatko-opintoihin siirtyminen (%)	-	-	5	7	4,0	4,0	7,2	4,5	6,7	
	Työolobarometrin vastausaktiivisuus	72	74	72	81	73	73	72	-	-	
Henki- löstö	Työolobarometri	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	
	Terveysprosentti	-	-	82	85	81	81	86	82	86,9	
	Sairauspoissaolopäivät/hlö kalenteripäivinä	-	-	-	-	-	-	-	12,5	10,9	
	Henkilöstön kehittämisenot/koulu- tus/htv (%)	2,8	1,4	2,6	2,4	2,8	2,8	2,5	-	-	
	Koulutuspäivät/hlö	-	-	-	-	-	-	-	2,2	1,8	
	Dokumentoidut kehityskeskustelut	91,5	92,8	-	-	-	-	-	-	-	

Taulukko 1. Kuntayhtymän tulokortin vertailu valtuustokaudelta 2021–2024. Vuoden 2024 tulokorteissa näkökulmat on muutettu strategian mukaisesti. Taulukkoon on luvut lisätty aikaisempien näkökulmien mukaisesti.

* mittarin arvo muodostuu ensisijaisten hakijoiden määrästä suhteessa Pohjois-Savon alueella perustutkintoa opiskelemaan tai lukiokoulutukseen hakeneiden määrään, hakijamäärät perustuvat yhteishaun ilmoittamiin tietoihin

Tulokortin tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena hyvin. Aiempinakin vuosina opiskelijapalautteen vastausaktiivisuus jäi tavoitteesta. Vastausaktiivisuus nousi edellisestä vuodesta. Vastausaktiivisuuden kasvattamiseksi on ryhdytty etsimään konkreettisia toimenpiteitä. Keskeyttämisten määrä on pysynyt muihin koulutuksen järjestäjiin verrattaessa matalalla tasolla, ja valtuustokauden aikana se on pysynyt samalla tasolla. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan keskeyttämisten ehkäisyssä tehtävä työ on hyvää ja ongelmattomasti pystytään puuttumaan oikealla ja tuloksellisella tavalla. Vuonna 2023 tarkastuslautakunta tutustui opiskeluhooltoon ja arvioi toiminnan palvelevan tarkoitustaan. Arviointikäynneillä keskusteltiin opiskeluhoollon toimivuudesta henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa.

Mittari koulutuspäivien määrästä henkilöä kohti on tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan käytännössä hankalasti seurattava, koska kirjaamiskäytännöt vaihtelevat, vaikka ohjeistus on olemassa. Tarkastuslautakunnan näkemyksenä koulutuksiin osallistumisen seuranta kannattaa tarkentaa ja sitä kautta saada tietoa vaikuttavuudesta.

Arviointikäynneillä nousi esiin, että opiskelijapalvelut eivät ole opiskelijoille saatavilla iltaisin. Tarkastuslautakunta suosittelee, että opiskelijapalvelut olisivat saatavilla myös iltaisin, jotta iltaopiskelijat voivat hyödyntää palveluita yhdenvertaisesti.

Strategian jalkauttamiseen liittyneissä keskusteluissa tarkastuslautakunnalle tuli näkemys, että keskustelu strategian arvoista vaatii vielä työtä. Arvot ymmärretään monin tavoin ja siksi on tärkeää käydä keskustelua, jotta kuntayhtymän arvot ymmärretään samalla tavalla kuntayhtymän toimintaan liittyvinä.

2. Puheenjohtajan katsaus

Maailma muuttuu ja me sen mukana.

Valtuustokausi on päättymässä ja uusi alkamassa. Olemme kokeneet mielenkiintoisen ja jopa erikoisen kauden. Kausi alkoi koronan jälkimainingeissa. Opiskelijat olivat oppineet uudenlaisen tavan opiskella ja luottamushenkilöt pitää kokouksia etäyhteyksillä. Sitten syttyi sota Ukrainassa, jollaista emme enää koskaan uskooneet tapahtuvan ainakaan näin lähellä. Sodalla oli omat vaikutuksensa. Konkreettisin vaikutus kuntayhtymän toimintaan lienee ollut rakennustarvikkeiden toimitusvaikeudet. Kaikki valmistui kuitenkin aikanaan ja uudet opiskelutilat otettiin käyttöön ja niihin on käyty tutustumassa laajalti ympäri maan. Tilat on todettu toimiviksi ja käyttöön sopiviksi.

Kauden huipentuma oli viime kevään Taitaja2024-tapahtuma. Se oli myös erittäin hyvä osoitus Savon koulutuskuntayhtymän yhteisöllisyydestä. Tapahtuma onnistui kaikin puolin erittäin hyvin, niin toiminnallisesti kuin taloudellisestikin. Ammatillista koulutusta pystyttiin esittelemään niin tuleville opiskelijoille kuin muullekkin yhteiskunnalle.

Vuoden 2024 aikana taloudelliset muutokset aiheuttivat muutoksia ja järjestelyjä toimintaan. Rahoitusleikkauksiin reagoitiin heti ja ratkaisut tehtiin viipymättä. On kuitenkin todettava omana näkemyksenä, että otettiin valtion hallinnossa säästöihin liittyviä päätöksiä tehtäessä huomioon alueiden erilaisuus. Itä-Suomessa on suurempi tarve aikuiskoulutukselle kuin etelämpänä, jossa pääosa opiskelijoista on nuorisasteen koulutuksissa. Aikuiskoulutusrahoitus olisi saanut säilyä Itä-Suomessa, jossa sille olisi tarvetta alanvaihtajille ja uudelleen koulutukseen hakeutuville. Toisena näkökulmana mietityttää rahoitusleikkausten vaikutus tulevaisuuden osaamisvaateisiin ja onko taloudellisia mahdollisuuksia luoda ja kehittää alueen tarpeisiin uusia koulutuksia.

Tulevaisuuteen liittyen Savon koulutuskuntayhtymä on ollut mukana Ennakoinnin Integraatio Pohjois-Savossa-hankkeessa (EIPS), jonka tavoitteena on ollut tuottaa tietoa tulevaisuuden työvoima- ja osaamistarpeista. Pohjatyötä tehdään, mutta onko tulevaisuudessa mahdollisuuksia toteuttaa uusia koulutusaloja.

Oppimisen ja opettamisen näkökulmasta toivon, kun taloudellinen tilanne saadaan jälleen tasapainoon, että opettajien työelämäjaksot ja opiskelijoiden työpaikoilla tapahtuvan oppimisen tuki palautuisi eli opettajat pystyisivät käymään kauempanakin sijaitsevilla työpaikoilla. On tärkeää, että opettajat tuntevat työelämää ja opiskelijat saavat tukea työelämäjaksoilla.

Strategiaa on nyt toteutettu reilu vuosi. Käytännön toimista voimme lukea tilinpäätösasiakirjasta. Minulle on muodostunut vahva näkemys ja tuntuma strategian toimivuudesta. Tavoitteet ovat hyvin konkreettisia ja niitä on pystytty toteuttamaan. Painotukset ovat hyvät ja niiden kautta määritellyt tavoitteet mittareineen vahvistavat kansallisten tavoitteiden toteuttamista.

Erinomaisen opetuksen ja ohjauksen toteutumisen edellytys on se, että pysymme kehityksen kärjessä. Mielestäni erinomaisen opetuksen ja ohjauksen tavoite on erittäin hyvä. Siihen liittyy kaksi latausta, jotka vievät sitä eteenpäin. Se on konkreettinen ja tavoitteellinen. Kehityksen seurantaan liittyy mittaristo, jolla pystytään seuraamaan tuloksia. Tässä toteutuu sanonta, ”Mitä mittaat, sitä voit parantaa”. Toteutusta tukee myös pedagoginen ohjelma v 2024–2027.

Tutustumiskäynnit aloille ovat olleet lautakuntatyön parasta antia. Opiskelijatapaamiset ovat olleet erittäin mielenkiintoisia, kun alkujännityksestä selvittiin, alkoi juttukin luistaa. Mieleenpainuvien toteamusten opiskelijalta tuli TELMA:an tutustuttaessa. Opiskelija totesi, ”Tämä on hyvä koulu, täällä voi istua kenen viereen tahansa.” Vastuullisuudessa päämääränä ja tavoitteena on tehdä merkityksellisiä tekoja, edistää hyvinvointia, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, demokratiaa, tasa-arvoa ja kulttuurien moninaisuutta. Se tuntuu toteutuvan käytännön elämässä.

Tarkastuslautakunnan arviointityön perusedellytys on luottamus, jotta se pystyy arvioimaan tavoitteiden toteutumista objektiivisesti. Mielestäni lautakuntana olemme pystyneet toimimaan luottamuksellisesti ja tekemään arviointityötä kuntayhtymän hyväksi.

On ollut todella mielenkiintoista seurata, kuinka iso organisaatio pystyy mukautumaan muutoksiin yllättävän nopeasti. Kaikki varmaan mielessään toivovat, että olisipa edes yksi vuosi, jolloin ei tulisi yllätyksiä ulkoapäin, tuleeko sellaista, sen näkee sitten. Kehitystyötä on kuitenkin jatkettava edelleen, mutta se on omissa käsissä ja itse päätettävä asia.

Kiitokset tarkastuslautakunnan jäsenille, kuntayhtymän johdolle, tarkastustoimintaan osallistuneille viranhaltijoille, opiskelijoille ja luottamushenkilöille hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä arvioinnissa.

Antti Valta

Antti Valta

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

3. Tarkastuslautakunnan toiminta 2024

3.1. Tehtävät ja arviointisuunnitelma

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään Kuntalain (410/2015) 121 ja 125 pykälissä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- Valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.
- Arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.
- Huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.
- Valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.
- Valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.
- Lisäksi hallintosäännössä määritellyt tehtävät.

Tarkastuslautakunnan tehtävät voidaan jakaa kolmeen tehtäväkokonaisuuteen:

- hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
 - o tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen valmistelu
 - o tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä koskevan päätösehdotuksen valmistelu
 - o tilintarkastuskertomuksessa esitetyistä muistutuksista asianomaisen selityksen ja kunnanhallituksen lausunnon hankkiminen
 - o kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittaminen
 - o hallintosäännön määräysten ja talousarvion valmistelu
 - o tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman toteutumisen seuranta
 - o ohjeiden antaminen tilintarkastajalle
 - o tilintarkastajan havaitsemista epäkohdista ja valtuuston tarkastusta koskevista päätöksistä
 - o aiheutuvien toimenpiteiden seuranta
 - o esitysten tekeminen lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien suorittamisen yhteensovittamisesta tarkoituksenmukaisella tavalla
- arviointi
 - o valtuuston asettamien tavoitteiden arviointi
 - o kuntayhtymän toiminnan, toimintatapojen ja palvelujen järjestämisen tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi
 - o talouden tasapainotuksen toteutumisen ja taloussuunnitelman riittävyyden arviointi
 - o arviointitulosten raportointi
- muut tehtävät
 - o sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta ja ilmoittaminen valtuustolle
 - o hallintosäännössä määritellyt tehtävät

Tuloksellisuuden arviointi sisältää taloudellisuuden, tuottavuuden ja vaikuttavuuden sekä panosten, tuotantoprosessin ja tuotosten osalta myös laadun. Tarkoituksenmukaisuuden arvioinnissa ei yleensä ole ennalta asetettua tai sitovaa päätöstä, vaan asioiden tilaa arvioidaan arvioijan itsensä asettaman kriteerin perusteella. (Kuntaliiton verkkosivut, tarkastuslautakunnan tehtävät 8.1.2022)

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTITEHTÄVÄT

Talousarviotavoitteiden toteutumisen arviointitehtävä	•Ovatko yhtymävaltuuston talousarviossa kuntayhtymälle ja sen konsernille asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet? •Arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti niihin tavoitteisiin, jotka eivät ole toteutuneet.
Strategian toteutumisen arviointitehtävä	•Tarkastuslautakunta arvioi harkitsemassaan laajuudessa strategiassa asetettujen tavoitteiden toteutumista, sekä sitä toteuttavatko talousarviossa asetetut tavoitteet kuntayhtymän strategiaa. •Tarkastuslautakunnan tulisi arvioinnissaan kiinnittää huomiota myös näiden kuntayhtymän strategiassa esitettyjen tavoitteiden toteutumiseen.
Toiminnan tuloksellisuuden arviointitehtävä	•Tavoitteiden toteutumisen arvioinnin lisäksi tarkastuslautakunnalla on oikeus arvioida myös kuntayhtymän toiminnan, toimintatapojen ja palvelujen järjestämisen tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.
Toimintakertomuksen arviointitehtävä	•Antaako toimintakertomuksessa esitetty selvitys riittävät tiedot yhtymävaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta ja onko toteuttaminen ollut tuloksellista ja tarkoituksenmukaista?
Talouden tasapainottamisen arviointitehtävä	•Tarkastuslautakunta arvioi kuntayhtymän talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden riittävyyttä tasapainotuksen kannalta.

Lähde: Kuntalaki (410/2015) § 121

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. **Arviointikertomus on lautakunnan käsitys siitä, miten yhtymähallitus, kuntayhtymän johtaja ja muut itsenäistä päätösvaltaa käyttävät viranhaltijat ovat onnistuneet valtuuston tahdon toteuttamisessa.** Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista jo tilikauden aikana. Yhtymähallitus antaa yhtymävaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunnan arviointityö on perustunut arviointisuunnitelmaan vuosille 2021–2025 sekä arvioinnin työohjelmaan vuodelle 2024.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopistealueena vuonna 2024 olivat:

1. Kuntayhtymän strategian toimeenpano ja toimintaympäristön ennakkointi
2. Laadukkaat opetuksen ja ohjauksen toimintamallit sekä pedagogiikan ja ohjauksen kehittäminen
3. Talouden tasapaino ja vastuullisuus muuttuvassa toimintaympäristössä
4. Kuntayhtymän henkilöstön hyvinvointi ja hyvä johtaminen
5. Oppimispalveluiden toiminta, työelämäyhteistyö ja opiskelijoiden osallisuus

Kuvio 1. Arviointivuoden arviointiprosessi tarkastuslautakunnassa.

3.2. Kokoonpano

Varsinaiset jäsenet

Antti Valta, Lapinlahti (pj.)

Antti Koskinen, Varkaus (vpj.)

Tiina Grönlund, Varkaus

Kati Sweeney, Kuopio

Veera Ursin, Leppävirta

Osmo Kääriäinen, Suonenjoki (-12.12.2023),

Petri Suihkonen Suonenjoki (13.12.2023-)

Veijo Tirkkonen, Kuopio

Pia Rothberg, Varkaus

Hillevi Ruuskanen, Kuopio

Toini Juvonen, Varkaus

Avustavat henkilöt

Sirpa Hyttinen, sisäinen tarkastaja

Raija Keskimäinen, pöytäkirjanpitäjä

Tarkastuslautakunnan esittelijänä toimi puheenjohtaja tai sisäinen tarkastaja. Sisäisellä tarkastajalla ja tilintarkastajalla on läsnäolo-oikeus tarkastuslautakunnan kokouksissa. Vastuullinen tilintarkastaja on osallistunut tarkastuslautakunnan kokouksiin 6 kertaa vuoden 2024 aikana ja 3 kertaa vuoden 2025 aikana, osa Teams-yhteydellä.

3.3. Tilintarkastaja

Yhtymävaltuusto valitsi 4.12.2018 § 27 kuntayhtymän tilintarkastusyhteisöksi vuosille 2019–2024 JHTT-yhteisö KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Esko Säilä. KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy on fuusioitunut 1.1.2019 emoyhtiöönsä KPMG Oy Ab:hen ja kuntayhtymän tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Oy Ab.

3.4. Työskentely

Tarkastuslautakunta 2021–2025 on kokoontunut vuoden 2024 aikana yhteensä 14 kertaa. Työohjelman mukaisia arviointivuotta 2024 koskevia kokouksia oli vuoden 2024 puolella 8 kpl ja vuoden 2025 puolella 6 kpl

(Liite 1). Varsinaisten kokousten lisäksi tarkastuslautakunta on pitänyt 4 kpl arviointikertomuksen valmistelukokousta.

Tarkastuslautakunta on seurannut valtuuston puheenjohtajiston, yhtymähallituksen ja kuntayhtymän johdon sidonnaisuusilmoituksia ja pyytänyt vuosittain päivittämään tietoja tarpeen mukaan.

Kuva 1. Savon ammattiopisto. Tarkastuslautakunta. Kuvassa: Raija Keskimäinen, Kati Sweeney, Tiina Grönlund, Antti Valta, Veera Ursin, Antti Koskinen ja Sirpa Hyttinen.

Tarkastuslautakunta on toteuttanut arviointityötään yhtymävaltuuston hyväksymän toiminta- ja taloussuunnitelman 2024–2026 ja talousarvion 2024 sekä yhtymähallituksen laatiman ja hyväksymän vuoden 2024 tilinpäätöksen ja siihen sisältyvän toimintakertomuksen sekä henkilöstökertomuksen ja ympäristöraportin pohjalta. Tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen. Toimintakertomuksen tarkoitus on nimensä mukaisesti kertoa kyseisen vuoden toiminnasta siten, että toimintaa voidaan arvioida ja kehittää sen pohjalta. Toimintakertomuksen osuus on suuri tarkastuslautakunnan työskentelyssä.

Tarkastuslautakunnan käytettävissä ovat olleet myös kuntayhtymän johtajan tapaamisissa käydyt keskustelut, rehtorin ja tukipalveluiden tulosaluejohtajan antamat selvitykset, kuntayhtymän toimielimien pöytäkirjat, itsearviointien muistiot, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan raportit sekä kyselyjen palautteet. Arviointityö perustuu lisäksi lautakunnan arviointikokousten yhteydessä tehtyihin haastatteluihin ja havaintoihin sekä näiden perusteella pyydettyihin lisäselvityksiin. Ennen arviointikokouksia lautakunta on pyytänyt arviointikohteiden edustajia täyttämään arviointia koskevan esitietolomakkeen arvioinnin pohjaksi. Tarkastuslautakunta on laatinut esitietolomakkeen talousarvio 2024 & taloussuunnitelma 2024–2026 ja henkilöstösuunnitelma 2024 pohjalta.

Tarkastuslautakunta on tehnyt vuoden 2022 arviointivuoden jälkeen itsearvioinnin omasta toiminnastaan toiminnan jatkuvaksi parantamiseksi ja kehittämiseksi vuosittain. Lisäksi lautakunta on tehnyt vuodesta 2023 alkaen arviointikokousten päätteeksi itsearvioinnin kokouksen kulusta.

Tarkastuslautakunta kilpailutti tilintarkastusyhteisön vuosille 2025–2026. Yhtymävaltuusto valitsi 12.11.2024 tarkastuslautakunnan esityksestä Savon koulutuskuntayhtymän hallinnon ja talouden sekä Savon Koulutus Oy:n tarkastuspalveluiden tuottajaksi KPMG Oy Ab sen tekemän tarjouksen perusteella. Vastuullisena tilintarkastajana toimii JHT, KHT Katri Hokkanen.

Arviointikohteina vuonna 2024 olivat:

- kuntayhtymän johto
 - o turvallisuus
- oppimispalveluiden tulosalue
 - o YTO-pooli
 - o hyvinvointi, TUVA ja TELMA, Kuopio
 - o liikenne 2 ja turvallisuus (lentokone)
 - o opiskelijahallintopalvelut
- tukipalvelujen tulosalue
 - o talous- ja rahoituspalvelut
 - o työsuojeluvaltuutettu
 - o strategian tuki, kestävä kehitys

3.5. Arvio tilinpäätöksen laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeesta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kuntayhtymän toiminnan tuloksellisuutta suhteessa valtuuston hyväksymään strategiaan ja toiminnan ja talouden sitoviin tavoitteisiin. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Savon koulutuskuntayhtymän toiminta on ollut tuloksellista ja laadukasta ja toiminnan kehittäminen on ollut tulevaisuuden tarpeita huomioivaa. Toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista on arvioitu systemaattisesti, ja arviot on kirjattu toimintakertomukseen. Hyvin valitut ja selkeät mittarit tukevat toiminnan kehittämistä.

Tilinpäätös antaa kattavan ja luotettavan kuvan kuntayhtymän toiminnasta. Mittareiden nykytilaa ja määrää on analysoitu, ja kehittämistarpeet on tunnistettu.

Monessa yhteydessä tavoitteiden määrän on todettu olevan liian suuri. Tavoitteita on suositeltavaa luokitella laadullisiin ja määrällisiin ja jakaa ne vielä nykytilaa mittaaviksi tulevaisuuden toimintaa kehittäviksi.

Kuntayhtymän toimintoihin liittyvät ohjeistukset ovat olemassa, mutta niiden yhdenmukainen noudattaminen käytännön toiminnassa vaatii edelleen kehittämistä.

4. Kuntayhtymän sitovien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuosittain hyväksyttävä kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma on tärkein kuntayhtymän toiminnan ja talouden hallinnan ohjausväline. Kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman tulee olla niin selkeä ja tiivis, että se antaa käyttäjälleen (päättöksentekijä, asiakas) riittävät tiedot kuntayhtymän menoista, tuloista ja rahoituksesta sekä investoinneista. Tasapainoinen talousarvio ja sen ajantasainen seuranta ovat päätöksenteon, tiedolla johtamisen ja toiminnan tärkeä työkalu. Onnistuminen budjetoinnissa edellyttää toimivaa ja ajantasaista taloushallinnon ohjeistusta ja seurantaa, jonka tarkoituksena on ohjeistaa ja tukea kuntayhtymän hallintoon liittyvien tehtävien hoitamista ja varmistaa sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutumisen.

Kuntayhtymän valtuusto on asettanut vuodelle 2024 sitoviksi taloudellisiksi tavoitteiksi talousarviomuutosten jälkeen valtuustoon nähden kuntayhtymän tilikauden alijäämän 441 700,00 euroa sekä nettoinvestoinnit 4,666 milj. euroa (alkuperäinen tavoite 3,853 milj. euroa) sekä myös ulkoiset toimintatuotot 80,9 milj. euroa. Kuntayhtymän tulokortissa asetetut tavoitteet ovat sitovia yhtymävaltuustoon nähden. Tulosaluetasolla tilikauden yli-/alijäämä ja nettoinvestoinnit ovat sitovia yhtymähallitukseen nähden.

Sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on esitetty kuntayhtymän ja tulosalueiden tulokorttien yhteydessä. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan talouslukujen perusteella voidaan todeta talouden tavoitteiden toteutuneen. Talousarvion toteutumisen tarkkuuteen vaikuttaa osaltaan ammatillisen koulutuksen valtionrahoituksen tarkentuminen talousarviovuoden mittaan, kun tieto lopullisesta valtionosuudesta on tiedossa vasta talousarviovuoden lopulla.

Tarkastuslautakunta pitää edelleen tärkeänä, että yhtymähallitus huomioi talousarviomuutostarpeet viivytyksettä, jotta talousarviomuutokset voidaan ottaa huomioon myös toiminnassa. Talousarviomuutokset tulee käsitellä riittävän ajantasaisesti yhtymävaltuustossa ja tarvittaessa yhtymävaltuuston kokousmäärää lisäämällä.

Koulutuskuntayhtymän käyttötalouden tilikauden sitova tavoite valtuustoon nähden oli alijäämää -0,442 milj. euroa ja tilikauden toteuma on 2,425 milj. euroa ylijäämäinen. Poikkeama talousarvioon verrattuna on -2,867 milj. euroa, mikä on parempi kuin talousarviossa.

Kuntayhtymän investointiosan talousarvion valtuustoon nähden sitova tavoite oli 3,853 milj. euroa. Talousarviomuutoksen jälkeen 4,666 milj. euroa. Investointien toteuma oli 3,353 milj. euroa. Investoinnit toteutuivat 1,313 milj. euroa pienempänä talousarvioon verrattuna. Investoinnit koostuvat kalusto-, laite- ja rakennusinvestoinneista sekä maa-alueista. Yhtymävaltuustoon nähden sitova tavoite ei toteutunut. Yhtymähallituksen bruttoinvestoinnit olivat 4,096 milj. euroa. Saadut rahoitusosuudet olivat 0,773 milj. euroa.

VALTUUSTON ASETTAMIEN SITOVIA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN talousarviomuutosten jälkeen		
	Toteuma/poikkeama (milj. euroa)	
Tilikauden ylijäämä (ulkoiset + sisäiset) Sitova tavoite -0,442 M€, ei TA-muutosta	2,425	-2,867
Vuosikate (ulkoiset + sisäiset) tavoite 5,746 M€, ei TA-muutosta	8,573	-2,826
Nettoinvestoinnit Sitova tavoite 3,853 M€, TA-muutoksen jälkeen tavoite 4,666 M€	3,353	-1,313
Toimintatuotot, ulkoiset , Sitova tavoite 80,945 M€, ei TA-muutosta	82,822	-1,877
Tulosalueet tilikauden yli-/alijäämä yhtymähallitukseen nähden asetettu tavoite		
Oppimispalvelut (ulkoiset + sisäiset) Tavoite 22,613 M€, ei TA-muutosta	24,833	-2,220
Oppimispalvelut, nettoinvestoinnit Sitova tavoite 1,953 M€, TA-muutoksen jälkeen tavoite 1,933 M€	-0,794	-1,139
Kuntayhtymän johto (ulkoiset + sisäiset) Tavoite -1,534 M€, ei TA-muutosta	-1,410	-0,124
Kuntayhtymän johto, nettoinvestoinnit Tavoite 0,100 M€, ei TA-muutosta	-0,053	-0,047
Tukipalvelut (ulkoiset + sisäiset) Tavoite -0,248 M€, ei TA-muutosta	0,390	-0,639
Tukipalvelut, nettoinvestoinnit Sitova tavoite 1,800 M€, TA-muutoksen jälkeen tavoite 2,633 M€	-2,506	-0,127

Taulukko 2. Valtuuston asettamien sitovien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

4.1. Kuntayhtymän talousarvion toteutuminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) laskennallinen perus-, suorite- ja vaikuttavuusrahoitus jaetaan koulutuksen järjestäjille. Laskennallisen rahoituksen osuus on vähintään 96 % kokonaisrahoituksesta ja strategia-rahoituksen enintään 4 %. Perusrahoituksen osuus on 70 %, suoriterahoituksen osuus 20 % ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 10 %.

Kuntayhtymän vuoden 2024 talousarvio on laadittu siten, että kuntayhtymän ammatillisen koulutuksen tavoitteena oli 6 270 opiskelijavuotta ja lukiokoulutuksen opiskelijamäärätavoite oli 256 opiskelijaa. Kuntayhtymän taloussuunnittelun lähtökohtana vuodelle 2024 oli laskennallinen valtionosuus, sekä valtion avustuksena myönnettävä strategiarahoitus ja harkinnanvarainen rahoitus. Kuntayhtymän perusrahoitukseen vaikuttaa tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä (tavoitteellinen opiskelijavuositavoite on 6 060), joka kerrotaan järjestäjäkohtaisella painokertoimella 1,12190 vuonna 2024, jonka jälkeen painotetut tavoitteelliset opiskelijavuodet ovat 6 798,7 ja suoritusrahoituksen perusteena oli 484 116,6 suorituspistettä.

Yhtymävaltuusto hyväksyi kokouksessaan 10.12.2024 § 37 talousarvion tuloslaskelmaosan, investointi- ja rahoitusosan talousarviomuutokset. Varsinaisella suoritepäätöksellä myönnetty ammatillisen koulutuksen laskennallinen rahoitus kuntayhtymälle (varsinainen suoritepäätös OKM 19.12.2023: (VN/28722/2023, VN/28722/2023-OKM-148) vuodelle 2024 on 68,193 milj. euroa, joka muodostui perusrahoituksesta 46,8 milj. euroa (sisältää harkinnanvaraisen korotuksen 0,412 milj. euroa), suoriterahoituksesta 13,6 milj. euroa sekä vaikuttavuusrahoituksesta 7,8 milj. euroa. Lisäsuoritepäätöksellä saatiin 0,130 milj. euroa perusrahoitusta ja harkinnanvaraista korotusta erityisen kalliin koulutuksen lisäämiseen 0,01 milj. euroa. Eli yhteensä 0,140 milj. euroa. Lukiokoulutuksen rahoitus oli 1,908 milj. euroa. Lukiokoulutuksen yksikköhinta vuodelle 2024 on 7 500,54 euroa. Eli yhteensä valtionosuustuloja lukioon ja ammatilliseen koulutukseen saatiin 70,294 milj. euroa.

Vuoden 2024 talousarvioon palkkojen korotusvaraksi oli arvioitu 4 %. Talousarviossa oli esitetty, että peruspääomasta maksettava korko jäsenkunnille on 1 % eli vuoden 2024 osalta 110 064 euroa. Muita myyntituottoja talousarvioon oli arvioitu yhteensä 4,528 milj. euroa, toteuma oli 6,106 milj. euroa, joka ylitti talousarvion 1,578 milj. eurolla. Savon Koulutus Oy:n kautta tapahtuvan koulutuksen myyntitavoitteeksi oli asetettu 1,8 milj. euroa. Toteuma on 1,069 milj. euroa, joka jäi talousarviosta 0,731 milj. euroa. Lisäksi talousarviossa muita myyntituottoja oli 0,004 milj. euroa, jonka toteuma oli 0,023 milj. euroa.

Tukia ja avustuksia toiminnan kehittämiseen saatiin 4,004 milj. euroa, toteuma oli 4,767 milj. euroa, joka oli talousarvioon nähden 0,763 milj. euroa parempi. Talousarvio sisälsi 0,240 milj. euroa työterveyshuollon korvauksia, toteuma oli 0,220 milj. euroa.

Yhtymävaltuustoon nähden kuntayhtymän sitovat nettoinvestoinnit olivat talousarviossa 3,853 milj. euroa, talousarviomuutoksen jälkeen 4,666 milj. euroa. Toteuman ollessa 3,353 milj. euroa, poikkeama talousarvioon verrattuna on 1,313 milj. euroa vähemmän.

Yhtymähallitukseen nähden kuntayhtymän johdon tulosalueen sitova tavoite nettoinvestoinnit olivat 0,1 milj. euroa, toteutuma oli 0,527 milj. euroa. Poikkeama oli 0,047 milj. euroa. Yhtymähallitukseen nähden sitova tavoite ei toteutunut.

Investointiosan kaluste- ja laitehankintoihin oppimispalveluille oli budjetoitu (netto) 1,953 milj. euroa ja talousarviomuutoksen jälkeen tavoite oli 2,703 milj. euroa, toteuma oli 1,528 milj. euroa, joka poikkeaa talousarviosta 1,175 milj. euroa. Talousarviomuutoksella lisättiin oppimispalvelujen tulosalueelle 0,770 milj. euroa rahoitusosuuksia, rahoitusosuus on toteutunut ja pysyvien vastaavien myyntitulot olivat 0,003 milj. euroa. Poikkeama talousarvioon nähden on 0,003 milj. euroa. Yhtymähallitukseen nähden oppimispalvelujen tulosalueen sitova tavoite on nettoinvestoinnit 1,933 milj. euroa, nettoinvestoinnit olivat yhteensä 0,794 milj. euroa ja poikkeama 1,139 milj. euroa vähemmän. Yhtymähallitukseen nähden sitova tavoite ei toteutunut.

Maa-alueiden hankintaan alkuperäisessä talousarviossa oli varattu 0,035 milj. euroa. Toteuma oli 0,030 milj. euroa, joka on 0,005 milj. euroa pienempi kuin talousarviossa. Rakennusinvestointeja vuodelle 2024 oli suunniteltu alkuperäisessä talousarviossa 1,5 milj. euroa ja 2,5 milj. euroa vuodelle 2025. Talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen rakennusinvestointien määrä (netto) oli 2,373 milj. euroa, josta korvausinvestointeja oli noin 0,325 milj. euroa ja uusinvestointeja 2,048 milj. euroa. Toteutuneet rakennusinvestoinnit (netto) olivat 2,269 milj. euroa, josta korvausinvestointeja oli noin 0,301 milj. euroa ja uusinvestointeja 1,968 milj. euroa. Toteuma oli 0,104 milj. euroa pienempi muutettuun talousarvioon verrattuna.

Investointiosan aineettomat oikeudet, kalusto- ja laiteinvestoinnit ja kiinteät rakenteet ja laitteet tukipalveluille oli budjetoitu 0,225 milj. euroa, toteuma oli 0,207 milj. euroa, joka on 0,018 milj. euroa vähemmän. Yhtymähallitukseen nähden tukipalveluiden tulosalueen sitova tavoite on 2,633 milj. euroa, toteuma oli 2,506 milj. euroa, joka on 0,127 milj. euroa vähemmän. Yhtymähallitukseen nähden tukipalvelujen tulosalueen sitova tavoite on nettoinvestoinnit 2,633 milj. euroa, nettoinvestoinnit olivat yhteensä 2,506 milj. euroa ja poikkeama 0,127 milj. euroa vähemmän. Yhtymähallitukseen nähden sitova tavoite ei toteutunut.

Tehdyistä talousarvion muutoksista huolimatta kuntayhtymän talousarvio kokonaisuutena toteutui suunniteltua paremmin. Tilikauden tulokseksi muodostui 1,980 milj. euroa ylijäämää, mikä on talousarvioon verrattuna 2,861 milj. euroa talousarviota parempi.

Kuntayhtymällä on edelleen vahva tase. Tilikauden kirjanpidollinen ylijäämä oli 1,980 milj. euroa, jonka jälkeen taseeseen kertynyt ylijäämä on 37,377 milj. euroa. Konsernin yhteenlaskettu ylijäämä on 46,079 milj. euroa. Kuntayhtymällä on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, eikä kuntayhtymällä ole tasetarkastelun perusteella kuntalain mukaista talouden tasapainottamisvelvoitetta.

Talouden pysymiseen tasapainossa jatkossa on kiinnitettävä erityistä huomiota tulorahoituksen riittävyyteen, sekä siihen, että vuosikate riittää kattamaan poistot. Vuosikate oli 9,557 milj. euroa, joka oli 2,528 milj.

euroa talousarviota suurempi, poistojen kokonaismäärä oli 6,685 milj. euroa, jonka jälkeen tilikauden kirjanpidolliseksi ylijäämäksi muodostui 2,425 milj. euroa.

Maksuvalmiutta on tärkeää seurata edelleen säännöllisesti, jotta mahdollisiin muutoksiin voidaan reagoida ajoissa.

Kuntayhtymän rahavarat pienenivät edellisvuoden tilinpäätökseen verrattuna 2,5 milj. eurolla, maksuvalmius 31.12.2024 oli 10 päivää, talousarviossa tavoite oli 65 päivää (20 päivää vuonna 2023, tavoite 92 päivää). Konsernin osalta maksuvalmius oli 13 päivää (23 päivää vuonna 2023). Kassan riittävyyttä voidaan pitää heikkona, riittävyys on heikentynyt 10 päivää vuoteen 2023 verrattuna. Kuntayhtymän maksuvalmiuden heikkenemisen tukemisessa hyödynnetään tarvittaessa kuntatodistuksia ja lainarahoitusta.

Kuntayhtymän lainakanta 31.12.2024 on 54,89 milj. euroa (58,39 milj. euroa, vuonna 2023), velkarasite on edelleen suuri. Vuonna 2024 kuntayhtymä ei nostanut uutta pitkäaikaista pankkilainaa eikä lyhytaikaista lainaa liikkeelle lasketuilla kuntatodistuksilla. Lainoja lyhennettiin 3,5 milj. euroa suunnitelman mukaisesti. Lainakanta pieneni edelliseen vuoteen nähden noin 4,5 milj. euroa. Lainat ja vuokravastuut tilinpäätöksessä ovat yhteensä 88,88 milj. euroa (73,02 milj. euroa vuonna 2023). Vuokravastuita tästä on 33,99 milj. euroa (14,63 milj. euroa, vuonna 2023). Kuntayhtymän laskennallinen lainanhoitokate on 1,2 (tavoite oli 1,5) eli kuntayhtymän lainanhoitokyky on tyydyttävä (arvo oli 1,8 vuonna 2023).

Kuntayhtymän omavaraisuusaste on 51,7 % (49 % vuonna 2023), konsernin omavaraisuusaste on 51,9 % (49,2 % vuonna 2023), kuntayhtymän vakavaraisuus on parantunut vuoden 2024 aikana, velkarasite on kuitenkin vielä suuri. Tunnusluku kertoo velkarasitteesta, sen mukaan kuntayhtymän vakavaraisuus on parantunut hie-

man.

Kuntayhtymän suhteellinen velkaantuneisuus on 76,3 % (80 % vuonna 2023), jota voidaan pitää korkeana, mutta tunnusluku on kuitenkin parantunut edelliseen vuoteen nähden. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus on 75,4 % (79,4 % vuonna 2023). Tunnusluku kertoo, että kuntayhtymällä on paljon velkaa ja selviytyminen velanmaksusta tulorahoituksella on heikentynyt.

Tilintarkastajan raportoinnin mukaan koulutuskuntayhtymän kirjanpito on laadittu voimassa olevien lakien ja säännösten mukaisesti.

Taulukoissa 3 ja 4 kuvataan kuntayhtymän taloussuunnittelun toteutumista 2024.

	Talousarvio 2024	TA-muutoksen jälkeen	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	112 665 008	ei	114 887 539	-2 222 531
Toimintakulut	-105 635 745	ei	-105 330 378	-305 367
Toimintakate	7 029 263	ei	9 557 161	-2 527 898
Vuosikate	5 746 199	ei	8 572 569	-2 826 370
Tilikauden tulos	-881 390	ei	1 979 912	-2 861 302
Tilikauden ylijäämä	-441 700	ei	2 424 852	-2 866 552
Nettoinvestoinnit	3 853 000	4 666 174	3 352 697	-1 313 477
Investointien rahoittamisen lainan tarve	4 000 000		0	

Taulukko 3. Kuntayhtymän talousarvion 2024 tavoitteiden ja toteuman vertailu sisäinen ja ulkoinen yhteensä.

	Talousarvio 2024	TA-muutoksen jälkeen	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	80 944 984	ei	82 822 446	-1 877 462
Toimintakulut	- 73 915 721	ei	- 73 265 285	-650 436
Toimintakate	7 029 263	ei	9 557 161	-2 527 898
Vuosikate	5 746 199	ei	8 572 569	-2 826 370
Tilikauden tulos	-881 390	ei	1 979 912	-2 861 302
Tilikauden ylijäämä	- 441 700	ei	2 424 852	-2 866 552

Taulukko 4. Kuntayhtymän talousarvion 2024 ulkoisten tulojen ja menojen tavoitteiden ja toteuman vertailu.

4.2. Tulokortin tavoitteiden toteutuminen

Kuntayhtymän onnistumista mitataan tulokortilla, jossa on esitetty mittarit, tavoite ja toteuma eri näkökulmista:

Kuntayhtymän tulokortti				
Näkökulmat	Mittarit	2024		
		Tavoite	Toteuma	Tila
Opiskelija Innostamme opiskelijaa uralla ja elämässä eteenpäin	Keskeyttäminen (%)	6,5	7,2	
	Opiskelijapalaute	4,1	4,1	
	Työllistymisen valmistumisen jälkeen (%)	76	82,4	
	Jatko-opintoihin siirtyminen (%)	4,5	6,7	
Yhteiskunta Pelastamme yhteiskunnan	Tutkintojen määrä	2250	2560	
	Tutkinnon osien määrä	18 000	19 424	
	Opiskelijan valmiudet toimia kestävän kehityksen mukaisesti	4,1	4,2	
	Työelämäpalaute	4,1	3,9	
Henkilöstö Pidämme osaajistamme huolen	Työolobarometri	3,8	3,9	
	Terveysprosentti	82	86,9	
	Sairauspoissaolopäivät/henkilö, kalenteripv	12,5	10,9	
	Koulutuspäivät/henkilö	2,2	1,8	
Talous	Toimintatuotot (M€, ulk.)	80,9	82,8	
	Tulos (M€)	-0,9	2,0	
	Opiskelijavuodet	6270	6281	

Taulukko 5. Kuntayhtymän tulokortti Työelämäpalautteessa ei ole päästy tavoitteeseen.

Toiminnan kehittämisen keskeiset yhteiset painopistealueet	ARVIO TOTEUTUKSESTA	Tila
Osallistumme koko henkilöstönä strategiamme toimeenpanoon ja varmistamme arvojemme mukaisen toiminnan toimintakulttuuriamme kehittämällä	Kuntayhtymän johdon ja oppimispalvelujen kanssa järjestettiin ”strategiaporinat” koko henkilökunnalle kaikilla kampuksilla. Tilaisuuksissa keskusteltiin henkilöstön kanssa muun muassa siitä, miten ja millä keinoin Kestävän tulevaisuuden tekijä -visio toteutuu nyt ja tulevaisuudessa sekä miten uudistettu strategia näkyy arjessa.	
Osallistumme koko henkilöstönä Reilu SAKKY -vastuullisuusohjelmamme toimeenpanoon	Vastuullisuusohjelman toimeenpanoa edistettiin erilaisin toimenpitein. Asiaa on käsitelty ja huomioitu muun muassa: • henkilöstön kanssa tiimi- ja vastuualuekokouksissa sekä Askelmerkeissä • opiskelijoiden perehdytysaineistossa • lisätty työpaikkaohjaajakoulutuksen ammattiosaajan työkykypassin koulutuksen sisältöön	
Aloitamme osana henkilöstön osaamisen kehittämistä uudelleen määriteltävät työelämäjaksot	Henkilöstön työelämäjaksojen käyttöönotto keskeytettiin toistaiseksi taloustilanteen ja syksyllä käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen takia. Varkauden lukiossa tavoite toteutui osittain.	
Vahvistamme esihenkilötyötä ja johtamisen tasalaatuisuutta	Vuoden aikana käynnistettiin henkilöstöpalveluiden HEPA-hetket esihenkilöille ja henkilöstölle.	
Laadimme kuntayhtymän digistrategian	DigiSakky 2027 -ohjelma laadittiin vuoden 2024 aikana, jonka yhtymähallitus hyväksyi helmikuussa 2025.	
Toteutamme Taitaja2024-tapahtuman	Järjestettiin Suomen paras ammattitaidon SM-kilpailu, Taitaja2024-tapahtuma.	

4.3. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Savon koulutuskuntayhtymän kuntakonserni muodostuu emoyhteisöstä ja sen kokonaan omistamasta tytäryhtiöstä, Savon Koulutus Oy:stä. Yhtiön tehtävänä on vahvistaa kuntayhtymän strategisten tavoitteiden toteutumista koulutusmarkkinoilla sekä tukea alueen työelämän osaamistarpeita. Tytäryhtiö toimii pääosin kilpailuilla markkinoilla, täydentäen emoyhteisön toimintaa.

Konsernin toiminta säilyi vuonna 2024 vakaana. Savon Koulutus Oy:n liikevaihto laski, mutta yhtiö saavutti jälleen positiivisen taloudellisen tuloksen, ja sen rahoitusasema pysyi koko tilikauden vakaana. Yhtiön rooli kansainvälisessä koulutusviennissä, erityisesti yhteistyössä OEP Oy:n kanssa (Omnia Education Partnerships), tukee kuntayhtymän strategista kehitystyötä.

Konserniohjeen mukaisesti yhtymävaltuusto asettaa vuosittain tytäryhteisölle talousarviossa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka johdetaan kuntayhtymän strategiasta ja omistajapolitiikasta. Vuoden 2024 siirtyminen uudelle strategiakaudelle edellytti tavoitteiden päivittämistä vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristöä.

Tilinpäätöksessä todetaan, että konsernin myynnin odotetaan tulevaisuudessa säilyvän nykyisellä tasolla, mutta kasvun saavuttaminen vaatii jatkuvaa aktiivisuutta osaamispoolien, yrityspalveluiden ja tytäryhtiön kesken sekä tiivistä yhteistyötä työelämätoimijoiden kanssa. Konsernin toiminnan painopiste säilyy alueellisen osaamisen kehittämisessä ja työelämän tukemisessa, minkä nähdään olevan strategisesti tärkeämpää kuin konsernin suora taloudellinen tulos.

Vuoden 2024 kokonaistulos oli positiivinen, ja konsernin rahoitusasema oli vakaa. Tulevat toimintavuodet asettavat kuitenkin kasvavia vaatimuksia strategiselle ohjaukselle ja sopeutumiskyvylle erityisesti julkisen rahoituksen leikkausten ja muuttuvan toimintaympäristön vuoksi.

5. Kuntayhtymän organisaatio ja strategia vuoteen 2027

Kuntayhtymän 1.1.2024 voimaan tullut hallintosääntö hyväksyttiin yhtymävaltuustossa 12.12.2023 § 21 ja organisaatio aloitti toimintansa vuoden 2023 alusta.

Kuva 2. Kuntayhtymän organisaatio

Kuntayhtymän johtaminen perustuu kuntayhtymän perussopimukseen, hallintosääntöön, strategiaan, talousarvion- ja suunnitelmaan sekä muihin yhtymävaltuuston ja -hallituksen päätöksiin.

Strategiakauden 2021–2023 arvio toteutumisesta käytiin läpi yhtymävaltuustossa 12.11.2024 § 23.

5.1.Omistajaohjaus

Omistajakuntien ohjaus

Savon koulutuskuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti jäsenkunnille varattiin riittävä mahdollisuus osallistua vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman valmisteluun. Kuntayhtymä pyysi omistajakunnilta kirjalliset näkemykset kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi maaliskuuhun 2024 mennessä. Lausuntomenettely on osa omistajaohjauksen käytäntöä, jonka tavoitteena on varmistaa, että jäsenkuntien toiminnalliset tavoitteet ja taloudelliset reunaehdot otetaan huomioon kuntayhtymän suunnittelussa.

Vuoden 2024 lausunnoissa korostui erityisesti tarve vahvistaa koulutuksen alueellista saavutettavuutta sekä koulutuksen jalkauttamista omistajakuntiin. Esille nousi myös huoli opiskelijoiden yhdenvertaisista mahdollisuuksista osallistua koulutukseen, erityisesti maantieteellisesti syrjäisemmillä alueilla. Koulutuksen paikka-riippumattomuuden lisäämistä ja uudenlaisia oppimiskäytäntöjä, kuten hajautettuja ja työpaikoilla tapahtuvia koulutusmalleja, pidettiin tärkeinä kehittämiskohteina.

Työelämälähtöisyyttä ja tiivistä vuoropuhelua alueen yritysten kanssa pidettiin oleellisena osana koulutus-kuntayhtymän tehtävää. Useat jäsenkunnat painottivat työvoimatarpeisiin vastaamista koulutustarjontaa suuntaamalla, erityisesti niille aloille, joilla on alueellisesti tunnistettu osaajapula. Myös oppivelvollisuusikäisten ohjaus, valmentavan koulutuksen tarjonta ja opiskelijoiden tuen saatavuus nähtiin tärkeinä.

Omistajakuntien lausunnoissa toivottiin aktiivisempaa vuoropuhelua kuntayhtymän johdon kanssa, esimerkiksi säännöllisten keskustelujen tai tapaamisten muodossa. Erityisesti vuoden 2025 alusta voimaan tulleen TE-uudistuksen kontekstissa useat kunnat nostivat esiin tarpeen luoda joustavia, yhteistyöhön perustuvia koulutusratkaisuja työllisyydenhoidon tueksi.

Omistajien näkemyksiä hyödynnetään taloussuunnittelun lisäksi myös strategiatyön ja toimintakulttuurin kehittämisessä. Vuoden 2024 lausuntokierros osoitti, että omistajakunnat kokevat kuntayhtymän roolin elinvoimaisuutensa kannalta keskeiseksi ja että yhteistyön edelleen vahvistamiseen on vahva tahtotila.

Savon koulutuskuntayhtymän konsernia koskeva omistajaohjaus

Kuntalain (410/2015) 48 §:n mukaan konsernijohto – eli yhtymähallitus ja kuntayhtymän johtaja – vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Savon koulutuskuntayhtymässä omistajaohjausta on toteutettu hallintosäännön mukaisesti, ja konserniohjauksen linjaukset perustuvat valtuuston hyväksymään omistajapolitiikkaan ja konserniohjeeseen.

Savon Koulutus Oy:n toiminta jatkui strategian mukaisesti kilpailuilla koulutusmarkkinoilla. Yhtiö päivitti strategiaansa ja osallistui aktiivisesti työelämälähtöisiin koulutustarjouskilpailuihin. Vuoden aikana on hyödynnetty kuntayhtymän osaamispoolia ja tiivistetty vuorovaikutusta alueen työelämän kanssa. Yhtiön taloudellinen asema oli vakaa ja tulos voitollinen.

Konsernivalvontaa on toteutettu konserniohjeen ja säännöllisen raportoinnin pohjalta. Kuntayhtymän ja Savon Koulutus Oy:n hallitusten välinen yhteistyö jatkui, ja tilinpäätöksen yhteydessä esitettiin tilannearvio konsernin toiminnasta sekä tulevasta kehityksestä. Valvontajärjestelyt kattavat myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen arvioinnin, joka sisältyy myös tilintarkastukseen.

Tilikauden aikana on jatkettu aiempina vuosina suositellun raportoinnin vakiinnuttamista, ja valtuustolle on toimitettu keskeiset konsernin taloudellista tilaa ja tuloksellisuutta kuvaavat raportit.

SUOSITUS 1:

Tarkastuslautakunta korostaa, että konsernivalvonnan on oltava riippumatonta ja avointa. Erityisesti silloin, kun samoilla henkilöillä on tehtäviä sekä kuntayhtymässä että sen tytäryhtiöissä, on tärkeää pitää roolit erillään. Näin tuetaan hyvää hallintoa ja vältetään maineeseen kohdistuvia riskejä.

5.2. Vastuullisuus

Tulevaisuus muuttuu tämän päivän teoilla. Reilu SAKKY -vastuullisuusohjelma ei ole pelkkä julistus, vaan konkreettinen ja mitattava toimintasuunnitelma, joka pohjautuu YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelmaan.

Vastuullisuusohjelmassa tulevaisuus muovautuu käytännön kautta. Siinä asetetaan sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteita, joiden toteutumista seurataan vuosittain toimenpitein ja mittarein. Esimerkiksi tavoite

saavuttaa opiskelijoiden kestävä kehityksen valmiuksissa 4,3:n keskiarvo vuoteen 2027 mennessä kertoo siitä, että vastuullisuutta ei vain tavoitella, vaan sen toteutumista myös mitataan ja ohjataan määrätietoisesti.

Ohjelman kolme päämäärää – yhden planeetan rajoissa, merkityksellisiä tekoja ja kestävä kohtuutus – kattavat niin ekologisen, sosiaalisen kuin taloudellisen kestävyys. Tämä kokonaisvaltainen lähestymistapa varmistaa, että tämän päivän koulutus ja toimintatavat luovat edellytykset sille, että tulevaisuuden yhteiskunta on oikeudenmukaisempi, ekologisempi ja elinvoimaisempi.

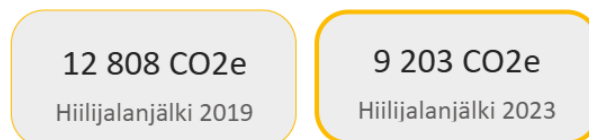
Vastuullisuuden sitominen talousarvioon tuo ohjelmaan sitoutumista ja vaikuttavuutta. Vastuullisuus ei jää irralliseksi, vaan se on osa päätöksentekoa. Käytännön esimerkkinä Sakkyn vuoden ykköstapahtumassa Taitaja2024 -finaalissa vastuullisuus oli vahvasti esillä, jolla saatiin paljon huomiota vastuullisesti järjestetystä tapahtumasta.

Vastuullisuuden arviointi on haasteellista, koska vastuullisuustavoitteet ovat yleisluonteisia ja vaikeasti mitattavissa niiden puutteellisen määrittelyn ja esitystavan vuoksi. Ilman selkeitä mittareita on vaikea arvioida, kuinka hyvin tavoitteet saavutettiin.

SUOSITUS 2:

Tarkastuslautakunta suosittelee asettamaan selkeän mittariston ja raportoimaan tehdyt toimenpiteet johdonmukaisesti.

Hiilijalanjalan kehitystä on seurattu vuodesta 2019 lähtien ja tavoitteena on puolittaa se vuoteen 2025 mennessä. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kehityksen suunta on tavoitteen mukainen.

Luontohaittojen selvittämisen työkalut kartoitettiin, teemaan liittyvät yhteistyökumppanit selvitettiin ja tehtiin yhteishankkehakemus.

Kestävyysosaamista vahvistettiin käymällä läpi Reilu SAKKY- vastuullisuusohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä ja valmisteltiin pedagoginen kehittämisohjelma vuosille 2024–2027. Lisäksi järjestettiin erilaisia työpaikkoja ja toteutettiin koulutuksia.

Opiskelijoiden osaamista vahvistettiin päivittämällä perehdytysmateriaalia, käytiin läpi sääntöjä ja toimintaohjeita. Tavoitteena Vuorovaikutustaidot ja kohtaaminen, selkeät pelisäännöt ja hyvä käytös.

Työelämän osalta tavoitteena oli vahvistaa erilaisuuden kohtaamista työpaikoilla. Tavoitteen saavuttamiseksi järjestettiin työpaikkaohjaajakoulutuksia, viestittiin kuntayhtymän kansainvälisestä toiminnasta muun muassa Hyvät väestösuhteet -hankkeen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöpajassa Itä-Suomen yliopiston, ELY-keskuksen ja kuntayhtymän toimijoiden kanssa sekä maahan muuttaneille suunnattujen kehittämishankkeiden tilaisuuksissa.

Osallistamisen edistämiseksi kehitettiin toimintatapoja ja opiskelijoilta kerättiin näkemyksiä mahdollisuuksien toteutumisesta. Opiskelijoiden valmiuksia toimia kestävä kehityksen mukaisesti mitataan tulokortissa amispalautteen kautta. Sakkyn tulokset ovat parantuneet ja ovat valtakunnan tasoa korkeampia. Kyseinen mittari on tulossa myös Opetushallituksen seurattaviin kestävyysindikaattoreihin vuoden 2025 aikana.

Kestävän kohtuutalouden edistämiseksi hankintaohjeeseen päivitettiin vastuullisuusvaatimukset ja käytettiin vastuullisuuden vaatimuksia hankinnoissa. Seurantaan todettiin tarvittavan vielä järjestelmien kehittämistä. Kiertotalouteen liittyen toteutettiin sivuvirtaselvitys ja jätteiden lajittelua kehitettiin. Seuraavana toimenpiteenä voitaisiin selvittää sivuvirroista saatavan euromääräisen säästön tai hyödyn suuruus. Lisäksi sivuvirtamateriaaleista valmistettujen tuotteiden kehittämistä kannattaa jatkaa.

Ympäristötilinpäätös

Vuoden 2024 ympäristötilinpäätös kertoo toimista ja menoista, joilla tuotettiin ympäristöhyötyjä, vähennettiin haittoja, edistettiin kestävää luonnonvarojen käyttöä ja parannettiin ympäristönsuojelun tasoa.

Ympäristötuotot koostuivat metallijätteen myynnistä raaka-aineiksi sekä käytöstä poistettavan ja kierrätettävän kaluston myynnistä. Kuntayhtymän ympäristötuottojen kokonaissumma oli 93 969 euroa, mikä oli noin 0,1 % kaikista kuntayhtymän toimintatuotoista. Ympäristökulujen kokonaissumma oli 91 769 euroa, mikä oli noin 0,13 % kaikista kuntayhtymän toimintakuluista. Jättemaksuista aiheutui kustannuksia yhteensä 47 075 euroa. Jätevesien ja hulevesien käsittelymaksut olivat 44 694 euroa.

Jätelajeittain suurimmat kulut:

- Ongelma- ja SER-jätteet: 14 133 euroa (9 930 euroa vuonna 2023)
- Energiajäte: 10 795 euroa (11 394 euroa vuonna 2023)
- Biojäte: 8 658 euroa (9 086 euroa vuonna 2023)
- Tiili- ja betonijäte: 7 470 euroa (ei vertailulukua vuonna 2023)

Ympäristöinvestoinnit olivat yhteensä 1 224 789 euroa, 49 % kuntayhtymän investoinneista. Suurin investointi on Toivalan kampuksen asuntola, joka valmistuu vuonna 2025 ja painottaa kestävää kehitystä. Lisäksi kampuksilla on tehty energiatehokkuutta parantavia korjauksia, kuten valaistuksen ja ilmanvaihdon uusimista ja Toivalan kampuksella vaihdettiin lämmitysjärjestelmä öljylämmityksestä maalämpöön.

Ympäristövastuiden osalta Sakky varautuu tuleviin lainsäädännön muutoksiin. Näitä ovat muun muassa EU:n ja kansalliset tavoitteet energiansäästöissä, hiilijalanjäljen rajoittamisessa, rakennusautomaation hyödyntämisessä ja vähähiilisen rakentamisen edistämässä. Velvoitteet voivat lisätä kustannuksia, mutta ohjaavat kohti kestävää kehitystä.

	2022	2023	2024	Kehitys
Ympäristötuotot	556 118	159 725	93 969	
Ympäristökulut	176 057	104 682	91 769	
Ympäristöinvestoinnit	7 366 959	445 000	1 224 789	

Tarkastuslautakunnan mielestä on edelleen tärkeää, että ympäristötoimet konkretisoidaan myös luvuiksi ympäristöraportissa ja -tilinpäätöksessä.

5.3. Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntayhtymissä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kunnanhallituksella ja kuntayhtymän hallituksella on velvollisuus huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on luoda pohja koulutuskuntayhtymän hyvälle hallinnolle ja johtamistavalle. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä kuntayhtymän perussopimuksessa, hallintosäännössä sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on kirjoitettu.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkumisen häiriöttömyydestä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kuntayhtymän toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Kuntalain 125 pykälän mukaan tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksessa muun muassa lausumat koulutuskuntayhtymän sisäisen valvonnan, riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esityksen vastuuvapauden myöntämisestä sekä mahdollisesta tilivelvolliseen kohdistuvasta muistutuksesta. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai yhtymävaltuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kuntayhtymän sisäinen valvonta ja riskienhallinta on toimivaa ja tavoitteellista. Päivittäisessä johtamisessa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan periaatteet tulevat esiin. Tämän mukaan muiden muassa eritasoihin poikkeamiin puututaan eri osa-alueilla.

Henkilöstön perehdyttämisen yhteydessä on tärkeää varmistaa, että kaikki keskeiset säännöt, määräykset ja ohjeet käydään läpi niin, että kaikki ymmärtävät ne. Näiden valvontaa on suoritettu pistokoeluonteisesti. Havaitut poikkeamat on pääsääntöisesti aina dokumentoitava huolellisesti.

Vuoden 2024 aikana kuntayhtymän hallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia valituksia tai oikaisuvaatimuksia, jotka liittyisivät sisäisen valvonnan puutteisiin tai lakien, asetusten, hallintosäännön, ohjeiden ja määräysten noudattamatta jättämiseen tai laiminlyöntiin.

Kuntayhtymän toiminnan riskit tunnistetaan ja merkittävät riskikeskittymät kuten strategiset, toiminnalliset, taloudelliset, vahinkoriskit ja muut riskit pyritään ennakoimaan.

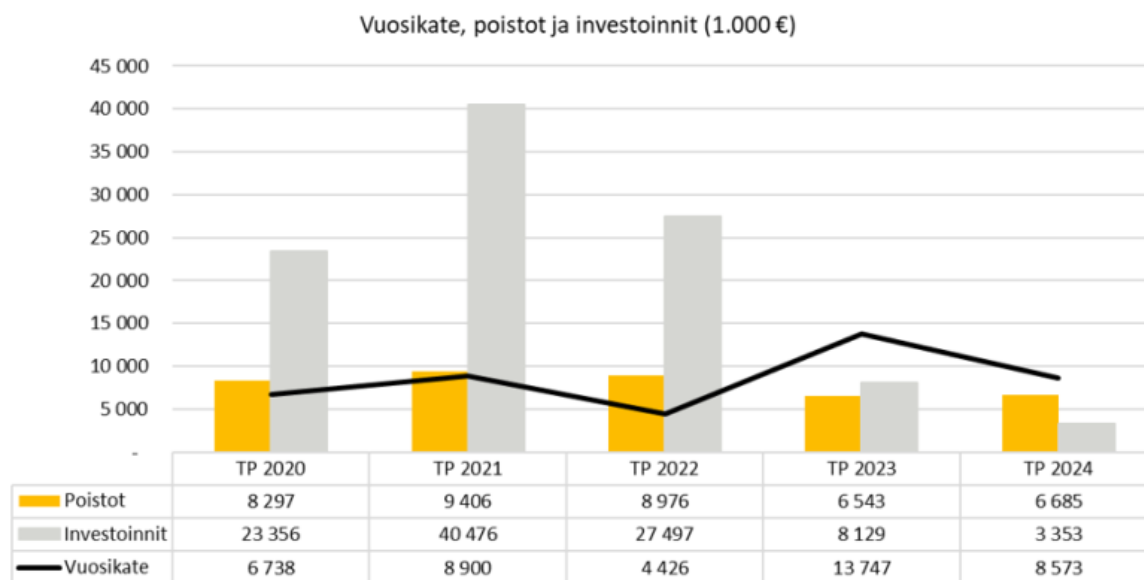
5.4. Taloudellinen kehitys

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitukseen osallistuvat kunnat ja valtio yhdessä. Kunnan omarahoitus lasketaan erikseen lukiokoulutukseen (104,59 euroa/kunnan asukas) ja ammatilliseen koulutukseen (195,00 euroa/kunnan asukas). Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kunnan omarahoitusosuudet yhteensä vuonna 2024 olivat 299,59 euroa/kunnan asukas.

Lukiokoulutuksen yksikköhinta määräytyy järjestäjäkohtaisesti. Kunnille ja kuntayhtymille määrättävät yksikköhinnat porrastetaan koulutuksen järjestäjän lukiokoulutukseen nuorten oppimäärän mukaan suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärän perusteella laskettavalla järjestäjäkohtaisella tunnusluvulla.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjän perusrahoituksena myönnettävä rahoitus perustuu profiilikertoimella painotettujen tavoitteellisten opiskelijavuosien osuuteen kaikkien järjestäjien painotetuista tavoitteellisista opiskelijavuosista sekä hakemuksesta myönnettävään harkinnanvaraiseen korotukseen.

Rahoitus myönnetään suoraan koulutuksen järjestäjälle ja ammatilliseen koulutukseen kohdennettava valti-onrahoitus perustuu valtion tulo- ja menoarvioon. Koulutuksen järjestäjä päättää itse, miten rahoitus käytetään järjestämisluvan mukaiseen toimintaan tehokkaimmalla tavalla tavoitteiden saavuttamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi.

Kaavio 1. Vuosikatteen, poistojen ja investointien kehitys 2020–2024.

Kuntayhtymän investointien määrä viime vuosina on ollut huomattavan suuri. Investointien ja poistojen tasapainoisessa tarkastelussa voidaan pidemmällä aikavälillä lähteä siitä, että investointien ja poistojen määrien tulisi olla samalla tasolla, jolloin poistojen määrää vastaavalla tulorahoituksella voidaan rahoittaa investoinnit. Suurien kertainvestointien rahoittaminen pelkästään tulorahoituksella ei useinkaan ole mahdollista ja rahoituksessa joudutaan turvautumaan lainarahoitukseen. Jäsenkunnilta ei ole tarvinnut hakea erillistä rahoitusta investointeihin.

Kuntayhtymän lainakanta on kääntynyt laskuun vuoden 2024 aikana. Lainojen takaisinmaksun osalta lautakunta näkee, että Presidentinkadun käytöstä poistuneiden ja purettujen kiinteistöjen maapohjista saadun myyntituoton rinnalla vaihtoehtona on myös alueen maapohjien vuokraaminen, jolloin kertaluonteisen myyntitulon sijaan kuntayhtymä saisi pidempiaikaista merkittävää kassavirtaa.

Vuodelle 2025 poistojen määräksi oli talousarviossa arvioitu 6,502 milj. euroa. Vastaavasti vuosikatteeksi on arvioitu 4,957 milj. euroa, joten tilikauden tulos 2025 tulisi talousarvion mukaan olemaan alijäämäinen 1,104 milj. euroa.

Vuosikatteen kautta tilannetta tarkasteltaessa tulisi tasapainoisessa taloudessa vuosikatteen kattaa poistot. Vuoden 2024 poistot olivat yhteensä 6,685 milj. euroa. Toimintavuodelle ei kohdistunut lisäpoistoja. Vuosikate ja vuotuinen poistotaso ilman lisäpoistoja ovat olleet kuntayhtymässä lähes tasapainossa.

5.5. Strategisten tavoitteiden toteutumisen arviointi

Savon koulutuskuntayhtymän strategia "Kestävän tulevaisuuden tekijä – Strategia 2027" ohjaa toimintaa kolmen päätavoitteen kautta: Innostamme opiskelijaa uralla ja elämässä eteenpäin, Pelastamme yhteiskunnan sekä Pidämme osaajistamme huolen. Näitä päätavoitteita toteutetaan vuosittain talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa määriteltävillä osatavoitteilla ja toimenpiteillä, joita mitataan tulokorttien avulla.

Vuonna 2024 strategisten tavoitteiden toteutumista seurattiin aiempaa järjestelmällisemmin. Tavoitteet ja mittarit määriteltiin kuntayhtymätasolla sekä tulosalueittain (kuntayhtymän johto, oppimispalvelut ja tukipalvelut). Toteutumista seurattiin vuoden aikana säännöllisesti ja arvioitiin tilinpäätöksen yhteydessä. Toimintakertomuksessa on esitetty yksityiskohtainen arviointi tulosalueiden tavoitteiden toteutumisesta. Myös tässä arviointikertomuksessa tavoitteiden toteutumisen tarkempi arvio käsitellään tulosalueittain.

Päättyneen strategiakauden 2019–2023 arviointi

Savon koulutuskuntayhtymän strategiakausi 2019–2023 päättyi vuoden 2023 lopussa. Arvio strategiakauden tavoitteiden toteutumisesta esiteltiin yhtymävaltuustolle 12.11.2024, ja sen perustana käytettiin yhtymähallituksen ja valtuuston jäsenille kohdistettuja kyselyjä sekä toiminnallisia ja taloudellisia tuloksia. Kokonaisarviona strategian toteuttaminen onnistui hyvin, vaikka kauteen sisältyi useita suuria, ennakoimattomia muutoksia, kuten koronapandemia ja globaalit kriisit.

Strategian ytimessä oli kolmen oppimisympäristön – oppilaitos, työelämä ja verkko – kehittäminen. Tavoitteet toteutuivat käytännössä: oppimisympäristöjä uudistettiin kattavasti, työpaikalla tapahtuvan oppimisen ja oppisopimuskoulutuksen määrät nousivat merkittävästi ja verkko-opetuksen valmiuksia kehitettiin poikkeusolojen vaatimalla nopeudella.

Opiskelijapalaute ja työllistyminen valmistumisen jälkeen olivat pääosin myönteisellä tasolla, mutta vastausaktiivisuudessa nähtiin laskua. Tutkintojen määrä jäi hieman tavoitteista koronapandemian vaikutusten vuoksi, mutta opiskelijavuosien ja osaamispisteiden kasvu kompensoi tätä. Myös keskeyttämisten määrä pysyi kansallisesti verraten maltillisena.

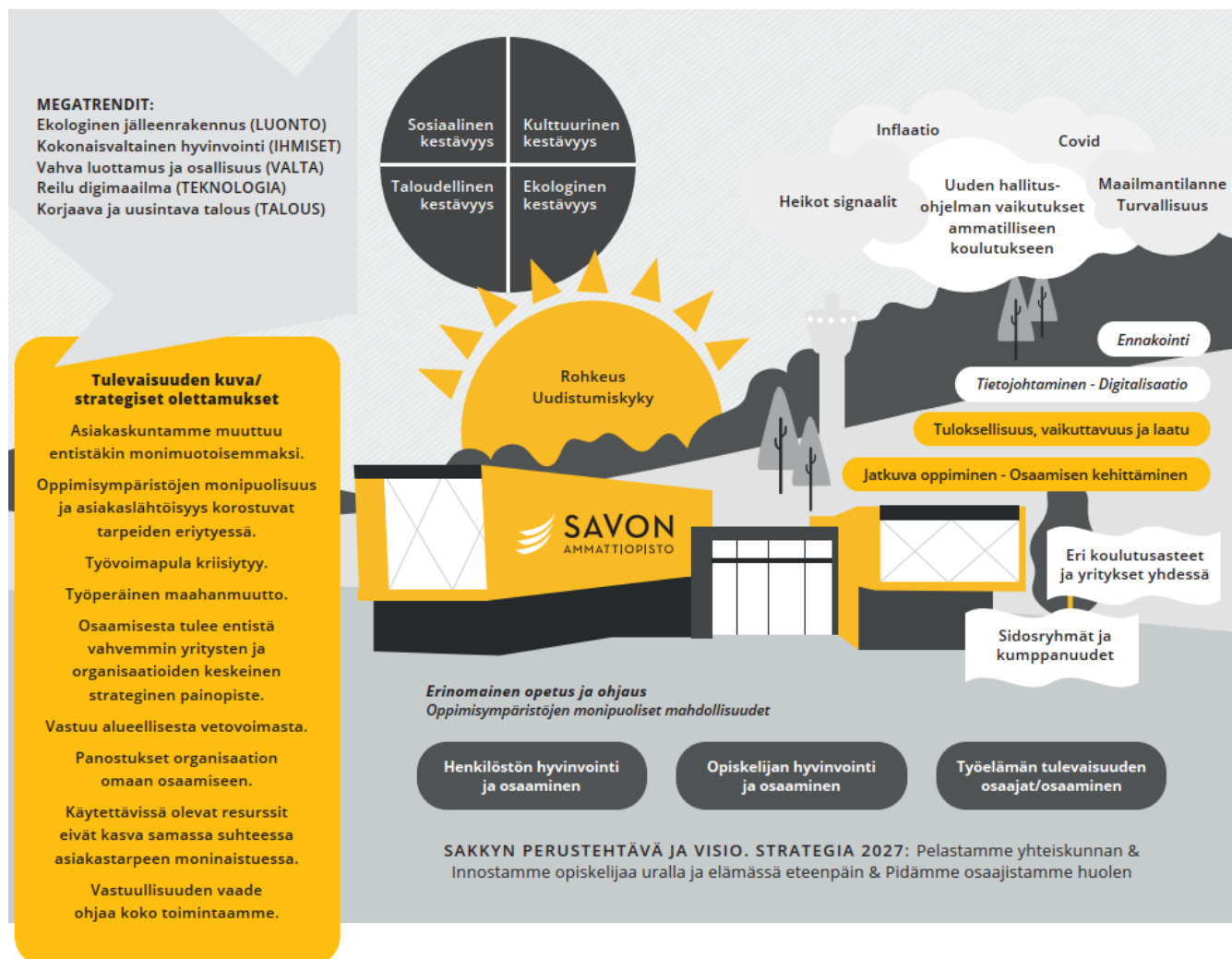
Työelämän näkökulmasta kuntayhtymä toimi aktiivisena kumppanina osaavan työvoiman kouluttamisessa. Vaikka työelämäpalautteen tasossa nähtiin notkahdus vuonna 2023, yhteistyörakenteet ja palvelumallit ovat olleet toimivia ja kehittyvät edelleen.

Henkilöstöön liittyvissä palvelulupauksissa onnistuttiin. Työolobarometrin mukaan henkilöstön kokemukset työstä ja johtamisesta olivat positiivisia, ja dokumentoidut kehityskeskustelut toteutuivat lähes kattavasti. Strategiakauden aikana panostettiin erityisesti turvallisiin työoloihin, palautteeseen perustuvaan kehittämiseen ja henkilöstön osaamisen vahvistamiseen.

Strategian toteuttamista arvioitiin myös luottamushenkilöiden näkökulmasta. Sekä valtuuston että hallituksen jäsenet antoivat strategiakaudelle hyvän kokonaisarvion, erityisesti tavoitteiden näkyvyydestä toiminnassa ja strategiavalintojen onnistumisesta. Väliarvioinnissa nousi esiin kehittämistarpeita erityisesti hanke-toiminnan strategisuuden osalta.

Kokonaisuutena arvioiden kuntayhtymä toteutti strategiakauden tavoitteita suunnitelmallisesti ja kykeni sopeutumaan toimintaympäristön nopeisiin muutoksiin. Strategia tarjosi kestäväen suunnan poikkeuksellisissa olosuhteissa, ja sen toteuttaminen muodosti vahvan perustan uudelle strategiakaudelle 2024–2027.

5.5.1. Muuttuva toimintaympäristö

Kuva 3. Toimintaympäristön muutokset ja työelämän muuttuvat osaamistarpeet.

Toimintaympäristöä vuonna 2024 leimasivat osaavan työvoiman saatavuushaasteet, opiskelijamäärien alueellinen kehitys sekä valtionosuuksiin kohdistuvat muutokset. Samalla digitalisaatio ja tekoälyn hyödyntäminen etenivät nopeasti, minkä huomioiminen opetuksessa ja tukipalveluissa oli välttämätöntä. Myös kansainvälisyyden ja työperäisen maahanmuuton rooli kasvoi, mikä näkyi koulutustarjonnan ja työelämäyhteistyön kehittämisessä.

Strategiaproessin yhteydessä toteutettu toimintaympäristön ennakointi antoi vahvan pohjan kehittämistoimille. Ennakoivalla otteella pystyttiin vastaamaan muun muassa oppimishaasteisiin, työelämän muuttuviin tarpeisiin sekä monikulttuurisuuden lisääntymiseen. Toimintakertomuksen mukaan erityisenä painopisteenä oli henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja kulttuurisesti kestävä toimintaympäristön rakentaminen.

5.5.2. Perustehtävä, visio ja arvo

Savon koulutuskuntayhtymän perustehtävänä on järjestää laadukasta ammatillista koulutusta ja lukiokoulutusta, joka vastaa yksilöiden ja työelämän tarpeisiin. Visiona on olla Kestävän tulevaisuuden tekijä, ja strategian läpileikkaavina arvoina korostuvat arvostus, rohkeus ja vastuullisuus.

Vuonna 2024 kuntayhtymässä tehtiin näkyvää työtä arvojen jalkauttamiseksi ja perustehtävän kirkastamiseksi eri tasoilla. Henkilöstö osallistui aktiivisesti yhteisiin kehittämistoimiin, kuten esihenkilötyön vahvistamiseen, Reilu SAKKY -vastuullisuusohjelman toteuttamiseen ja opiskelijalähtöisten toimintamallien edistämiseen. Näillä toimenpiteillä on vahvistettu uuden strategian mukaista toimintakulttuuria ja organisaation yhtenäisyyttä.

5.5.3. Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet

Savon koulutuskuntayhtymän strategisten toimenpiteiden toteutumista vuonna 2024 voidaan arvioida aiempaa kattavammin, koska tavoitteet on kuvattu selkeästi talousarvion tuloskorteissa ja niiden toteutuminen on arvioitu yksityiskohtaisesti toimintakertomuksessa. Strategian toteuttamista seurattiin pääosin kuntayhtymän ja tulosalueiden (kuntayhtymän johto, oppimispalvelut ja tukipalvelut) tuloskorteissa, joissa asetetut tavoitteet perustuvat vuoden 2027 strategiaan päätavoitteisiin ja osatavoitteisiin.

Kuntayhtymän strategiset toimenpiteet konkretisoivat strategiaa käytännön toiminnaksi ja ohjaavat päivittäistä työtä. Esimerkiksi osatavoite ”Emme hukkaa ketään” näkyi erityisesti jatkuvan haun kehittämisessä, yksilöllisten opintopolkujen tukemisessa sekä opiskeluhuollon vahvistamisessa.

Myös tavoite ”Erinomaisesta opetuksesta ja ohjauksesta” konkretisoitui pedagogisen kehittämisohjelman valmisteluna sekä henkilöstön osaamisen systemaattisena kehittämisenä. Palautekyselyiden mukaan opiskelijoiden kokemus ohjauksen laadusta oli pääosin hyvällä tasolla. Opiskelijoiden osallisuus palveluiden kehittämisessä nousi myös entistä vahvemmin esiin vuoden aikana.

Tavoitteiden toimeenpanoa tuki useita strategisia kehittämistiimejä, kuten ennakkointitiimi ja osaamisen kehittämisen työryhmä. Näiden toiminta tuki erityisesti henkilöstön osaamisen, johtamisen ja laatutyön kehittämistä strategian mukaisesti.

Strategian päätavoitteet ”Innostamme opiskelijaa uralla ja elämässä eteenpäin” ja ”Pelastamme yhteiskunnan” on purettu yhteentoista osatavoitteeseen, joiden pohjalta asetettiin konkreettisia toimenpiteitä. Näihin kuuluivat muun muassa pedagogisen kehittämisohjelman laatiminen, työelämäjaksojen uudelleenmäärittely, Taitaja2024-tapahtuman järjestäminen sekä digistrategian valmistelu.

Strategian tavoitteet jalkautettiin onnistuneesti eri tulosalueille. Esimerkiksi oppimispalveluiden tulosalueella otettiin käyttöön laadukkaan opetuksen ja ohjauksen toimintamalli, ja pedagoginen suunnitelma sidottiin strategian toimeenpanoon. Tukipalveluissa painotettiin tietojärjestelmien ja yhteistyökäytäntöjen kehittämistä strategian mukaisesti.

Koko strategiatyötä ja sen toimeenpanoa on ohjannut Savon koulutuskuntayhtymän arvopohja, johon kuuluvat arvostus, rohkeus ja vastuullisuus. Arvot ovat olleet näkyvästi esillä niin johtamisessa, kehittämisessä kuin palvelulupausten toteutuksessa. Esimerkiksi Reilu SAKKY -vastuullisuusohjelma konkretisoi vastuullisuuden arvoa koulutuksen ja työelämäyhteistyön kaikilla tasoilla. Arvostusta on edistetty avoimella vuoropuhella, ja rohkeutta on osoitettu uusien koulutusmallien ja pedagogisten ratkaisujen kehittämisessä.

Strategian toteutumisen kannalta tavoitteiden asetanta on ollut selkeä, mikä on mahdollistanut seurannan ja tehty työ on tukenut strategian toteutumista.

6. Tulosalueiden tavoitteiden toteutuminen

Kuntayhtymän toiminta on jaettu kolmeen tulosalueeseen, joita ovat kuntayhtymän johto (luottamushenkilötoiminta, kuntayhtymän hallinto, johtaminen), oppimispalvelut (opetuksen ja oppimisen järjestäminen) ja tukipalvelut (kattavat kaikki ne palvelut, jotka tukevat oppimista ja koulutuksen järjestämistä esim. IT-palvelut, opiskelijapalvelut, kiinteistöpalvelut). Tulosalueiden toimintaa ja tavoitteiden toteutumista arvioidaan erikseen kunkin tulosalueen osalta omissa luvuissaan. Toiminnan muutoksiin reagoidaan päivittämällä hallintosääntöä, jotta se vastaa toimintaympäristön muutoksia ja lainsäädännön tarpeita.

Tulosalueiden toiminnalliset tavoitteet ovat olleet yhteisiä. Jokainen osa-alue on tehnyt omaa työtään tavoitteen toteuttamiseksi ja toimintaa on nivottu yhteen. Kokonaisuuden kannalta tarkastuslautakunta näkee tukipalveluiden roolin kuntayhtymän toimintaa tukevana osana vahvistuneen ja selkiytyneen. Kuntayhtymän kannalta tulosalueiden hyvä yhteistyö on kehityksen edellytys. Kaikkien toiminnallisten tavoitteiden toteumaa ei ole todettu. Käydyissä keskusteluissa on todettu, että tavoitteiden määrää pitää tarkastella.

Tulevaisuudessa toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta kannattaa kirjata tuloksia selkeämmin tulosaluekohtaisesti tai kirjata tehdyt toimenpiteet yhteisesti, kun tavoitteet ovat yhteisiä. Toiminnanhallintajärjestelmä ulkoisten auditointien kautta tuo hyvän lisän toiminnan arviointiin ja kehittämiskohteiden löytämiseen.

6.1. Kuntayhtymän johto

Kuntayhtymän johdon tulosalueen tehtävänä on kuntayhtymän kokonaisvaltainen johtaminen yhtymävaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti ja sitä johtaa kuntayhtymän johtaja. Tulosalue muodostuu kuvan 4 mukaisista toiminnoista.

Kuva 4. Kuntayhtymän johdon tulosalueen toiminnot

Luottamushenkilötoiminnassa tavoitteena oli painottua avoimeen, ennakoivaan ja vuoropuhelemaan päätöksentekoon, seurantaan ja toiminnan arviointiin käsittäen myös oman toiminnan arvioinnin. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tässä onnistuttiin. Yhtymävaltuustolle järjestettiin seminaarit keväällä ja syksyllä, joissa käytiin läpi kuntayhtymän päätökseen tulevia ja muita ajankohtaisia asioita.

Tarkastuslautakunta tapasi kuntayhtymän hallituksen ja valtuuston puheenjohtajistoa toimintavuoden aikana kaksi kertaa ja yhden kerran vuoden 2025 puolella. Yhtymähallituksen ja tarkastuslautakunnan yhteiskokous pidettiin 6.9.2024.

Tarkastuslautakunnan mielestä tapaamiset ja keskustelut luottamushenkilöjohtoon kanssa ovat tärkeitä. Jatkuva vuoropuhelu on toiminnan kehittymisen kannalta arvokasta.

Strategian käytännön toteutukseen liittyvissä keskusteluissa on todettu painotusten olevan hyvät, ja niiden kautta määritellyt tavoitteet mittareineen vahvistavat kansallisten tavoitteiden toteuttamista. Vuosittaisia tavoitteita toiminnassa kannattaa vähentää ja priorisoida niitä eri vuosille. Yhteiskunnan pelastaminen edellyttää ajattelutavan vahvistamista, erityisesti aktiivisuuden ja vuoropuhelun merkityksen tunnistamista. Osaajista huolehtimisen tavoitteen osalta on pohdittava, miten mitata oikein koulutuksen määrää suhteessa tarpeeseen.

Kuntayhtymän johdon tulosalueen strategiset tavoitteet ja toimenpiteet

Innostamme opiskelijaa uralla ja elämässä eteenpäin

Oppimisen ja ohjauksen tueksi kehitettiin video- ja tekstimateriaalia. HOKS-prosessia kehitettiin yhteistyössä oppimispalvelujen kanssa, ja siinä siirryttiin 3-vaiheiseen toteutukseen sekä prosessina että lomakkeella. Kokonaisuutena se tukee entistä paremmin opiskelijan siirtymävaihetta ammatillisiin opintoihin ja alkuvaiheen opintojen suunnittelua, varmistaa päivittämisen tekemistä opintojen aikana ja ohjaa hyvissä ajoin päättövaiheessa työelämään siirtymisen tai jatko-opintoihin ohjaamisen tukemista. Jatko-opintojen osalta tavoitteena oli myös huolehtia toimivista yhteistyösuhteista, jossa tuettiin tarvittavien tietojärjestelmien kehittämistä osana toimintamallien uudistamista.

Markkinoinnissa tavoitteena ollut verkkopalvelu-uudistus toteutettiin. Työ jatkuu vuonna 2025.

Pelastamme yhteiskunnan

Yhteistyötä omistajakuntien kanssa kehitettiin ja laadittiin kumppanuussopimuksia. Ammatillisen koulutuksen aktiivisen roolin kehittämisessä tehtiin yhteistyötä Savonia-ammattikorkeakoulun ja muiden itäsuomalaisten ammatillisen koulutuksenjärjestäjien kanssa. Tarkastuslautakunnan mielestä yhteistyö omistajakuntien ja muiden oppilaitosten kanssa on tärkeää.

Talouden tilanteen muuttuessa opettajien työelämäjaksot päätettiin keskeyttää. Tarkastuslautakunnan havaintojen perusteella toiminta kannattaa palauttaa mahdollisimman pian, jotta opetuksen tavoitteena oleva erinomainen opetus ja ohjaus toteutuu.

Pidämme osaajistamme huolen

Henkilöstön kanssa käytiin kampuksittain keskusteluja strategian toimeenpanosta ja arvoista. Toimintatapa oli osallistava, sillä keskustelussa käytettiin keskustelualustoja. Käytyjen keskusteluiden perusteella arvojen määrittely yhteisössä vaatii keskustelua ja läpikäyntiä, jotta niistä muodostuu yhteisiä. Tarkastuslautakunta näkee, että keskustelua toimintatavoista on syytä jatkaa.

Toimintojen sopeuttamisen yhteydessä on tärkeää huolehtia siitä, että koulutustarjonta reagoi yhteiskunnallisiin muutoksiin ja että henkilöstön kannalta kriittiset resurssit tunnistetaan ajoissa.

Kuntayhtymän johdon tulosalueen talousarvion toteutuminen

Kuntayhtymän johdon koko tulosalueen vuoden 2024 talousarvio oli laadittu siten, että talousarvioon on budjetoitu toimintatuottoja 2,615 milj. euroa (tuottoihin sisältyy sisäisiä hallintopalveluja 1,511 milj. euroa). Toimintakuluja kuntayhtymän johdolle oli budjetoitu talousarvioon 2,611 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 1,042 milj. euroa alle talousarvion, toteuman ollessa 1,572 milj. euroa. Toimintakulut olivat 1,120 milj. euroa pienemmät kuin talousarvio, toteuman ollessa 1,501 milj. euroa. Toimintakatteeksi muodostui toimintatuottojen ja toimintakulujen jälkeen ylijäämää 0,070 milj. euroa.

Kuntayhtymän johdon tulosalueen osalta sitovuustaso yhtymähallitukseen nähden on alijäämä 0,023 milj. euroa, toteuma oli ylijäämää 0,070 milj. euroa. Kuntayhtymän johdon tulosalueeseen sisältyvän luottamus-henkilöhallinnon toteutuneet toimintatuotot olivat 0,381 milj. euroa ja toimintakulut -0,221 milj. euroa.

Alla olevissa taulukoissa on kuvattu kuntayhtymän johdon tulosalueen taloussuunnittelun toteutumista 2024 sekä tulosalueelle kuuluvan luottamushenkilötoiminnan toteutumia.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	2 614 539	1 571 656	1 042 883
Toimintakulut	-2 621 772	-1 501 444	-1 120 328
Toimintakate	-7 233	70 212	-77 445
Vuosikate	-7 233	70 064	-77 297
Tilikauden tulos	- 23 900	70 035	-93 935
Tilikauden ylijäämä	- 23 900	70 035	-93 935

Taulukko 6. Tulosalue; kuntayhtymän johto, sisäiset ja ulkoiset. Tiedot haettu taloushallinnon raportointiohjelmasta (TANE).

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	368 679	380 553	-11 874
Toimintakulut	-368 679	-221 220	147 459
Toimintakate	0	159 332	- 159 332
Vuosikate	0	159 332	- 159 332
Tilikauden tulos	0	159 332	- 159 332
Tilikauden ylijäämä	0	159 332	- 159 332

Taulukko 7. Luottamushenkilötoiminta sisäiset ja ulkoiset. Lähde: TANE

6.1.1. Yhteenveto kuntayhtymän johdon tulosalueelle tehdystä arviointikäynnistä

Turvallisuus ja työsuojelu

Työsuojeluhallinnon tärkein tavoite on ylläpitää ja edistää työsuhteessa olevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden työ- ja toimintakykyä sekä ehkäistä työtapaturmia ja ammattitautoja. Savon koulutuskuntayhtymässä työsuojelun toteutukseen on laadittu työhyvinvointiohjelma vuosille 2024–2027. Se laadittiin yhteistoiminnassa, jossa huomioidaan myös työsuojelulliset asiat erikseen esihenkilöiden ja työntekijöiden kannalta. Työsuojelullisesti on huomioitu perehdytys, ammattitaidon osaamisen ylläpitäminen sekä vahvuus- ja tavoitekeskustelut.

Työsuojelun toimintaohjelman tavoitteena on tehostaa ennakoivaa työsuojelua ja parantaa suunnitelmallisesti työoloja. Ohjelmalla luodaan perusta, jonka varaan voidaan rakentaa turvallisuustoimintaa, riskien arvioinnilla voidaan toimintaohjelmaan tuottaa tavoitteita. Riskien tunnistamiseen on käytetty kyselyitä, joista lyhyet koosteet on koottu alla olevaan tekstiin.

Työsuojelun näkökulmasta merkittävimmät haasteet liittyivät työssä jaksamiseen ja terveysturvallisuuteen. Suurimmiksi haasteiksi nousivat tilojen toimivuus, suuret ryhmäkoot sekä yhteistoimintaneuvottelut päätöksineen. Taitaja2024-tapahtuma lisäsi kuormitusta ja järjestelytarpeita hetkellisesti. Tarkastuslautakunnan tekemien havaintojen perusteella myös erinomaisen opetuksen ja ohjauksen toteutus on haaste niin opiskelijan kuin henkilökunnan kannalta.

Hyvinvointi- ja turvallisuuskysely opiskelijoille vuonna 2024

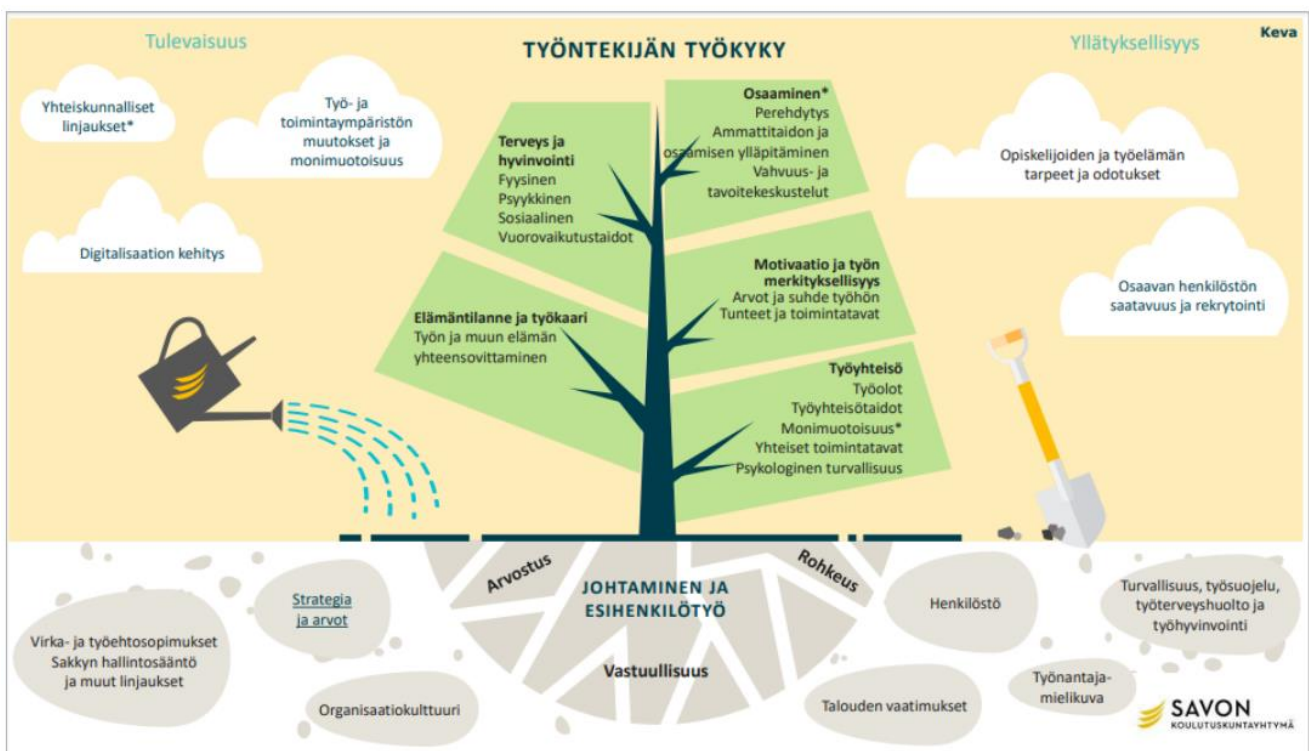
Kysely on toteutettu 18.–30.11.2024 ja vastaajien kokonaismäärä oli 1523 henkilöä, joka kasvoi 410 vastaajalla edellisvuoteen verrattuna. Oppilaitoksen turvallisuus koetaan hyväksi. Turvallisuusperehdytys on parantunut aiemmasta. Opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuusosaaminen ja toiminta koetaan hyväksi.

Kyselyn perusteella opiskelijoiden huoli omasta terveydestä on kasvanut. Opiskelijat ilmoittavat kiusaamisesta ja häirinnästä aiempaa vähemmän. Yksinäisyys korostuu ja opiskelijat kokevat saaneensa vähemmän apua ja ohjausta. Työelämäjaksoilla koetussa turvallisuudessa on kehittämistä. Liikenneturvallisuus kampusalueilla huolestuttaa opiskelijoita.

Työn vaarojen ja riskien arviointi kysely henkilöstölle vuonna 2024

Kyselyssä pyydettiin arvioimaan hallintajärjestelmiä ja toimintatapoja. Kokonaisuutena niiden koettiin olevan kunnossa. Perehdyttämisessä ja työhönopastuksessa koettiin olevan kehittämistarvetta.

Fysikaalisia vaaratekijöitä pyydettiin arvioimaan vaaran aiheuttamisen riskinä. Merkittävimpinä vaaraa aiheuttavina tekijöinä koettiin melun ja yleisilmanvaihdon aiheuttamat vaarat. Kylmät ja kuumat esineet ja työskentely ulkotiloissa koettiin vaaraa aiheuttaviksi. Tapaturman vaaroihin liittyvät riskit ovat liukastumisen ja kompastumisen vaarat, viilto-, leikkautumis- ja pistovaarat koetaan myös aiheuttavan vaaraa. Fyysisen kuormittumisen vaaroista merkittävin on työskentelytilan riittämättömyys ja jatkuva istuminen tai seisominen. Työn tauotuksen puutteet ja työtahti koetaan vaaraksi. Kemiallisia ja biologisia vaaratekijöitä koettiin aiheutuvan pölystä, kuiduista, bakteereista, viruksista ja allergiaa aiheuttavista kemikaaleista. Psykososiaalisista vaaratekijöistä merkittävimpinä kuormitustekijöinä arvioitiin työn keskeytykset, työn määrä ja työtahti sekä erilainen henkinen kuormitus. Väkivallan uhka koettiin myös vaaratekijäksi.

6.2. Oppimispalvelut

Oppimispalveluiden toimintaa ja toiminnan kehittämistä ovat ohjanneet kuntayhtymän strategia vuoteen 2027, annetut ohjeet, toimintaympäristön nopeat muutokset sekä opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuspoliittiset tavoitteet.

Oppimispalveluiden päivitetty organisaatio astui voimaan 1.1.2023. Oppimispalvelujen tulosaluetta johtaa rehtori, joka toimii apulaisrehtorien, koulutuspäälliköiden sekä lukion johtajan esihenkilönä. Kuntayhtymän hallintosääntöön on kirjattu määräykset tehtävien ja vastuiden jakautumisesta.

Oppimispalvelujen tulosalue toteutti Savon ammattiopistossa Savon koulutuskuntayhtymän ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen järjestämislavan mukaista perustehtävää. Savon ammattiopisto on yksi Suomen virallisista urheiluoppilaitoksista.

Koulutuskuntayhtymän kolmesta tulosalueesta suurin on oppimispalvelut.

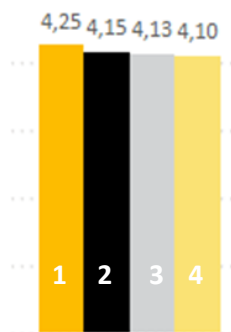
Kuva 5. Oppimispalvelujen tulosalueen osaamispoolit

Oppimispalvelut tulosalueen osalta strategian tavoitteiden toteutumista mitattiin ja arvioitiin tulosaluekohtaisen tulokortin tavoitteiden toteutumisen neljän näkökulman kautta. Nämä neljä näkökulmaa olivat: opiskelija, yhteiskunta, henkilöstö ja talous. Toiminnassa kehitettiin reaaliaikaista tiedolla johtamisen seuranta, että jokainen kuntayhtymässä työskentelevä voi seurata tavoitteiden toteutumista ja oman työn merkitystä niiden saavuttamisessa.

Alustavasti arvioiden strategia toteutui tavoitteiden mukaisesti. Kaikki tärkeimmät tulokortissa asetetut tavoitteet on saavutettu hyvin ja monilla aloilla erinomaisesti. Tulokortin mittareiden tuloksista 11 tavoitetta 16:sta toteutui.

Strateginen päätavoite: Innostamme opiskelijaa uralla ja elämässä eteenpäin

Erinomaisen opetuksen ja ohjauksen toimintatavoissa otettiin käyttöön neljännesvuosittain tehtävä palautekysely. Kyselyn tulokset julkaistaan intran RapSa-raportointipalvelussa ja vastuualueet käsittelevät palautteen neljännesvuosittain.

Oheisessa kuvassa on palautekyselyn kysymykset ja tulokset (arviointiasteikko 1–5)

1. Olen saanut opetusta ja ohjausta silloin kun olen sitä tarvinnut
2. Opetus ja ohjaus on lisännyt osaamistani ja vahvistanut ammatillisuuttani
3. Saamani opetus ja ohjaus on ollut selkeää, ymmärrettävää ja asiallista
4. Saamani opetus ja ohjaus on kannustavaa ja se on tukenut tavoitteitani

Vastaukset ovat ajalta 28.2.–31.12.2024

Pedagoginen kehittämisohjelma vuosille 2024–2027 ohjaa pedagogiikan kehittämistä strategian mukaisesti ja tukee erinomaisen opetuksen ja ohjauksen toteutusta. Pedagoginen kehittämisohjelma hyväksyttiin huhtikuussa 2024. Se pohjautuu asiakasryhmien tunnistamiseen ja määrittelyyn, miltä pohjalta suunnitellaan ja rakennetaan eri asiakasryhmille soveltuvaa palvelutarjontaa.

Strateginen päätavoite: Pelastamme yhteiskunnan

Tavoitteen toteuttamisessa merkittävä osuus oli verkostoitumisella työllisyysalueiden kanssa. Yhteistyössä kehitettiin ratkaisuja yksilöiden osaamispoluksi. Yhteistyö muiden koulutuksen järjestäjien kanssa oli aktiivista tavoitteena oppimisen ja oppimisympäristöjen kehittäminen, muun muassa sote-koulutuksissa ja YTO-opinnoissa. Matalasuhdanteessa olevan rakennusalan koulutusta kehitettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Metsä- ja logistiikka-aloilla kehitettiin oppimisympäristöjä alan työelämän tarpeiden näkökulmasta.

SUOSITUS 3:

Työelämäfoorumeita on käytetty yritys yhteistyön kehittämisen välineenä. Tarkastuslautakunnan mielestä on tarpeellista kuvata käytännön toteutusta tilinpäätösasiakirjassa.

Strateginen päätavoite: Pidämme osaajistamme huolen

Palautteen antamiseen, kehittämiseen, vahvuuksien hyödyntämiseen ja toistemme tukemiseen panostettiin. Tehdyistä linjauksista ja ajankohtaisista asioista tiedotettiin säännöllisesti esimerkiksi intran kautta. Henkilöstöä sitoutettiin strategiaan linjauksiin.

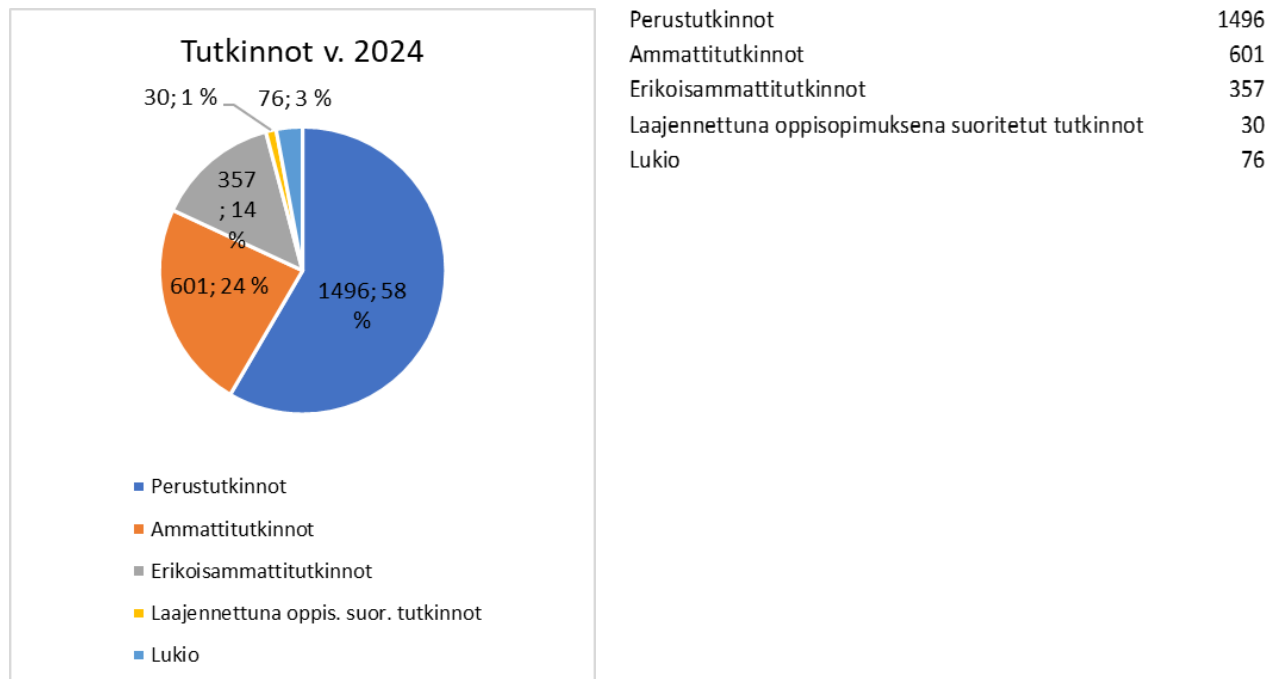
Tulevaisuuden tarpeisiin henkilöstölle järjestettiin tavoitteen mukaisesti koulutuksia. Toimintamuotoina olivat esimerkiksi Askelmerkit -koulutukset eri teemoilla ja kehittämishankkeet. Talouden tilanteen kiristymisen takia opettajien työelämäjaksot keskeytettiin.

Toisten työssä tukemiseen kehitettiin toimintamalleja. Toimintatapoja ja pelisääntöjä kirkastettiin. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tämä vaatii edelleen työtä.

Pedagoginen kehittämisohjelma 2024–2027:

- Julkaistiin tukemaan strategiaa ja erinomaisen opetuksen ja ohjauksen toteutusta.
- Kehittämisohjelma pohjautuu asiakasryhmien tunnistamiseen ja määrittelyyn.
- Suunnitellaan ja rakennetaan eri asiakasryhmille soveltuvaa palvelutarjontaa.

Verkko-oppimisympäristön pedagogiikkaa ja sisältöjä kehitettiin. Digitaaliset oppimisympäristöt otettiin käyttöön kaikissa oppiaineissa lukuun ottamatta taito- ja taideaineita.

Kuva 6. Tutkintojen määrät ja osuudet v. 2024

Oppimispalveluiden hallinnon tapaamisissa esiin tulleita asioita

Tulevien vuosien ennakoidaan muodostuvan taloudellisesti haasteellisiksi. Rahoitusmuutosten vaikutus koulutuksen tulevaisuuteen on vielä epäselvä, esimerkiksi jo toteutunut aikuiskoulutusrahoituksen muutos. Positiivista on toimivat tilat kampuksilla, joilla ei ole vielä merkittävää rakennusten korjausvelkaa.

Toiminnallisena kehittämiskohteena on edelleen tullut esille sovittujen tavoitteiden tai päätösten toteutuksen valvonta. Käytännössä se vaatii palaverissa ja kokouksissa tehtyjen päätösten dokumentointia, toteutusten seuranta ja johtopäätösten tekoa.

Lukuvuosisuunnittelussa todettiin kehittämistarvetta ja resurssointi on siinä olennainen tekijä. Koulutuspäällikkö määrittelee resurssit ja opettajat toteuttavat. Periaatteena on toteuttaa opetus laadukkaasti, kannattavasti ja tehokkaasti. Toiminnanhallintajärjestelmä EFQM:n auditointiharjoituksessa tehtiin periaatteiden testaus. Poolikierroksilla käytiin läpi toiminnanohjausjärjestelmän mukainen toiminta ja toiminnot aloilla.

Opetuksen toteutuksen prosessin suunnittelijoina käytetään vielä opettajia. Tavoitteena on siirtää se suunnittelusihteerien tehtäväksi, joka on taloudellisesti ja toiminnallisesti edullisempaa.

Verkko-opinnoissa palautteen antaminen on ohjeistettu opiskelijoille. Mittareiden ja kyselyjen kautta saadaan palaute, miten asiat verkkoympäristössä on menneet. Mittareissa täytyy selvittää, onko kysytty oikeita asioita. Opiskelijoiden kokemus oli, ettei etätehtävistä ole saanut palautetta.

Opettajakohtaisen tuloksen selville saaminen on tavoitteena tulevaisuudessa.

OKM:n päättökyselyn vastaamiseen tavoitellaan korkeampaa vastausten määrää. Vastausten määrän lisäämiseksi on esitetty ohjeistusta, että todistuksen saaminen jatkossa edellyttää kyselyyn vastaamista. Käytännössä sitä ei voida kuitenkaan velvoittaa.

Toiminnassa saavutettiin lähes kaikki tavoitteet. Keskeyttämisten määrä ylitti asetetun raja-arvon. Savon ammattiopistossa keskeyttämisten määrä on kuitenkin alhaisempi kuin monessa muussa oppilaitoksessa. Opiskelijapalautteen vastausaktiivisuus ja työelämäpalaute jäivät alle tavoitteen. Henkilöstön koulutuspäivien määrä jäi tavoitteesta.

Tekniikan alalle opettajien rekrytoiminen on ollut vaikeaa. Sosiaali- ja terveysalalle opettajia on saatu hyvin.

TULOSSA TAI KEHITTÄMISKOHDE

Tuloskorttiin:

- Työelämäpalautteen kerääminen ja uudistaminen suunnitteilla

Erinomaisen opetuksen ja ohjauksen malliin:

- Opiskelijan näkökulman kehittäminen mallin sisällä
- Mittariston määrittely ja tarkentaminen
- Opettajakohtaisen palautejärjestelmän kehittäminen

Opiskeluhoolto

Vastuullisuuteen liittyen opiskeluhoolto jalkautui kutsuttuna koulutusaloille. Opiskelijat osallistuivat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseen opiskelijaraatien avulla. Opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvattiin opiskelijan osallisuus oppilaitoksen toiminnassa. Turvallisuuteen liittyen huomioitiin turvallisuuden tunnetta uhkaavien riskien hallinnassa varhainen ongelmiin puuttuminen, oppilaitosten ja kotien yhteistyön

vahvistaminen, monialaisen viranomaisyhteistyön, opiskelijoiden osallisuuden tukeminen sekä opiskelu- huolto- ja hyvinvointipalvelujen toiminnan vakiinnuttaminen. Opetushallituksen tai Opetus- ja kulttuurimi- nisteriön rahoittamilla hankkeilla kehitettiin muun muassa yhteisöllistä opiskeluhuoltoa. Opiskeluhuollon yh- teistyösopimusta valmisteltiin Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa. Menetelmiä yhteisöllisen opiskelu- huollon varmistamiseksi kehitettiin.

Vuoden 2023 arviointikertomuksessa todettiin haasteena olevan opiskeluhuollon näkyväksi saaminen oppi- laitoksen arjessa ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen sekä opiskelijoiden ohjaamisessa onnistuminen. Opiskeluhuollon koettiin erkaantuvan hyvinvointialueuudistuksessa oppilaitoksista, jonka vuoksi oli tarvetta vahvistaa sitä muun muassa yhteisöllisen tuen osajilla. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on löytynyt. Tar- kastuslautakunnan mielestä opiskeluhuollon näkemyksiin on tehty toimintaa kehittäviä toimenpiteitä.

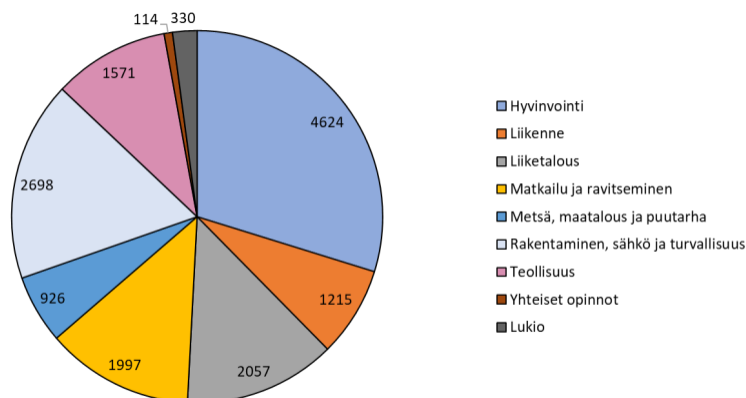
Turvallisuuden ja hyvinvoinnin ilmoituskanava (TURVIS) otettiin käyttöön vuonna 2024. Opiskelijoilla on mah- dollisuus tehdä hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä ilmoituksia nimellä tai anonyymisti kanavan kautta.

Sakky Yrityspalvelut

Sakky Yrityspalvelut toimi palvelukanavana koulutusten myynnin koordinoimiseksi. Tällä lisättiin ammatilli- sen koulutuksen yhteistyötä alueen työ- ja elinkeinoelämän kanssa ja vastattiin työvoiman saatavuuteen.

Oppimispalveluiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Opiskelijavirtauma
osaamispooleittain vuonna 2024 (yhteensä 15 532)

Savon ammattiopiston ammatillisen pe- ruskoulutuksen painottamattomien opis- kelijavuosien tavoite oli 6 270 ja toteuma 6 281 ja lukiokoulutuksen opiskelijamää- rätavoite oli 256 ja toteuma 254,3. Kaik- kien osaamispoolien yhteenlaskettu opis- kelijavirtauma vuonna 2024 oli 15 532 opiskelijaa (edellisenä vuonna 15 772).

Kaavio 2. Savon ammattiopiston opiskelijavirtauma

Oppimispalvelujen tulokortti					
Näkökulmat	Mittarit	2024			
		Tavoite	To- teuma	Poik- keama	Tila
Opiskelija Innostamme opiskelijaa uralla ja elämässä eteenpäin	Keskeyttäminen (%)	6,5	7,2	-0,7	
	Opiskelijapalaute	4,1	4,1	0	
	Opiskelijapalautteen vastausaktiivisuus (%)	77	63,3	-6,7	
	Työllistymisen valmistumisen jälkeen (%)	76	82,4	6,4	
	Jatko-opintoihin siirtyminen (%)	4,5	6,7	2,2	
Yhteiskunta Pelastamme yhteiskunnan	Tutkintojen määrä	2250	2560	310	
	Tutkinnon osien määrä	18 000	19 424	1 424	
	Opiskelijan valmiudet toimia kestävän kehityksen mukaisesti	4,1	4,2	0,1	
	Työelämäpalaute	4,1	3,9	-0,2	
Henkilöstö Pidämme osaajistamme huolen	Työolobarometri	3,8	3,8	0	
	Terveysprosentti	82	87,2	5,2	
	Sairauspoissaolopäivät/henkilö, kalenteripv	12,5	10,5	2	
	Koulutuspäivät/henkilö	2,2	1,8	-0,4	
Talous	Toimintatuotot (M€, ulk. ja sis.)	81,6	82,7	1,1	
	Tulos (M€, ulk. ja sis.)	-0,24	1,9	-2,14	
	Opiskelijavuodet	6270	6281	11	

Kuva 7. Oppimispalvelujen tulokortti

Oppimispalveluiden kuudestatoista tavoitteesta lähes kaikissa päästiin tavoitteeseen tai se ylitettiin. Suurimmat haasteet liittyivät opiskelijapalautteen vastausaktiivisuuteen, joka jäi eniten alle tavoitetason. Keskeyttämisten määrä on pysynyt hallinnassa, vaikka lukujen välillä on alakohtaista vaihtelua. Työtä keskeytysten hallitsemiseksi tehdään määrätietoisesti. Työelämäpalaute ja koulutukseen osallistuminen jäivät alle tavoitteen. Lisäksi koulutukseen osallistumisen tavoitteen seurannan toteutuksessa on havaittu haasteita, jotka vaikeuttavat arviointia.

Oppimispalveluiden vuoden 2024 talousarvio on laadittu siten, että talousarvioon sisältyy valtionosuusperusteista tulo-rahoitusta 68,333 milj. euroa ja lukiokoulutuksen valtionosuusrahoitusta talousarviossa oli 1,9 milj. euroa. Kuntayhtymän kehittämiseen valtionosuusrahoituksesta varattiin noin 1 milj. euroa.

Oppimispalveluiden toteutuneet toimintatuotot sisältäen sisäiset erät ovat 82,717 milj. euroa ollen 1,144 milj. euroa talousarviota suuremmat. Toimintatuottoihin sisältyvä ammatillisen koulutuksen rahoitusta saatiin 67,8 milj. euroa. Lukiokoulutuksen saama rahoitus oli 1,9 milj. euroa ollen 0,1 milj. euroa talousarviota parempi. Toimintatuotot sisältävät myyntiä Savon Koulutus Oy:lle noin 1,052 milj. euroa, joka jäi 0,75 milj. euroa talousarviosta sekä muita myyntituottoja 1,347 milj. euroa sekä sisäisiä vyörytyseriä noin 8,4 milj. euroa.

Toteutuneet toimintakulut olivat 79,467 milj. euroa (80,232 milj. euroa vuonna 2023) ja ne alittivat 0,719 milj. eurolla talousarvion. Henkilöstökulut olivat 39,054 milj. euroa ja toteuma oli 1,74 milj. euroa alle talousarvion. Palvelujen ostot olivat 4,809 milj. euroa ylittäen talousarvion 0,951 milj. eurolla. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ostot olivat 2,636 milj. euroa, alittaen talousarvion 0,069 milj. eurolla. Vuokratulot olivat 14,22 milj. euroa, josta sisäisten vuokrien osuus oli 12,8 milj. euroa. Lisäksi oppimispalveluihin oli budjetoitu sisäisiä hallintopalvelukuluja ja YTO-kuluja yhteensä 18,3 milj. euroa.

Toimintatuottojen ja toimintakulujen jälkeen oppimispalvelujen tulosalueen toimintakatteen muodostui 3,25 milj. euroa. Vuosikate rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeen oli 3,44 milj. euroa, muutos toimintakatteeseen verrattuna tulee tytäryhtiön Savon Koulutus Oy:ltä saadun osinkotuoton verran 0,2 milj. euroa. Poistoja tulosalueelle kohdistui 1,57 milj. euroa. Poikkeama talousarvioon on 2,13 milj. euroa.

Yhtymähallitukseen nähden oppimispalveluiden tulosalueen nettoinvestoinnit talousarviomuutoksen jälkeen on 1,933 milj. euroa toteuman ollessa 0,8 milj. euroa, mikä on 1,14 euroa vähemmän kuin talousarviossa. Yhtymähallitukseen nähden sitovatavoite talousarviossa on alijäämä -169 600 euroa. Tilikauden toteuma on ylijäämä 1 964 331 euroa, mikä on 2 133 931 euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

	Tavoite talous- arviomuutoksen jälkeen	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	81 572 708	82 716 555	-1 143 847
Toimintakulut	- 80 185 716	- 79 466 786	- 718 930
Toimintakate	1 386 992	3 249 769	- 1 862 777
Vuosikate	1 386 992	3 441 046	- 2 054 054
Tilikauden tulos	- 239 600	1 894 331	- 2 133 931
Tilikauden yli-/alijäämä	- 169 600	1 964 331	- 2 133 931

Taulukko 8. Oppimispalveluiden talousarvion 2024 ulkoisten + sisäisten tulojen ja menojen tavoitteiden toteuman vertailu. Lähde: TANE

Ammattitaidon SM-kisat eli Taitaja2024 -tapahtuma

Taitaja2024 oli kokonaisuutena onnistunut tapahtuma. Se toi yleisesti positiivista kuvaa ammatillisesta koulutuksesta. Järjestelyt sujuivat erittäin hyvin ja talouden hallinnassa onnistuttiin hyvin onnistuneen kumppanuusmarkkinoinnin ansiosta.

Taitaja2024-tapahtuman valmistelujen yhteydessä tuli esille, että Taitaja2024-tapahtuman yhteydessä opittuja ja kehitettyjä hyviä toimintamalleja voi soveltaa laajemmin ammatillisen koulutuksen opetustoiminnassa. Markkinoinnin näkökulmasta Taitaja on tilaisuus esitellä koulutusosaamista ja houkutella uusia opiskelijoita. Tapahtuma toimii vetovoimatekijänä, ja sen avulla voidaan tuoda esiin ammatillisen koulutuksen monipuolisuutta ja mahdollisuuksia. Tapahtuman jälkeen voidaan todeta näiden tavoitteiden toteutuneen.

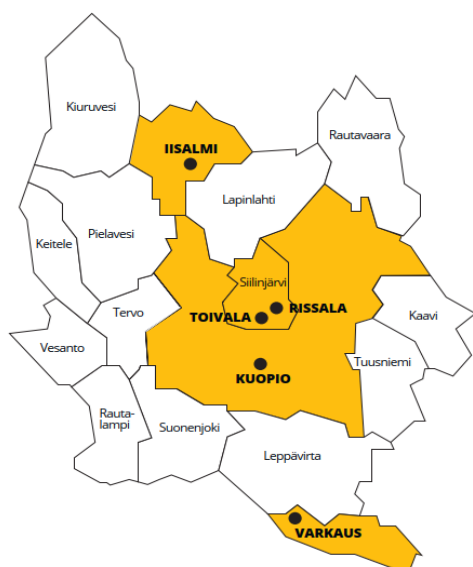

Kuva 8. Lähde: Savon koulutuskuntayhtymän markkinointimateriaali

Taitaja2024-tapahtuman yhteydessä opittuja ja kehitettyjä hyviä toimintamalleja kannattaa soveltaa laajemmin ammatillisen koulutuksen opetustoiminnassa.

6.2.1. Savon ammattiopisto

Koulutuksen järjestäminen perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa (VN/25800/2021, 1.8.2023 alkaen VN/1627/2023). Savon ammattiopistolla on toimipisteet kartan mukaisilla paikkakunnilla:

Savon ammattiopistoon voi hakea opiskelijaksi perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin sekä yhteishaun että jatkuvan haun kautta. Opiskelijoille tarjotaan laajaa etäopetuksen ja oppisopimuskoulutusten valikoimaa, mikä ulottuu tarvittaessa myös oppilaitoksen toiminta-alueen ulkopuolelle. Opiskelijoiden yksilöllisestä tai pienryhmäohjauksesta vastaavat yhteistyössä tutoropettajat ja opiskelijahuollon ammattilaiset.

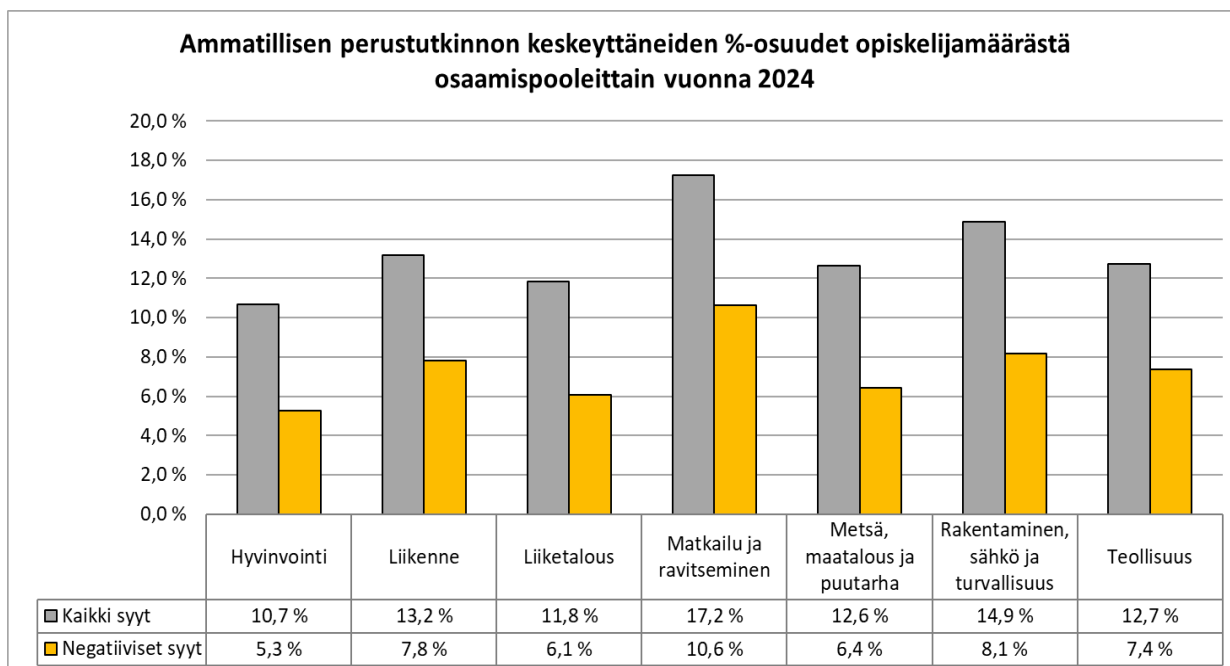
Savon ammattiopistossa toteutetaan nuorten, aikuisten ja työelämän tarpeita vastaavaa koulutusta joustavasti, monipuolisin toteutustavoin ja koulutuksen saavutettavuutta kehittäen. Ammatillisen koulutuksen tavoitteena oli 6270 opiskelijavuotta. Alla olevassa kaaviossa on kuvattu ammatilliset opiskelijavuositavoitteet (painottamattomat) osaamispooleittain.

Savon ammattiopisto tarjoaa opiskelijalle laadukkaasti ja yhdenmukaisin toimintaperiaattein yksilön tarpeet huomioivan opetuksen ja ohjauksen kolmessa oppimisympäristössä – oppilaitoksessa, verkossa ja työelämässä. Kehitämme verkko- ja virtuaalisia oppimisympäristöjä sekä tekoälyn hyödyntämistä työelämän ja jatko-opintojen tarpeet huomioon ottaen. Savon ammattiopistossa on käynnistynyt verkko-oppimisympäristön rakentaminen yhteistyössä työelämän ja yhteistyökumppanien kanssa.

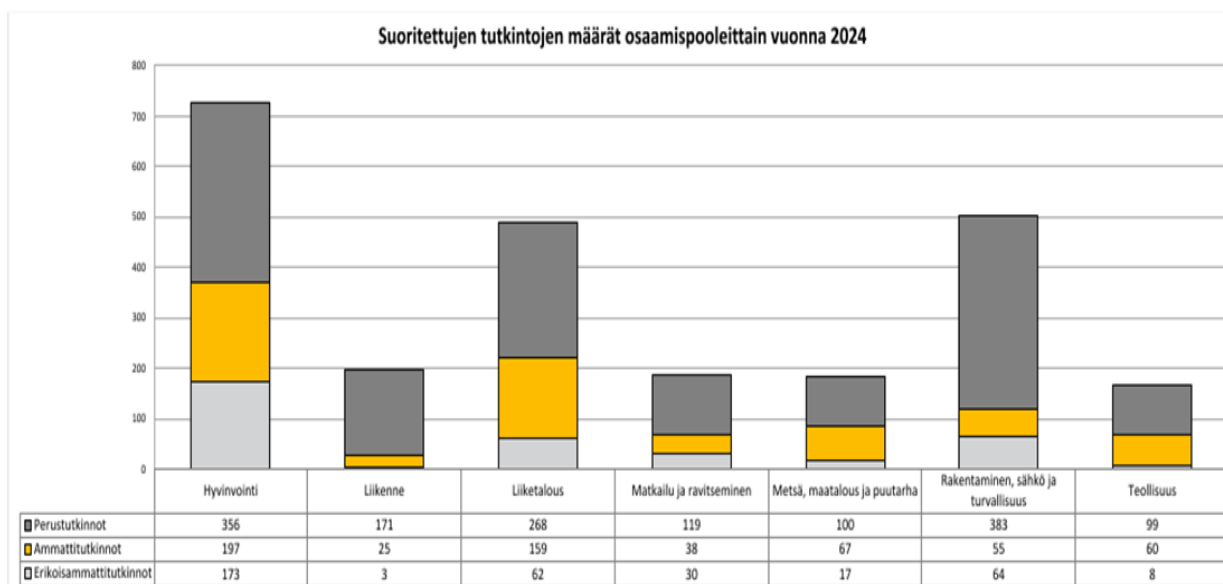
Ammatillisen koulutuksen painottamattomat opiskelijavuodet osaamispooleittain 2024		
	Toteuma	Tavoite
Hyvinvointi (sis. Tuva ja Telma)	1727	1654
Liikenne	586	580
Liiketalous	1155	1191
Matkailu ja ravitseminen	537	487
Metsä, maatalous ja puutarha (sis. ympäristö)	490	421
Rakentaminen, sähkö ja turvallisuus	1282	1406
Teollisuus	504	531
Yhteensä	6281	6270

Taulukko 9. Savon ammattiopiston ammatillisen koulutuksen painottamattomat opiskelijavuodet osaamispooleittain 2024

Opiskelijapalautejärjestelmän parantaminen on edelleen tärkeää opetuksen ja sen laadun jatkuvan kehittämisen kannalta. Kuntayhtymätasoinen ohjeistus palautteen keräämiselle ja käsittelylle on välttämätöntä. Tämä tarjoaa reaaliaikaista ja monipuolista tietoa opetuksen laadusta ja auttaa organisaatiota jatkuvassa kehitystyössä.

Kuva 9. Lähde: Opiskelijahallintopalvelut (Primus)

Kuva 10. Lähde: Tilinpäätös 2024

6.2.2 Varkauden lukio ja aikuislinja

Varkauden lukion toiminnan taustalla on opetus- ja kulttuuriministeriön Savon koulutuskuntayhtymälle myöntämään lukiokoulutuksen järjestämislupa (45/530/2008). Lukion opiskelijoiden aloituspaikkamäärä vuonna 2024 oli 96 ja lukio-opinnot aloitti 79 opiskelijaa.

Iso onnistuminen oli toiminnallisissa tavoitteissa opiskelijamäärän 254,3 pitäminen lähes tavoitteessa eli 256 opiskelijassa. Opiskelijamäärä oli 330 opiskelijaa, yo-tutkintoja suoritettiin 76 ja lukion rahoitus oli 1,908 milj. euroa.

Varkauden lukiossa kehitettiin verkko-oppimisympäristön pedagogiikkaa ja sisältöjä. Lukio toteutti ylioppilaskirjoituksiin valmentavia moduuleita kaikissa yo-kirjoituksiin sisältyvissä oppiaineissa. Lukio turvasi myös suullisen tai kirjallisen tenttimahdollisuuden kaikille ylioppilaskirjoituksiin osallistuville kokeilaille.

Digitaaliset oppimisympäristöt otettiin käyttöön kaikissa oppiaineissa lukuun ottamatta taito- ja taideaineita. Varkauden lukion opiskelijat suorittivat yliopisto-opintoja eri yliopistoissa (Lappeenrannan yliopisto, Itä-Suomen yliopisto ja Helsingin yliopisto). Lukiossa laadittiin ryhmänohjaustoiminnalle vuosikello, minkä mukaisesti ryhmänohjaajat toimivat. Ryhmänohjaajat kokoontuivat asiantuntijoiden kanssa vuosikellon mukaisesti, mutta haasteita/ongelmia aiheutti esimerkiksi hyvinvointialueen rajalliset resurssit tukitoimissa.

Opiskelijakunta toimi aktiivisesti ja kehitti sekä lukion että koko kampuksen yhteisöllisyyttä.

Yhtenä osatavoitteena oli opiskelijan elämän kokonaistilanteen huomioiminen – ”Emme hukkaa ketään”. Erityisen tuen kehittämisen osalta lukiossa järjestettiin opetus- ja ohjaushenkilöstölle koulutuksia erityisen tuen suunnitelman laatimisesta ja tuen keinoista. Oppimisen tuen tuleviin säädösmuutoksiin myös valmistaudittiin.

Lukio järjesti treeniopintoja sekä yllälaisina yhteisinä toteutuksina että alakohtaisesti.

Lukiossa valmisteltiin opiskeluhuollon yhteistyösopimus Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa ja kehitettiin menetelmiä yhteisöllisen opiskeluhuollon varmistamiseksi keskeisenä tavoitteena opiskelijoiden osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien vahvistaminen.

Toisena osatavoitteena oli opiskelijoiden tukeminen työelämään tai jatko-opintoihin siirtymisessä sekä jatkuvaan oppimiseen kannustamisena. Lukio takasi erinomaiset verkko-opiskelumahdollisuudet yliopisto- ja ammattikorkeakouluopintoihin. Myös lukio kannusti henkilöstöään itsensä kehittämiseen ja kouluttautumiseen. Tähän liittyen lukio toteutti opettajilleen kaksi viiden päivän työelämäjaksoa.

Kuva 11. Varkauden lukio. Lähde: Savon koulutuskuntayhtymän markkinointimateriaali

6.2.3. Yhteenveto oppimispalveluihin tehdyistä arviointikäynneistä

Arviointikäynneillä on tavattu ja keskusteltu opiskelijoiden, henkilöstön ja koulutuspäälliköiden kanssa. Koulutuspäälliköt ovat täyttäneet etukäteen tarkastuslautakunnalle vastuualueitaan koskevat esitietolomakkeet. Tarkastuslautakunnan valmisteleman esitietolomakkeen kysymykset pohjautuvat valtuuston hyväksymään vuoden 2024 toiminta- ja taloussuunnitelmaan.

Yhteiset opinnot (YTO)

Yhteiset opinnot (YTO) toimivat Savon koulutuskuntayhtymässä omana osaamispoolinaan ja kytkeytyvät kiinteästi opintoaloihin. Positiivisen johtamisen koulutuksen pohjalta toteutettu kehittämistyö on vahvistanut yhteisöllisyyttä, yhteistyötä ja auttamisen kulttuuria YTO-poolissa, mistä saadun palautteen perusteella on saatu hyviä tuloksia.

YTO-opintoihin tutustuminen on mahdollista ammattiopettajille, mutta vastaavaa käytäntöä toisinpäin ei ole.

SUOSITUS 4:

Tarkastuslautakunta suosittelee tutustumiskäytännön kehittämistä molemminpuoliseksi, jotta yhteisistä opinnoista löytyisi myös enemmän sovellettavaa sisältöä ammattiaineisiin.

Opiskelijat ovat olleet tyytyväisiä Sakky-malliin, joka mahdollistaa yksilölliset opintopolut ja oman tahdin mukaisen etenemisen. Opetuksen järjestämisessä hyödynnetään pajoja ja eriytettyjä opetusratkaisuja, kuten erityisopetusta ja YTO-työpajoja. Moodlen käyttö opintojen tukena on vakiintunut, mutta ryhmäkokojen kasvu on vaikuttanut opintosuorituksiin ja opetuksen järjestämiseen.

T-tason kurssimateriaaleja on kehitetty selkokielellä, mutta sisällön toiminnallisuudessa ja laadun parantamisessa on vielä kehittämistarpeita. Erityisopettajien rooli opiskelijoiden tukemisessa on keskeinen, ja pätevän erityisopetuksen merkitys korostuu kokonaisuuden hallinnassa.

YTO-opetuksen rahoitus perustuu 100 €/oppimispisteeseen. Rahoitusmallin toimivuutta seurataan, ja erityisen tuen tarpeen korvauskäytännöt kaipaavat tarkastelua. Resurssien suunnittelun keskittäminen on helpottanut toimintaa ja erityisen tuen tarjoamista kehitetään edelleen yhdessä erityisopettajien ja ohjaajien kanssa.

Vuorovaikutteisuus opetuksessa on lisääntynyt ja opiskelijat osallistuvat aktiivisemmin keskusteluun. Henkilöstön hyvinvoinnista on huolehdittu ja YTO-poolin perustaminen on koettu onnistuneeksi ratkaisuksi, joka on yhtenäistänyt toimintatapoja ja helpottanut esimerkiksi sijaisuuksien järjestämistä.

Yhteiset opinnot poolin osalta tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli alijäämää -0,593 milj. euroa. Tilikauden toteuma oli ylijäämä 0,004 milj. euroa, mikä on noin 0,600 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	3 888 300	3 932 203	-43 903
Toimintakulut	- 4 481 721	- 3 928 021	-553 700
Toimintakate	- 593 421	4 182	-597 603
Vuosikate	- 593 421	4 182	-597 603
Tilikauden tulos	- 593 421	4 182	-597 603
Tilikauden ali-/ylijäämä	- 593 421	4 182	-597 603

Taulukko 10. Lähde: TANE

Hyvinvointiala vastuualue 3

Hyvinvointialan vastuualueella 3 toiminnan kehittämisessä korostuvat joustavat ja työelämälähtöiset koulutusratkaisut sekä tiivis yhteistyö muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Opetuksessa painotetaan käytännön taitojen harjoittelua ja simulaatiopedagogiikkaa hyödynnetään laajasti.

Henkilöstön työelämäjaksot on käynnistetty ja työhyvinvointia tuetaan muun muassa säännöllisillä fiilismitauksilla ja vahvuusajattelun keinoin. Mentoritoiminta vahvistaa osaamisen kehittämistä ja aivoergonomian keinoin pyritään vähentämään kuormitusta. Työterveyshuollon kanssa tehtävä yhteistyö sekä tiimitasolla suunniteltu tyhy-toiminta tukevat työkykyä.

Opiskelijoiden näkemykset ovat pääosin myönteisiä: opinnot ovat vastanneet odotuksia ja oma opintopolku on löytynyt. HOKS:ien laatiminen ennen opintojen alkua on koettu hyödylliseksi. YTO-opinnot tukevat ammatillisia opintoja, vaikka joillain ryhmillä on havaittu ammatillisen kasvun katkeamista. Opiskeluhuollon palvelut, kuten esimerkiksi soittoaika terveydenhoitajalle, toimivat hyvin.

Työelämäjaksojen valmentautuminen on toteutunut ja palautekeskusteluja käydään, mutta palautteen keräämisessä ja läpikäynnissä on kehittämistarvetta. Työpaikkaohjauksen taso vaihtelee, ja opiskelijoiden oma-aloitteisuutta perehdytyksessä edellytetään. Teoriaopetuksessa on tarvetta lisätä monipuolisia pedagogisia menetelmiä.

Opetuksen kehittämistä tukee tiivis yhteisöllisyys opettajien kesken, ja opetusaineistoa muokataan joustavammin opiskelijaryhmien tarpeisiin. Välineistö mahdollistaa havainnollistavan ja monipuolisen opetuksen. Työssäoppimispaikkojen järjestelyä tukee Tiitus-järjestelmän käyttö.

Hyvinvointialalla osaajapula ja henkilöstön ikääntyminen ovat merkittäviä haasteita. Suuri osa henkilöstöstä on eläköitymässä lähivuosina. Muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden määrä on kasvanut 26 prosenttiin. Työkyky ja osaamisen ylläpitäminen muuttuvassa toimintaympäristössä vaativat jatkuvaa kehittämistä.

Soveltuvuuskokeiden vaikutuksia on arvioitu kansallisesti, eikä kokeiden poisjättämisen ole havaittu lisänneen keskeyttämiä. Palautetta kerätään useaan otteeseen lukuvuoden aikana, mutta sen hyödyntämisessä opiskelijoiden kanssa nähdään edelleen kehittämistarpeita.

Simulaatiopedagogiikka, yhteistyö Itä-Suomen yliopiston opettajakoulutuksen kanssa sekä pedagogisten ratkaisujen kehittäminen, kuten selkokielisyyden lisääminen, tukevat opiskelijoiden oppimista ja osaamisen varmistamista.

Hyvinvointi 3 vastuualueen osalta oppimispalveluiden tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli alijäämä -0,381 milj. euroa. Tilikauden toteuma oli alijäämä -0,462 milj. euroa, mikä on noin 0,081 milj. euroa huonompi kuin talousarviossa ennakoitiin.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	6 235 047	6 331 497	-96 450
Toimintakulut	-6 515 503	-6 678 625	163 122
Toimintakate	-280 456	-347 128	66 672
Vuosikate	- 280 456	- 357 638	77 182
Tilikauden tulos	-380 719	- 462 056	81 337
Tilikauden ylijäämä	- 380 719	-462 056	81 337

Taulukko 11. Hyvinvointi 3, Kuopio. Lähde: TANE

Hyvinvointi 4 ja Marata 2

Kuva 12. Kuopion kampus. Lähde: Savon koulutuskuntayhtymän markkinointimateriaali

Hyvinvointi 4 vastuualueeseen kuuluvat hius- ja kauneudenhoitoala, hierojakoulutus ja jalkojenhoitajan koulutus. Marata 2 vastuualueeseen kuuluvat puhtaus- ja kiinteistöpalvelut (Kuopio ja Varkaus) ja puhdistuskoulutus.

Arviointikäynnillä havaittiin, että aiemmat opinnot tunnistetaan ja hyväksi luetaan joustavasti, ja opiskelijoille tarjotaan tarvittaessa ohjausta. Opiskelijaterveydenhuolto toimii hyvin, ja työelämäjaksoilta on saatu positiivisia kokemuksia. Yrittäjyyttä tuodaan esille erityisesti kauneudenhoitoalalla, ja kaksoistutkinnon suorittaminen on mahdollistettu joustavasti, mikä tukee opiskelijoiden yksilöllisiä opintopolkuja ja urasuunnitelmia.

Opetuksessa ja ohjauksessa opettajien ammatillinen kokemus ja kannustava ote ovat merkittäviä vahvuuksia, jotka edistävät oppimista ja opiskelumotivaatiota. Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman eli HOKS-prosessin toimivuus on todettu sujuvaksi, ja päivitykset tehdään tarpeen mukaan. Palautekyselyitä toteutetaan säännöllisesti, mutta niiden systemaattinen läpikäynti opiskelijoiden kanssa kaipaa edelleen kehittämistä, jotta palautetta voitaisiin hyödyntää entistä tehokkaammin toiminnan parantamiseen.

Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat on alkuun sijoitettu omiin ryhmiinsä, mutta heidän integrointiaan suomalaisten opiskelijoiden kanssa on aktiivisesti edistetty. Tämä tukee kulttuurien välistä vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyden kehittymistä, jota on myös tunnistettu tärkeäksi kehittämiskohteeksi. Monimuotoisuuden arvostaminen ja inklusion vahvistaminen näkyvät toimenpiteissä, joiden tavoitteena on rakentaa entistä osallistavampaa oppimisympäristöä.

Kestävä kehitys on integroitu osaksi arjen toimintaa. Opiskelijoiden motivaatio on yleisesti ottaen hyvä, ja työelämäyhteistyö sujuu pääsääntöisesti hyvin, vaikka työpaikkaohjaajien määrä on joillakin aloilla, erityisesti pienissä kauneusalan yrityksissä, riittämätön. Työelämäjaksot tukevat opiskelijoiden työnhakutaitojen kehittymistä, kun työnhaku integroidaan käytännön harjoitteluun.

Verkko-opetuksen kehittämisessä on otettu selkeitä edistysaskeleita. Uusi Moodle-ympäristö on rakennettu, ja virtuaaliasiakasprojektit tukevat opiskelijoiden käytännön taitojen kehittymistä. IMS-järjestelmä ja verkkooppimisen ratkaisut laajenevat myös muille aloille vuoden 2025 aikana, mikä laajentaa digitaalisen oppimisen mahdollisuuksia ja saavutettavuutta.

YTO-opintojen osalta on tunnistettu, että erityisesti vanhemmille opiskelijoille opintojen suorittaminen voi olla haasteellista. Valmistuminen saattaa toisinaan viivästyä, jos YTO-opinnot jäävät keskeneräisiksi. Tämän

vuoksi YTO-opintojen ohjauksen kehittäminen ja opiskelijoiden motivointi on nähty tärkeäksi jatkotoimenpiteeksi, jolla voidaan tukea opiskelijoiden etenemistä opinnoissaan.

Työelämäjaksoilla yhteydenpito työpaikkaohjaajiin toimii ja palautetta kerätään, mutta työelämäyhteistyön suunnitelmallisuutta tulisi edelleen parantaa. Myös uusien työntekijöiden perehdytys on kattavaa ja siihen liittyvät materiaalit ovat hyvin saatavilla, mikä osaltaan tukee laadukasta ja yhtenäistä työskentelykulttuuria.

Laatutoiminnan osalta on tunnistettu tarve vahvistaa palautteiden käsittelyä ja erityisesti palautekeskustelujen käymistä opiskelijoiden kanssa. Näin voidaan lisätä opiskelijoiden kokemusta siitä, että heidän näkemyksiään arvostetaan ja että ne vaikuttavat toiminnan kehittämiseen.

Hyvinvointi 4 vastuualueen osalta oppimispalveluiden tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli alijäämä 0,673 milj. euroa. Tilikauden toteutunut alijäämä oli 0,511 milj. euroa, mikä on noin - 0,162milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	1 798 046	1 888 689	-90 643
Toimintakulut	-2 310 496	-2 241 139	-69 357
Toimintakate	-512 450	352 350	-160 000
Vuosikate	-512 450	-352 450	-160 000
Tilikauden tulos	-672 981	-511 287	-161 694
Tilikauden alijäämä	-672 981	-511 287	-161 694

Taulukko 12. Hyvinvointi 4, Lähde: TANE

Marata 2 vastuualueen osalta oppimispalveluiden tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli ylijäämä 0,017 milj. euroa. Tilikauden toteuma oli ylijäämää 0,207 milj. euroa, mikä on noin 0,190 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	1 667 964	1 926 438	-258 474
Toimintakulut	-1 625 048	-1 693 221	68 173
Toimintakate	42 916	233 217	-190 301
Vuosikate	42 916	233 217	-190 301
Tilikauden tulos	16 896	207 197	-190 301
Tilikauden alijäämä	16 896	207 197	-190 301

Taulukko 13. Marata 2, Lähde: TANE

Hyvinvointi 4 ja Marata 2 vastuualueiden osalta oppimispalveluiden tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli yhteensä alijäämä -0,656 milj. euroa. Tilikauden toteuma oli alijäämää -0,304 milj. euroa, mikä on noin 0,352 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

Hyvinvointi 5

Hyvinvointi 5 vastuualueeseen kuuluvat sosiaali- ja terveys-, kasvatus-, lääke- ja välinehuoltoalan koulutus.

Hyvinvointiala 5:llä rahoitusmuutokset vaikuttavat etenkin ammatti- ja erikoisammattitutkintojen (AT ja EAT) tarjontaan, vähentäen opintosuorituksia noin 100 osaamispisteellä. Lääkehuollon opiskelijat työllistyvät hyvin, erityisesti apteekkeihin ja koulutuksen järjestäjiä alalla on valtakunnallisesti vain viisi. Välinehuollon koulutuksen jatkuvuus on tärkeää yliopistosairaalayhteistyön vuoksi ja yhteistyötä on laajennettu esimerkiksi Pohjois-Karjalan suuntaan.

Tutkinnon osia on tiivistetty kompakteiksi kokonaisuuksiksi ja opiskelijapolkuja pyritään lyhentämään muun muassa yhdistämällä näyttöjä. Moodle- ja Teams-ympäristöjen hyödyntäminen on osa arjen kehittämistyötä ja mahdollistaa joustavan opiskelun.

Savon Koulutus Oy:n kautta toteutetaan EAT-koulutuksia ja erilaisia valmennuksia sekä yhteistyötä syvennetään osaamistiimin perustamisen myötä. Uudelleen koulutautujien tilanne vuoden 2026 jälkeen herättää huolta, vaikka tarpeen ennakoidaan jatkuvan.

Opettajuus on muuttunut merkittävästi: opetuksen painopiste on siirtynyt opiskelijapolkujen ohjaamiseen ja näyttöjen vastaanottamiseen. Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja muutoksessa mukana pysyminen nähdään keskeisenä haasteena.

Opiskelijoiden tukena toimii kaksi erityisopettajaa ja ryhmäedustajien tapaamisia järjestetään kahdesti vuodessa. Toiminnassa korostuvat yhdessä sovitut pelisäännöt ja verkostoyhteistyön merkitys, erityisesti alueellisen osaaajapulan ratkaisemiseksi.

Hyvinvointi 5 vastuualueen osalta oppimispalveluiden tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli ylijäämä 0,207 milj. euroa. Tilikauden toteuma oli ylijäämää 0,606 milj. euroa, mikä on noin 0,399 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	2 786 578	3 301 133	-514 555
Toimintakulut	2 568 440	-2 687 356	118 916
Toimintakate	218 138	613 777	-395 639
Vuosikate	218 138	613 777	-395 639
Tilikauden tulos	207 378	605 916	-398 538
Tilikauden ylijäämä	207 378	605 916	-398 538

Taulukko 14. Hyvinvointi 5, Lähde: TANE

Hyvinvointi 7

Hyvinvointi 7 vastuualueeseen kuuluu TUVA eli tutkintokoulutukseen valmentava koulutus.

TUVA-koulutuksessa opiskelijoiden yksilölliset tarpeet ja tavoitteet huomioidaan hyvin. Jokaiselle laaditaan HOKS ja tarvittaessa erityisen tuen suunnitelmat, ja ohjaus toimii vahvasti niin opettajien kuin opiskelijaterveydenhuollon tukemana. HOKS:ien päivitys on sujuvaa ja aloitetaan jo ennen opintojen alkua huoltajien kanssa käytävillä keskusteluilla.

Opiskelijapalautetta kerätään järjestelmällisesti aloitus- ja päätöskyselyiden avulla, mutta palautteen systemaattisessa käsittelyssä on vielä kehittämistarpeita. Alaikäisten huoltajilta kerätään myös palautetta. Opiskelijoiden siirtyminen TUVA:sta ammatillisille aloille toimii, samoin liikenne aloilta TUVA:an erityisesti ammatillisesti hitaammin etenevissä tapauksissa.

Työelämäjaksot ovat tärkeä osa TUVA-opiskelijoiden oppimispolkua, ja paluun jälkeen opiskelijoiden kokemuksia käsitellään keskustellen. Verkko-oppimista hyödynnetään muun muassa "Verkko-perjantai"-toiminnan avulla.

Opiskelijaryhmät ovat keskimäärin 18 opiskelijan kokoisia, maahanmuuttajaryhmät ovat hieman suurempia. Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat ovat aluksi omissa ryhmissään, mutta integroitumista muiden opiskelijoiden kanssa edistetään opetustilanteissa. Opiskelijat eivät aina miellä TUVA:a ensisijaiseksi vaihtoehtoiseksi, mikä heijastuu motivaatioon. TUVA nähdään kuitenkin tärkeänä mahdollisuutena niille nuorille, joille

ammattilliset valmiudet eivät vielä ole riittävät. Toiminta on ollut taloudellisesti vakaata, mutta oppivelvollisten määrän kasvun ja OVU-määrien laskun myötä resurssien hallintaan ja toiminnan painopisteisiin on jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota.

Yhteistyötä koulutusalojen kanssa ja siirtymävaiheiden sujuvuutta pyritään edelleen kehittämään. Työelämäyhteydet ovat vakiintuneet, ja työelämän perustaitojen oppiminen on tärkeässä roolissa myös maahanmuuttajille.

Hyvinvointi 7 vastuualueen osalta oppimispalveluiden tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli ylijäämä 0,728 milj. euroa. Tilikauden toteuma oli ylijäämä 0,825 milj. euroa, mikä on noin 0,097 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	3 448 368	3 975 091	-526 723
Toimintakulut	-2 720 547	-3 149 822	429 275
Toimintakate	727 821	825 269	-97 488
Vuosikate	727 821	825 269	-97 448
Tilikauden tulos	727 821	825 269	-97 448
Tilikauden ylijäämä	727 821	825 269	-97 448

Taulukko 15. Hyvinvointi 7, Lähde: TANE

Hyvinvointi 2

Hyvinvointi 2 vastuualueeseen kuuluu työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA).

TELMA-koulutuksessa opiskelijälähtöisyys ja luovuuden hyödyntäminen korostuvat. Toimintaympäristö on lämmin, yhteisöllinen ja turvallinen; opiskelijat kokevat kaveruuden tärkeäksi ja syrjivää asennetta ei ole havaittu.

Toiminnassa riskinä on tunnistettu väkivallan uhka ja opiskelijan katoaminen sekä ohjeistuksia käydään säännöllisesti läpi. Poissaolot ovat erittäin vähäisiä ja opiskelijoiden sitoutuminen on vahvaa.

Opiskelijaterveydenhuollon palvelujen määrän on arvioitu kaipaavan vahvistamista. Opetusta järjestetään myös satelliittiopetuksena. Palautetta kerätään aloitus- ja päättökyselyillä ja opiskelijoiden nivelvaiheen ohjaus toimii hyvin. HOKS-prosessi on sujuva ja osaajien verkosto tukee sen toteuttamista.

Työelämäyhteyksien ja oppimistehtävien kehittäminen opiskelijoille on tunnistettu kehittämiskohteeksi. Työtehtävien löytyminen vaatii oikeanlaista tukea ja rahoitusta. Yhteisöllisyys kampuksella tukee turvallisuuden tunnetta ja TELMA-opiskelijoiden vuorovaikutus muiden alojen opiskelijoiden kanssa on myönteistä. Kestävä kehitys huomioidaan toiminnassa.

Aikuiskoulutuksen muutokset tulevat vaikuttamaan toimintaan tulevaisuudessa. Opiskelijaryhmät ovat pieniä, keskimäärin noin 10 opiskelijaa ja henkilöstöresurssit on mitoitettu tukemaan yksilöllisiä tarpeita.

Työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota työnohjauksella ja avoimella keskustelulla. Sairauspoissaoloja on jonkin verran enemmän kuin muualla kuntayhtymässä, johtuen muun muassa opiskelijoiden sairastumisista.

Koulutuspäälliköiden välistä yhteistyötä ja hyvien käytäntöjen jakamista halutaan vahvistaa tulevaisuudessa.

Metsä 2 tulosalueella opiskelijoiden yksilölliset opintopolut ja laadukas opetus ja ohjaus on toteutunut hyvin. Erinomaisen opetuksen ja ohjauksen kyselyiden vastausten keskiarvot ovat yli neljän. Vastaukset,

joissa keskiarvot ovat olleet alle 4, ovat luontoalan opiskelijoiden vastauksia kysymyksiin: Saamani opetus ja ohjaus on ollut selkeää, ymmärrettävää ja asiallista sekä saamani opetus ja ohjaus on ollut kannustavaa ja se on tukenut tavoitteitani. Palautteet on käsitelty tiimissä ja niistä on keskusteltu rakentavasti.

Henkilöstön yhteisöllisyyttä on edistetty yhteisillä vapaamuotoisilla kahvihetkillä sekä TELMA:ssa perjantaiarvonnalla.

Asiakaskunta muuttuu entistäkin monimuotoisemmaksi ja mielenterveysongelmista kärsivien opiskelijoiden määrän tunnistetaan lisääntyvän. Oppimisympäristöjen monipuolisuus ja asiakaslähtöisyys korostuvat tarpeiden eriytyessä. Hybridimuotoinen opetus ja ohjaus tulee korostumaan. Käytettävissä olevat resurssit eivät kasva samassa suhteessa asiakastarpeen moninaistuessa, joten on kehitettävä toimintaa ja muutettava suunnitelmia ketterästi arjessa. Aikuiskoulutusrahoituksen muutos vaikuttaa erityisesti Metsä 2 vastuualueen opiskelijoihin. He ovat pääasiassa jo aikaisemman tutkinnon suorittaneita alanvaihtajia, joista moni on opiskellut aikaisemmin aikuiskoulutustuella. Metsä 2:ssa on käynnistetty kehittämistyö, jonka tarkoituksena on suunnitella kohderyhmää näiden muutosten myötä ja siten koulutuksen toteuttamista uudella tavalla.

Tietojohdaminen ja digitalisaatio kehittyy koko ajan ja niiden hyödynnettävyys lisääntyy. Tietojohdamisen työkalut, kuten muun muassa RapSa on arkikäytössä, työajanseurantaan käytetään Reportronic järjestelmää ja opiskelijahallintajärjestelmä on Wilma. TELMA:n opetus- ja ohjaustyössä erilaiset kommunikointilaitteet, ohjelmat ja sovellukset ovat päivittäisessä käytössä. Immersiivinen opetustila on TELMA:n tiloissa ja arjen opetuskäytössä lähes päivittäin.

Henkilöstö on ylpäästi ja aidosti ammattilaisia. Arvostetaan työtä ja kannustetaan toisia yhteistyötä tehden. Oppilaitosmaailmassa näkyy aina tiettyjä ilmiöitä, jotka erityisesti loma-aikojen lähestyessä voi näkyä ylilyöntinä muun muassa toisen henkilön kohtaamisessa. Tällöin asiallisen työkäyttämisen merkitys korostuu.

TELMA:ssa henkilöstön määrä on tällä hetkellä riittävä, työkyky pääasiassa hyvä ja osaaminen kunnossa. Vaikka suureen henkilöstömäärään mahtuu monenlaisia elämäntilanteita, useimmiten esiin nousseet ongelmat eivät ole liittyneet suoraan työhön, vaan ovat heijastuneet elämän muilta osa-alueilta. Metsä 2 vastuualueella toimitaan melko pienellä henkilöstömäärällä, mutta resurssi on kohdennettu oikein opiskelijavuositavoitteeseen nähden. Sakkyn koetaan olevan henkilöstöä tukeva, erittäin joustava työnantaja. Työtilat ja työvälineet ovat kunnossa. Suuri moniammatillinen oppilaitos mahdollistaa monialaisen osaamisen, ja osamista jaetaan erilaisissa sisäisissä koulutuksissa.

Toivalan kampuksella tehdään aktiivista yhteistyötä eri koulutusalojen kesken. Henkilöstön työelämäjaksot on käynnistetty ja kehitetty joustavia, työelämän tarpeita vastaavaa opetustarjontaa tutkinnon osista ja niiden yhdistelmistä myös ylläisesti. Metsä 2 vastuualueella joustava opintojen aloittaminen on kaikilla mahdollista.

Osaajista on pidetty huolta osallistumalla strategian toimeenpanon työpajoihin ja keskusteluun muuan muassa Howspace-alustalla. Tavoitteen toteuttamiseksi on laadittu kehittämissuunnitelma ja sen mukaisia koulutuksia on toteutettu. Jokaisen kanssa on käyty tavoite- ja vahvuuskeskustelut. Positiivisen organisaatiokulttuurin kehittämistä pyritään jatkamaan.

Hyvinvointi 2 vastuualueen osalta oppimispalveluiden tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli ylijäämä 1,593 milj. euroa. Tilikauden toteutunut ylijäämä oli 1,277 milj. euroa, mikä on noin 0,365 milj. euroa heikompi kuin talousarviossa ennakoitiin.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	3 399 616	3 134 464	265 152
Toimintakulut	1 775 282	1 886 805	111 523
Toimintakate	1 624 334	1 247 659	376 675
Vuosikate	1 624 334	1 247 659	376 375
Tilikauden tulos	1 593 154	1 227 479	365 675
Tilikauden ylijäämä	1 593 154	1 277 479	365 675

Taulukko 16. Hyvinvointi 2, Lähde: TANE

Liikenne 2 (lentokone) ja rakentaminen 2 (turvallisuus)

Opiskelu lentokone- ja turvallisuusosalalla etenee säännönmukaisesti ja sujuvasti. Työturvallisuuden opetus on vahvasti integroitu opetukseen ja englannin kielellä opettaminen on keskeinen osa kokonaisuutta. Työssäoppimispaikkojen löytäminen on onnistunut hyvin, mutta alaikäisten opiskelijoiden kohdalla salassapitosäädökset ja ikärajoitukset asettavat haasteita.

Lentokonealalla ensimmäisen vuoden alku on opiskelijoille kuormittava, erityisesti runsaiden teoriaopintojen vuoksi. Työssäoppimisjaksoille edellytetään YTO-opintojen suorittamista ennen työelämään siirtymistä. Matemaattisten taitojen heikkeneminen peruskoulupohjaisilla opiskelijoilla on noussut esiin erityisesti sähkötekniikkaan liittyvissä opinnoissa. Erityisen tuen tarve on kasvanut ja tueksi on saatu matemaattisten aineiden erityisopettaja.

Palautetta kerätään päivittäin keskusteluin ja opettajien huolipalavereissa. Laatuun kiinnitetään huomiota ja sen varmistamiseen on käytössä mittareita. Talouden seuranta toimii hyvin.

Turvallisuusalan koulutuksessa opiskelu järjestetään kahdessa vuorossa, mutta iltaopiskelijoille ei ole tarjolla opiskelijapalveluja. Opetushenkilöstöltä edellytetään määräajoin suoritettavia pätevyyskoulutuksia ja seurantarjestelmän käyttöönotto on käynnissä.

Soveltuvuuskokeista on luovuttu aiemmin ja nykyisin opiskelijat valitaan pääsääntöisesti peruskoulusta suoraan tai haastattelujen kautta jatkuvassa haussa ja AT/EAT-opinnoissa. Opiskelija-aineiden polarisaatio on lisääntynyt ja keskeyttämisen ehkäisemiseksi lähiopetukseen ja ryhmäytymiseen panostetaan. RapSa-järjestelmän avulla toiminnan ja oppimisen seurantatietoa saadaan käyttöön myös opettajille.

Kuva 13. Kuopion kampus. Lähde: Savon koulutuskuntayhtymän markkinointimateriaali

Vastuualueiden liikenne 2 ja rakentaminen 2 osalta tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli alijäämä 0,259 milj. euroa. Tilikauden toteutunut alijäämä oli 0,068 milj. euroa, mikä on noin 0,191milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

Vastuualueet liikenne 2 ja rakentaminen 2 yhteensä

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	1 548 183	1 687 417	-139 234
Toimintakulut	-1 801 734	-1 750 076	-51 658
Toimintakate	-253 551	-62 659	-190 892
Vuosikate	-253 551	-62 661	-190 890
Tilikauden tulos	-258 539	-67 649	-190 890
Tilikauden alijäämä	-258 539	-67 649	-190 890

Taulukko 17. Liikenne 2 ja rakentaminen 2 yht. Lähde: TANE

Liikenne 2 (lentokoneasentaja) avattuna erikseen

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	778 948	895 665	-116 717
Toimintakulut	-972 413	-971 413	-1 000
Toimintakate	-193 465	-75 748	-117 717
Vuosikate	-193 465	-75 748	-117 717
Tilikauden tulos	-193 810	-76 093	-117 717
Tilikauden alijäämä	-193 810	-76 093	-117 717

Taulukko 18. Lentokone 2, Lähde: TANE

Kuva 14. Tarkastuslautakunnan arviointikäynti lentokonealalle, mukana myös vastuullinen tilintarkastaja Esko Säilä.

Opiskelijahallintopalvelut

Opiskelijahallintopalveluissa keskeisiä kehittämiskohteita ovat prosessien tehostaminen ja selkeyttäminen, erityisesti hakeutumisen, todistusten valmistamisen, oppivelvollisuuden ja valtakunnallisten tietojärjestelmien hallinnan toteuttaminen. Poolin tehtävänä on tukea koulutusalojen ydintoimintaa.

Koulutustarjonnan muutoksista toivotaan tiedottamista opiskelijahallintoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tietojärjestelmien ja sähköisen viestinnän osaamisen merkitys on kasvanut ja englannin kielen taito on yhä tärkeämpää erityisesti englanninkielisen koulutuksen hallinnoinnissa.

Opiskelijoiden osallisuuden tukemiseksi Wilman käyttöä on laajennettu kattamaan tiedottamisen, viestinnän, opiskelijan omat lomakkeet sekä opintojen suunnittelun ja seurannan. Lisäksi sähköisen todistuksen käyttöönottoa valmistellaan.

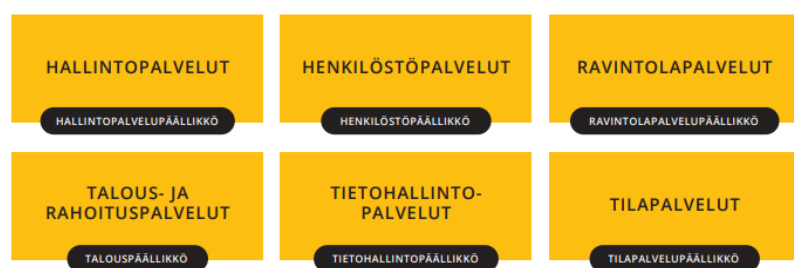
Wilmaan tallennettujen tietojen poistaminen koetaan haastavaksi ja tietosuojakäytäntöihin liittyvä toimintatapa vaatii kehittämistä.

Opiskelijahallintopalveluiden osalta oppimispalveluiden tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli ylijäämä 0,016 milj. euroa. Tilikauden toteutunut ylijäämä oli 0,166 milj. euroa, mikä on noin 0,150 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	1 765 946	1 763 689	2 257
Toimintakulut	-1 749 614	1 596 199	-153 415
Toimintakate	16 332	167 490	-151 158
Vuosikate	16 332	166 186	-149 854
Tilikauden tulos	16 332	166 186	-149 854
Tilikauden ylijäämä	16 332	166 186	-149 854

Taulukko 19. Opiskelijahallintopalvelut, Lähde: TANE

6.3. Tukipalvelut

Kuva 15. Tukipalvelujen tulosalueen osaamispoolit

Vuonna 2024 Savon koulutuskuntayhtymän tukipalveluissa edistettiin merkittävästi strategisia päämääriä useilla osa-alueilla. Toimintaympäristön analyysin ja tulevaisuustyöpajojen tuloksia hyödynnettiin alojen kehittämishjelmassa sekä henkilöstön osaamisen kehittämisessä, vaikka työelämäjaksojen toteuttaminen jouduttiin keskeyttämään yhteistoimintaneuvottelujen seurauksena.

Laadunhallintajärjestelmä päivitettiin EFQM-mallin mukaiseksi tukemaan jatkuvaa laadun ja tehokkuuden kehittämistä. Asiakastietojen hallintaan kehitettiin uusi määrittelymalli ja opiskelijan tuen tarpeita ryhdyttiin

ennakoimaan HOKS-herätteiden avulla. Lisäksi Savon Koulutus Oy:lle tarjottiin tarvittavat tukipalvelut. Hankkeiden valmisteluun ja arviointiin otettiin käyttöön yhtenäiset menettelytavat ja hankkeiden ohjattavuutta parannettiin väliarviointien avulla.

Digikehityksen saralla laadittiin DigiSakky 2027-ohjelma ja käynnistettiin tekoälyn hyödyntäminen oppimisympäristöjen ja tiedonhakuprosessien tukena. Tietohallinnon ja tilapalveluiden yhteistyötä kehitettiin tiiviisti muiden alueen toimijoiden kanssa. Henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin tukeminen näkyi muun muassa strategiaporinoina, HEPA-hetkinä sekä perehdytysohjelman ja rekrytointiprosessien kehittämisenä. Vaikka henkilöstön työelämäjaksot keskeytettiin YT-neuvottelujen vuoksi ja taloustilanne kiristi toimintaa, tukipalvelut onnistuivat laajasti tukemaan kuntayhtymän strategisia tavoitteita ja luomaan pohjaa tulevaisuuden kestäväälle kehittämiselle.

Tilapalveluiden osalta jatkettiin kiinteistöjen ylläpito- ja huoltopalveluiden, rakennuttamisen, isännöinnin, siivous-, jätehuolto- ja turvallisuuspalveluiden kehittämistä. Vuoden merkittävin tilainvestointi oli Toivalan opiskelija-asuntolan rakentamisen käynnistäminen. Rakennusprojektin kokonaiskustannusarvio kahdelle vuodelle on 3,5 miljoonaa euroa ja vuoden 2024 investointikustannusten toteutuma oli 1,8 miljoonaa euroa. Tukipalveluiden nettoinvestointien toteutuma oli 2,5 miljoonaa euroa, lähes talousarvion mukainen.

Tukipalvelujen tulokortti					
Näkökulmat	Mittarit	2024			
		Tavoite	To-teuma	Poik-keama	Tila
Henkilöstö Pidämme osaa-jistamme huolen	Työolobarometri	3,8	3,9	+0,1	
	Asiakastyytyväisyys (sisäinen)	3,8	4,0	+0,2	
	Terveysprosentti	82	84,3	+2,3	
	Sairauspoissaolopäivät/henkilö, kalenteripv	10,5	13,1	-2,6	
	Koulutuspäivät/henkilö	2,0	1,5	-0,5	
Talous	Toimintatuotot (M€, ulk. ja sis.)	28,5	30,6	+2,1	
	Tulos (M€, ulk. ja sis.)	-0,6	0,02	-0,58	
	Tilakustannukset toimintatuotoista (ulk. %)	10,4	10,6	+0,2	

Taulukko 20. Tukipalveluiden tulokortti.

Tulossa tai kehityskohteena:

- HR-järjestelmä
- Yhteisten toimintatapojen määrittely toiminnanohjausjärjestelmään

Tukipalveluiden talousarvion toteutuminen

Tukipalveluiden vuoden 2024 alkuperäinen talousarvio oli laadittu niin, että talousarvioon oli budjetoitu toimintatuottoja 28,478 milj. euroa (tuottoihin sisältyy sisäisiä hallintopalveluja 8,5 milj. euroa). Toimintakuluja yhteisille palveluille oli budjetoitu talousarvioon 22,828 milj. euroa. Alempana olevassa taulukossa ovat tulosalueen tarkemmat tiedot. Toimintakulut olivat 1,534 milj. euroa yli talousarvissa asetetun tavoitteen, toteuman ollessa 24,362 milj. euroa. Toimintakatteeksi muodostui toimintatuottojen ja toimintakulujen jälkeen 15,204 milj. euroa.

Tukipalveluiden tulosalueen osalta sitovuustaso yhtymähallitukseen nähden oli talousarviomuutoksen jälkeen alijäämä 0,248 milj. euroa, toteutuma oli ylijäämä 0,390 milj. euroa. Ylijäämä on 0,634 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

Tukipalvelujen osalta talousarvionsitovuustaso yhtymähallitukseen nähden oli nettoinvestointien osalta 1,800 milj. euroa, talousarviomuutoksen jälkeen 2,633 milj. euroa ja nettoinvestointien toteuma oli 2,506 milj. euroa. **Toteuma on 0,127 milj. euroa alle asetetun sitovan tavoitteen.**

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	28 477 761	30 599 327	-2 121 566
Toimintakulut	22 828 357	24 362 148	1 533 891
Toimintakate	5 649 504	6 237 179	-587 675
Vuosikate	4 366 440	5 061 459	-695 019
Tilikauden tulos	-617 890	15 547	-633 437
Tilikauden ylijäämä	-248 200	390 487	-633 687

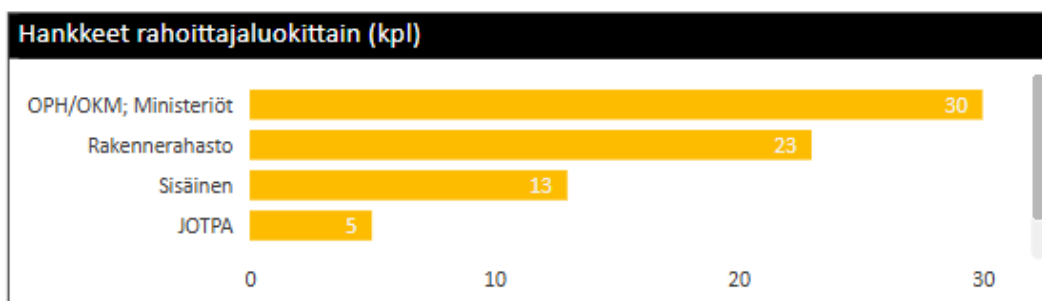
Taulukko 21. Lähde: TANE, Tukipalvelut, Ulkoiset ja sisäiset

Tukipalveluiden toiminta on kehittynyt kuntayhtymän kokonaistoimintaa palvelevaksi osaksi.

6.3.1. Kuntayhtymän hanketoiminta

Savon koulutuskuntayhtymällä oli vuonna 2024 käynnissä 55 hanketta, joissa kuntayhtymän budjetti oli yhteensä noin 14,5 milj. euroa. Käynnissä olevien ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavien hankkeiden määrä oli 43 kappaletta ja niiden kokonaisbudjetista kuntayhtymän osuus oli noin 13,0 milj. euroa.

Vastuullisuusteemaisten kehittämishankkeiden budjetti oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 7,182 milj. euroa, josta omarahoitus osuus oli 1,445 milj. euroa. (Lähde RapSa, Vastuullisuus.)

Kuva 16. Hankkeet rahoittajaluokittain. Lähde: RapSa

Hanketoiminnan tavoitteena on, että kaikki Sakkyn hankkeet ovat osaltaan tukemassa perustehtävää ja toimeenpanemassa Sakkyn strategiaa ja sitä tukevia kehittämisohjelmia. Kytkeytyminen Sakkyn laajempiin tavoitteisiin tulee osoittaa jo siinä vaiheessa, kun hankkeelle haetaan valmistelulupaa ja tässä vaiheessa hankkeeseen voidaan myös pyytää arviointi sisäisesti asiantuntijoilta ennen valmisteluluvasta päättämistä.

Kaikille Sakkyn ulkoisen rahoituksen hankkeille toteutetaan väliarviointi vähintään kerran hankkeen aikana, noin hankkeen puolivälissä. Isommille hankkeille arviointia tehdään vuosittain. Väliarvioinnissa keskitytään hankkeen tavoitteiden toteutumisen seurantaan ja vaikuttavuuden arviointiin. Erityisesti tarkastellaan Sakkyn omien tavoitteiden täyttymistä ja tarvittavia toimia tulosten ja vaikuttavuuden toteutumiseksi. Väliarviointiin osallistuu ainakin hankepäällikkö, hankkeen omistaja/vastuuhenkilö sekä innovaatiopäällikkö. Hankkeen omistajalla on keskeinen rooli hankkeen vaikuttavuuden varmistamisessa ja tulosten jalkauttamisessa. Hankkeen päättyessä kaikista Sakkyn hankkeista täytetään vaikuttavuuden arviointi, jonka tulokset on tarkoitettu vain sisäiseen käyttöön.

Sakkyn hankkeiden temaattista koordinoitua on tiivistetty, jotta päästään yksittäisistä irrallisista hankkeista kokonaisvaltaisempaan kehittämiseen ja voidaan tehokkaammin koordinoida eri hankkeiden toimia. Hankkeet on jaoteltu seuraaviin teemoihin tai painopisteisiin:

Hankkeissa kehitettiin seuraavia teemoja:

- Oman toiminnan kehittäminen (33 hanketta)
- Alueen työelämän kehittäminen (26)
- Vihreä siirtymä (14)
- Digitalisaatio ja uudet teknologiat (13)
- Maahanmuuttajille suunnatut palvelut (7)
- Kansainvälisyys (7)
- Pedagoginen kehittäminen (6)
- Hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys (6)
- Työllistyminen ja yrittäjyys (2)

6.3.2. Yhteenvedo tukipalveluihin tehdyistä arviointikäynneistä

Talous- ja rahoituspalvelut

Talous- ja rahoituspalveluiden pooliin kuuluvat talous- ja hankintatiimit, joita työnjohdollisesti johtaa talouspäällikkö. Asiantuntijoille on määritelty vastualueet, ja työskentely tapahtuu joustavasti tiimityönä ilman yksittäisiin henkilöihin sidottuja vastuita. Tiedon jakaminen useammalle asiantuntijalle parantaa toimintavarmuutta.

Toiminta ja tehtävät ovat vuosien aikana muuttuneet, ja prosesseja on kehitetty saavutettavuuden ja tiedon parantamiseksi. Poolin vastuulle on siirtynyt uusia tehtäviä, kuten raportointi, tuloskortin laadinta, sisäisen laskennan periaatteiden kehittäminen ja ulkoisen tarkastuksen koordinoiti. Muutosten hallinta laajassa kokonaisuudessa on vaatinut uudenlaista työjärjestelyä ja jatkuvaa kehittämistä.

Teknologian hyödyntäminen on mahdollistanut asiakaslähtöisemmän ja tehokkaamman toiminnan. Kehitystyön kohteina ovat olleet muun muassa talouden seuranta tukevien raporttien laadinta ja sisäisen valvonnan vahvistaminen. Esimerkiksi ostojen seurantaraportti antaa esihenkilöille ajantasaisen kokonaiskuvan hankinnoista ja tukee kilpailuttamisen tarpeen arviointia.

Tietovarannon oikeellisuuden varmistaminen ja raportointiprosessien kehittäminen ovat jatkuvan kehittämisen kohteina prosessin omistajuuden kautta.

Talousarvion toteutuminen

Vastualueen osalta tukipalveluiden tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli alijäämä 0,127 milj. euroa. Tilikauden toteuma oli ylijäämää 0,262 milj. euroa, mikä on 0,383 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	1 798 768	1 808 609	-9 841
Toimintakulut	1 798 260	1 532 036	-266 224
Toimintakate	508	276 573	-383 076
Vuosikate	- 126 556	256 520	- 383 076
Tilikauden tulos	-126 556	256 520	- 383 076
Tilikauden ylijäämä	- 126 556	261 770	-388 326

Taulukko 22. Lähde: TANE ulkoinen ja sisäinen, talous- ja rahoituspalvelut

Tukipalvelujen hallinto ja strategian tuki

Tukipalvelujen hallinnon ja strategian tuessa on panostettu Reilu Sakky -vastuullisuusohjelman jalkauttamiseen ja viestintään. Ohjelmaa esiteltiin henkilöstölle useissa eri tilaisuuksissa, ja tallenne lisättiin Intrassa kaikkien saataville. Lisäksi vastuullisuustoimenpiteistä viestittiin aktiivisesti eri kampuksilla ja tiimitapaamisissa.

Opiskelijoiden näkemyksiä vastuullisuudesta arvioitiin Amis- ja Hyvinvointivirtaa -kyselyiden kautta. Reilu Sakky -ohjelmaan ja kestävä kehityksen tavoitteisiin tutustuminen sisällytettiin pakolliseksi osaksi opiskelijoiden opintoja, ja opiskelijoille tarjottiin mahdollisuuksia suorittaa näyttöjä ja opintoja esimerkiksi SWAP- ja Hyvinvointivirtaa-tapahtumissa.

Sidosryhmille esiteltiin kestävä kehityksen ohjelmaa erilaisissa tilaisuuksissa, ja vastuullisuusohjelman tiedot päivitettiin koulutuskuntayhtymän verkkosivuille kestävä kehityksen osioon.

Raportoinnin kehittäminen on käynnissä, ja seurannan mittareita valmistellaan yhteensopiviksi Opetushallituksen valmistelemien kestävyysindikaattoreiden kanssa.

Talousarvion toteutuminen

Vastuualueen osalta oppimispalveluiden tulosalueeseen nähden sitova tilikauden tavoite oli ylijäämä 0,016 milj. euroa. Tilikauden toteutunut ylijäämä oli 0,166 milj. euroa, mikä on noin 0,150 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

	Tavoite	Toteuma 31.12.2024	Poikkeama
Toimintatuotot	1 065 213	1 104 732	-39 519
Toimintakulut	1 065 213	867 682	-197 531
Toimintakate	0	237 050	-237 050
Vuosikate	0	254 451	-254 451
Tilikauden tulos	0	254 451	-254 451
Tilikauden ylijäämä	0	254 451	-254 451

Taulukko 23. Lähde: TANE, Tukipalveluiden hallinto, sisältää strategian tuen

Työsuojeluvaltuutettu

Työsuojelun toimintaohjelmaa päivitetään vuosittain työsuojelupäällikön ja -valtuutetun toimesta yhteistyössä pääluottamusmiesten kanssa. Painopisteenä on sisäisen ja ulkoisen laadun varmistaminen. Toimintaohjelman sisältö on sisällytetty pakolliseen Moodle-kurssiin, joka suoritetaan kerran vuodessa.

Työsuojelun ja turvallisuuden toimintaa on tehty tunnetuksi eri aloilla ja tilaisuuksissa. Oppilaitoksen tilat ovat yleisesti hyvät ja turvalliset, mutta tilojen käytön suunnittelussa ja ryhmäkokojen mitoittamisessa on kehittämistarpeita.

Turvallisuusohjeet tunnetaan hyvin ja suojainten käyttö on vakiintunut käytäntö. Esihenkilöt tekevät vuosittain vastuualueidensa vaarojen arvioinnit, ja työpaikkaselvityksissä työntekijät osallistuvat aktiivisesti havaintojen käsittelyyn ja ratkaisujen etsimiseen. Turvallisuushavaintoja kerätään Intrassa olevan linkin kautta, ja ilmoitukset käsitellään yhdessä ilmoittajan kanssa. Tieto turvallisuushavainnoista välitetään tilanteen mukaan esihenkilöille, työsuojelupäällikölle tai kiinteistöpalveluille. Turvahavaintoja kertyi syksyn aikana yhteensä 82 kappaletta.

Työsuojelun ja turvallisuuden toiminta on kokonaisuudessaan kattavaa ja hyvin organisoitua. Lomakkeet ja dokumentit ovat ajan tasalla ja henkilöstön käytettävissä. Säännölliset turvallisuusharjoitukset, koulutukset ja hyvinvointikyselyt tukevat turvallisuuskulttuuria. Kampusvastaavat huolehtivat kampuskohtaisesta turvallisuudesta ja yhteistyö eri toimijoiden välillä toimii sujuvasti. Henkilöstö kokee työsuojelun, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tärkeänä yhteisenä asiana. Kuntosalien vapaa käyttö ja ravintolapalvelut kampuksilla tukevat työhyvinvointia.

Kehittämiskohteina on tunnistettu työsuojelutoiminnan näkyvyyden ja tietoisuuden lisääminen, työnantajan palautteiden parantaminen turvahavaintojen korjaamisessa sekä yli 55-vuotiaiden työntekijöiden työhyvinvoinnin tukeminen kognitiivisten ja fyysisten muutosten huomioimiseksi.

7. Henkilöstö

Savon koulutuskuntayhtymän päätoimisten palvelussuhteiden määrä 31.12.2024 oli 740 henkilöä. Henkilöstön määrä vähentyi 55 henkilöllä, joista vakituksessa palvelussuhteessa oli 31 henkilöä. Kuusi palvelussuhdetta päättyi vuoden loppuun mennessä taloudellisista ja tuotannollisista syistä. Määräaikaista palvelussuhdetta oli 60. Pääsääntöisesti määräaikaisuuden perusteena oli työn luonne kuten esimerkiksi määräaikaiset hankkeet, Taitaja2024-tapahtuma tai opetushenkilöstön kelpoisuuspuutteet. Vakituksia työ- ja virkasuhteita päättyi 53, joista 26 eläköitymisen vuoksi ja loput muista syistä. Kuntayhtymän palveluksessa aloitti 27 henkilöä. Henkilöstön vaihtuvuus on vähentynyt edellisvuoteen verrattuna. Henkilötyövuosina mitattuna oppimispalveluissa on pientä laskua kahteen aiempaan vuoteen verrattuna.

Henkilöstön keski-ikä oli 51,1 vuotta, mikä on 0,6 vuotta enemmän kuin edellisenä vuonna. Huomionarvoista on se, että suurin osa henkilöstöstä on 55–59-vuotiaita, mikä tulee näkymään voimakkaasti eläköityvien määrässä tulevan kymmenen vuoden aikana. Kuntayhtymän henkilöstöstä eläköityi 26 henkilöä. Osatyökyvyttömyyseläkkeiden määrä on pysynyt viime vuosina lähes samana.

Henkilöstön työhyvinvointi

Aiemmin strategisena kehittämistiiminä toiminut OHO (Osaava, Hyvinvoiva ja Osallistuva henkilöstö) lakkasi sellaisenaan, mutta jatkoi työhyvinvointiasioiden kehittämiseen paneutuvana Hyvinvointi-tiiminä kokoon-tuen jatkossa vain tarvittaessa. Kuntayhtymän johtoryhmän tukena toimii Työkykyjohtamisen ohjausryhmä, joka toimii koko kuntayhtymätasoisien työkykyjohtamisen arviointiryhmänä. Ryhmässä on työntekijien ja johtajien edustus. Päällekkäisyyksien vuoksi Työkykyjohtamisen ohjausryhmän toiminta lakkautettiin.

Henkilöstökertomuksen mukaan työhyvinvointia lisääviä konkreettisia toimintatapoja kehitettiin OHO-kehittämistiimissä, joiden toimeenpanosta työkykyjohtamisen ohjausryhmä päätti ja vastasi jalkauttamisesta. Yhdessä kolmen johtajien ja kolmen työntekijän edustajan kanssa luotiin Työhyvinvointiohjelma vuosille 2024–2027, joka pohjautuu Savon koulutuskuntayhtymän strategiaan. Tarkastuslautakunnan mielestä on totta, että Työhyvinvointiohjelma vastaa osaltaan strategian kohtaan Pidämme osaajistamme huolen.

Aivotyö sujuvaksi Sakkyssa -hankkeen tarkoituksena oli edistää kognitiivista ergonomiaa. Hanke päättyi kuntayhtymän rahoittamana vuoden loppuun, mutta toimia on tarkoitus jatkaa. Tarkastuslautakunta pitää hankkeen tarkoitusta tärkeänä ja on kiinnostunut sen konkreettisista hyödyistä ja henkilöstön kokemuksista.

Koko henkilöstölle järjestettiin iltatapahtuma toukokuussa Kuopiossa ravintola Luodossa, mutta perinteinen vuosipäivä ja pikkujoulut jäivät taloudellisista syistä järjestämättä. Joululounas tarjottiin henkilöstölle. Kuntayhtymän johto kutsui henkilöstön kamppuksittain keskustelemaan vapaamuotoisesti ja rennosti tulevaisuudesta ja strategian toteutumisesta. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä järjestää myös epävirallisia matalan kynnyksen tapaamisia henkilöstön kanssa.

Vuoden aikana henkilöstön työhyvinvointia mitattiin kuusi kertaa Kuukausi-ilmiö-mittauksella, johon saatiin yhteensä 2564 vastausta. Kokonaiskeskiarvo oli neljä, jota voidaan pitää hyvänä. TOB-työolobarometri-kysely toteutettiin uudistuneella sisällöllä helmikuussa ja vastauksia saatiin 69,3 % henkilöstöstä. Suuntaa voidaan pitää hyvänä, koska kaikkien pääkohtien tulokset nousivat maltillisesti verrattuna edellisvuoteen.

Kuntayhtymä työterveyshuoltopalvelut tuottaa Terveystalo Oy, joihin kuuluvat lakisääteinen ennaltaehkäisevä työterveyshuolto ja yleislääkäritasoinen sairaanhoito. Työterveyshuollon kustannukset kasvoivat 15,9 % edellisvuoteen verrattuna ja kilpailuttamisen käynnistämistä edistettiin syksyllä Savonia-amk:n kanssa. Henkilötyövuosina laskettuna sairauspoissaolot vähenivät hieman vuoteen 2024 verrattuna, mutta kasvoivat vuoteen 2022 nähden. Edellisiin vuosiin verrattuna mielenterveyden häiriöistä johtuvat sairauspoissaolot ovat kasvaneet. Huomioitavaa on, että kasvua tapahtui loppuvuodesta irtisanomisten seurauksena. Sairauspoissaolojen kehittymistä on syytä seurata aktiivisesti ja pyrkiä reagoimaan muutoksiin parhaalla mahdollisella tavalla.

Opetustilat koetaan yleisesti hyväksi, terveiksi ja turvallisiksi. Joitakin puutteita on havaittu pedagogisissa välineissä. Ryhmäkokojen kasvu on johtanut kaluston, kuten pulpettien ja tuolien riittämättömyyteen ja opetustiloissa työskentelee enemmän ihmisiä kuin sinne on suunniteltu. Tämä tuo haasteita opetukseen ja on turvallisuusriski.

Yhteistoimintaneuvottelujen jälkeiset henkilöstövähennykset, erityisesti ohjaajien poistuminen työsaleista, ovat lisänneet merkittävästi opettajien kuormitusta. Opettajat joutuvat vastaamaan yksin yhä suurempien opiskelijaryhmien turvallisuudesta ja ohjauksesta. Tämä kuormittaa paitsi opettajia myös herättää huolta opiskelijoiden turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Opetuksen resurssien väheneminen näkyy myös oppimistuloksissa ja opetuksen laadussa. Etäopetuksen, erityisesti Teamsin kautta toteutetun maahanmuuttajakoulutuksen, koetaan heikentävän opiskelijoiden sitoutumista ja oppimista. Opettajilla on huolta siitä, millaisin valmiuksin opiskelijat valmistuvat ja siirtyvät työelämään.

Henkilöstö osallistuu vaarojen arviointiin työpaikkaselvitysten yhteydessä ja ovat mukana selvitysten toteutuksessa. Esitetyt kohdat käsitellään ja ratkaisuja etsitään yhdessä. Loppuraportti käydään läpi henkilöstön kanssa ja työsuojeluvaltuutettu varmistaa myöhemmin, onko sovitut asiat toteutuneet ja mitkä niiden vaikutukset ovat olleet. Työsuojelulle annetut työnantajan palautteet turvahavaintojen korjaustoimenpiteiden edistymisestä ovat olleet osittain puutteellisia.

Henkilöstön toiveena on epassin palauttaminen, joka tukisi työssä jaksamista ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kuntosalien vapaa käyttö kampuksilla tukee henkilöstön hyvinvointia.

Yhteistoimintaneuvottelut

Kuntayhtymässä käytiin vuoden 2024 aikana yhteistoimintaneuvottelut rahoitusmuutosten takia. Neuvottelut sujuivat hyvässä yhteistyössä henkilöstöjärjestöjen kanssa. Tavoitteena oli varmistaa, etteivät ratkaisut vaikuttaisi opetukseen. Neuvottelujen jälkeen varauduttiin henkilöstön tukemiseen erilaisin toimenpitein. Tiedottamisesta saatiin sekä kiitosta että kritiikkiä. Irtisanottujen keskuudessa tunnelmat olivat hämmennyneitä ja katkeriakin. Moni koki surulliseksi hyvää työyhteisöstä luopumisen. Osa henkilöstöstä on jo päättänyt työnsä, ja viimeiset irtisanotut jäävät pois kesäkuun lopussa. Suurin osa opetushenkilöstöstä päättää työnsä toukokuun lopussa. Kevään lomautukset ovat herättäneet keskustelua ja pitäneet luottamusmiehet kiireisinä.

Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämisen -työryhmä aloitti toimintansa ja laati osaamisen johtamisen ja kehittämisen prosessit sekä henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelman. Tulevaisuudessa henkilöstön osaamistarpeet saadaan kootusti uudistettujen vahvuus- ja tavoitekeskustelujen pohjalta.

Pedagogisen kehittämisohjelman käynnistyminen aloitettiin ja taustatyön jälkeen eri ryhmiä, kuten esimerkiksi opinto-ohjaajia, erityisopettajia ja tutkintovastaavia osallistui tulevaisuuden oppimiskulkujen ideointiin. Opetus- ja ohjaushenkilöstö pääsi kommentoimaan syntyneitä ideoita ja jo tehtyä työtä työpajoissa. Koulutustarjontaa henkilöstölle tuotettiin talon sisällä eri hankkeiden muodossa ja neljän pedagogisen koulutuswebinaarin avulla.

SUOSITUS 5:

Tarkastuslautakunnan mielestä henkilöstön osaamisen kehittämisen tarve on tiedostettu ja toiminta vaatii kehittämistä edelleen.

Sairauspoissaolot, vuosi	2021	2022	2023	2024
Kalenteripäivää/htv koko henkilöstö	12,4	12,1	12,8	12,5
Ennaltaehkäisevän hoidon kustannukset, eur	351 949	312 569	385 989	466 208
Sairaanhoidon kustannukset, eur	154 512	178 628	224 840	254 558
Työtapaturmat ja työmatkatapaturmat koko henkilöstö, kpl	3	3	3	2

Taulukko 24. Työterveyshuollon ilmoittamat sairauspoissaolot, sairaus- ja ennaltaehkäisevän sairaudenhoidon kustannukset. Mukana tapaturmat, joista on aiheutunut 9–29 päivää kestänyt sairauspoissaolo.

Työolobarometrin tulokset	2021	2022	2023	2024
Työnkehittävyys	3,70	3,82	3,87	3,88
Esihenkilötyö	3,82	3,99	3,96	4,01
Ergonomia	3,74	4,17	3,67	3,69
Optimaalinen kuormitus	3,37	3,66	3,67	3,80
Työkyky	4,01	4,13	4,18	4,22
Tiedonkulku ja vuorovaikutus	4,46	3,58	3,71	3,74
TOB vastaajat, kpl ja vastaus-%	573 / 76 %	614 / 80 %	567 / 71 %	530 / 69,3 %

Taulukko 25. Työolobarometrin tulokset.

Työolobarometrissa voi tehdä johtopäätöksen esihenkilötyön kehityksestä. Esihenkilötyön kehittämiseen on panostettu ja tulosten perusteella kehitys on ollut tavoitteen mukaista. Kokonaisuutena kaikki osa-alueet kehittyneet parempaan suuntaan.

Hallintosäännön mukaan sivutoimiluvista ja -ilmoituksista pidetään luetteloa ja se saatetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle. Tarkastuslautakunta on saanut luettelon ja käynyt sen läpi.

SUOSITUS 6:

Tarkastuslautakunta on käynyt läpi henkilöstön sivutoimiluvat ja -ilmoitukset. Seuranta-ohjelmaa on syytä kehittää.

8. Opiskelijat ja osallisuus

Vuonna 2024 kuntayhtymän opiskelijamäärä ylitti tavoitteen hieman, sillä opiskelijavuosia kertyi 6281 tavoitteen ollessa 6270. Suurin osa tutkinto-opiskelijoista suoritti perustutkintoa ja noin neljäsosa ammatti- tai erikoisammattitutkintoa.

Opiskelijapalautetta kerättiin valtakunnallisilla AMIS aloitus- ja päättökyselyillä, joiden vastausprosentti jäi edelleen harmittavan alhaiseksi. Keskimäärin palautteet olivat positiivisia. Lisäksi kuntayhtymässä alettiin kerätä opiskelijoiden palautteita erinomaisen opetuksen ja ohjauksen palautekyselyllä neljännesvuosittain.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä opiskelijapalautteiden keräämiseen ja hyödyntämiseen panostamista sekä palautteiden säännöllisesti läpikäyntiä myös opiskelijoiden kanssa.

Opiskelijoiden osallisuuden kannalta merkittävin väline on omien opintojensa omistamiseen ja suunnitteluun käytettävä HOKS eli henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma. Tutor-opiskelijatoimintaan järjestettiin koulutusta sekä perehdytystä. Opiskelijoiden edustus oli keskeisissä työryhmissä kuten esimerkiksi kehittämis- ja hyvinvointiryhmissä, yksikkökohtaisissa kestävän kehityksen ryhmissä ja SORA-toimielimessä sekä lukion opettajainkokouksissa. Lisäksi koulutuspäälliköt ja ryhmäedustajat sekä lukion johtaja ja luokkien puheenjohtajat tapasivat kampus- ja alakohtaisesti säännöllisesti. On tärkeää, että opiskelijat osallistuvat Savon ammattiopiston ja Varkauden lukioden tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämiseen. Kuntayhtymässä oli käynnissä Opetushallituksen rahoittama HYMY-hanke (Hyvinvoiva yhteisöllinen merkityksellinen amis.) opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi. Tarkastuslautakunta pitää hankkeen aihetta tärkeänä ja on kiinnostunut sen vaikutuksista opiskelijoiden osallisuuteen.

AmisGaala2024 oli hieno amisten yhteisöllisyyttä edistävä tapahtuma, jossa opiskelijat pääsivät loistamaan niin suunnittelussa kuin toteutuksessa. Koulurauha julistettiin elokuun lopussa teemalla ”Turvallinen koulu”. Kuopion torilla syyskuussa järjestetty LoveZone-lukuvuoden ajavaistapahtuma on hyvä esimerkki oppilaitosten välisestä yhteistyöstä opiskelijoiden viihtyvyyden ja verkostoitumisen eteen. Lisäksi Savilahden kampuksella järjestetty uusille opiskelijoille suunnattu ryhmäytymispäivä vaikuttaa hyvältä tapahtumalta opiskelijoiden yhteisöllisyyden näkökulmasta.

Salkku

Kaikki Savon ammattiopiston varsinaiset opiskelijat ovat opiskelijakunnan jäseniä. Salkun hallitus päätti kokouksessaan elokuussa purkaa yhdistyksen rekisteröinnin. Tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa toiminta jatkuu rekisteröimättömänä koulutuksen järjestäjän opiskelijakuntatoimintana. Salkun varat siirrettiin Sakkyn hallinnassa olevalle tilille ja juoma-automaattien sopimus purettiin. Varkauden lukion opiskelijat kuuluvat lukion opiskelijakuntaan, jonka päätösvaltaa käyttää sen hallitus. Salkun hallituksen jäsenenä voivat toimia myös lukion opiskelijakunnan jäsenet. Opiskelijoista koostuvat kampustiimit edistävät opiskelijoiden asioita yksiköissään. Salkku järjesti monipuolisesti erilaisia tapahtumia kampuksilla niin itsenäisesti kuin yhteistyössä kuntayhtymän kanssa.

Tarkastuslautakunta huomioi, että opiskelijakuntatoiminnan siirtyminen yhdistysmuodosta koulutuksen järjestäjän koordinoimaksi rekisteröimättömäksi toiminnaksi edellyttää selkeitä rakenteita osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamiseksi. Koska toiminnan rahoitus on nyt kuntayhtymän hallussa, on tärkeää varmistaa, että opiskelijoiden ääni kuuluu jatkossakin aidosti toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteossa.

9. Tarkastuslautakunnan yhteenveto valtuustokaudelta 2021–2024

Savon koulutuskuntayhtymän tarkastuslautakunta on valtuustokauden 2021–2024 aikana arvioinut vuosittain yhtymävaltuuston asettamien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Lautakunnan työ on keskittynyt myös strategian toimeenpanon seurantaan, opetuksen ja ohjauksen laadun tarkasteluun, talouden tasapainon arviointiin sekä henkilöstön hyvinvointiin ja oppimispalveluiden toimivuuteen.

Kyseessä on ollut uudistusten ja murrosten kausi: toimintaympäristö, talous, oppimisympäristöt sekä opiskelijoiden ja työelämän tarpeet ovat muuttuneet nopeasti. Näihin muutoksiin on reagoitu kehittämällä niin rakenteita kuin sisältöjä ja asettamalla kunnianhimoisia tavoitteita.

Strategiakausi 2021–2023 – perustehtävän kirkastaminen ja kestävän kehityksen juurruttaminen

Vuonna 2021 käynnistynyt strategiakausi keskittyi vahvasti koulutuskuntayhtymän perustehtävän osaamisen lisäämisen ja alueen työelämän kehittämisen vahvistamiseen. Strategian arvopohja nojasi kestävään kehitykseen, ja tavoitteena oli rakentaa ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävä tulevaisuus. Strategian myötä aloitettiin laajat kehittämisohjelmat erityisesti oppimisympäristöjen, pedagogiikan, ohjauksen ja digitalisaation saralla.

Kestävän kehityksen periaatteet tuotiin mukaan opetukseen ja henkilöstökoulutukseen. Sertifikaattiprosessit ja verkkokoulutukset kuten Kestävän tulevaisuuden tekijät ja Ammatillaisen kädenjälki olivat esimerkkejä tästä työstä. Fyysisesti kausi huipentui kampusuudistuksiin, joissa Savilahden moderni oppimisympäristö nousi kansalliseksi malliesimerkiksi.

Strategiakausi 2024–2027 – vaikuttavuuden aika ja rohkea suunta yhteiskuntaan

Vuonna 2024 käynnistynyt uusi strategiakausi ”Kestävän tulevaisuuden tekijä” rakentuu aiemman kauden pohjalle, mutta ottaa samalla selkeän suunnan kohti yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Strategian ydinviesti – ”Pelastamme yhteiskunnan opiskelija kerrallaan” – kuvastaa kasvavaa painotusta siihen, että koulutuksella on keskeinen rooli paitsi yksilön myös koko yhteiskunnan hyvinvoinnissa ja tulevaisuudessa.

Strategia korostaa osaajista huolehtimista, osallistavaa toimintakulttuuria ja tuloksellista työelämäyhteistyötä. Uutena painotuksena on myös digitalisaation systemaattinen hyödyntäminen, josta esimerkkinä toimii DigiSakky 2027 -ohjelma. Lisäksi strategian jalkauttaminen on aiempaa vuorovaikutteisempaa: henkilöstölle on järjestetty strategiaporinoita kaikilla kampuksilla ja strategiaa on käsitelty tiimitasolla.

Toisin kuin edellisellä kaudella, strategian tavoitteita pyritään nyt selkeästi priorisoimaan ja rytmittämään eri vuosille. Samalla mittarit on suunniteltu tarkemmiksi ja vertailukelpoisemmiksi, mikä tukee seuranta- ja arviointia.

Oppimisympäristöt ja opetuksen muutos

Oppiminen ei tapahdu enää vain koulun seinien sisällä. Verkko-opintojen kasvu, työpaikalla tapahtuva oppiminen ja henkilökohtaistaminen ovat muokanneet opetuksen käytäntöjä. Samalla opiskelijoiden tuen ja ohjauksen merkitys on korostunut. Vaikka osa kehityksestä on ollut erittäin myönteistä, esimerkiksi opettajien työelämäjaksot jouduttiin keskeyttämään taloustilanteen vuoksi vuonna 2024 – tämä voi heikentää työelämäyhteyksien ajantasaisuutta.

Talouden hallinta ja vakauttaminen

Kauden aikana kuntayhtymän talous on vaihdellut. Vuonna 2023 toiminnallinen tulos oli 3,2 milj. euroa alijäämäinen, mutta vuonna 2024 se nousi 2,5 milj. euroon ylijäämäiseksi. Tämä johtui muun muassa henkilöstömenojen sopeuttamisesta. Samalla kuntayhtymän kassa heikkeni, ja vuoden 2024 lopulla maksuvalmius oli vain 10 päivää, mikä on riski taloudelliselle toimintakyvylle.

Tarkastuslautakunta mielestä toteutettu talouden ennakointityö on ollut hyvä periaate. Ilmenneet muutostarpeet on otettu nopeasti käsittelyyn ja tehty korjaavia toimenpiteitä. Kuntayhtymällä on edelleen vahva tase, mutta tuleviin valtionrahoituksen leikkauksiin on varauduttava.

Opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvointi

Opiskelijat kokevat oppilaitoksen yhteisön pääsääntöisesti turvalliseksi ja tukevaksi, mutta opiskelijapalautteen vastausaktiivisuus on pysynyt heikkona. Palautekulttuurin vahvistaminen vaatii jatkotoimia. Opiskelu- huoltoon on panostettu, ja keskeyttämisprosentti on saatu pysymään valtakunnallisesti vertailtuna matalana.

Valtuustokauden aikana kuntayhtymässä jouduttiin toteuttamaan sopeuttamistoimia, jotka vaikuttivat suoraan henkilöstöön. Vuoden 2024 aikana järjestetyt yhteistoimintaneuvottelut johtivat henkilöstöressurssien uudelleenjärjestelyihin ja kustannussäästöihin. Näiden vaikutuksesta muun muassa opettajien työelämäjaksot keskeytettiin ja opettajien mahdollisuudet vierailla opiskelijoiden työelämäjaksoilla vähenivät, erityisesti kauempana sijaitsevilla kohteissa.

Henkilöstön hyvinvointi on kuitenkin pysynyt melko vakaana kauden ajan. Työolobarometrin tulokset ovat kohentuneet ja sairauspoissaolot ovat vähentyneet. Koulutuspäivien kirjauskäytännöt kuitenkin vaihtelevat, mikä vaikeuttaa seurantaa.

Kestävä kehitys ja Reilu SAKKY -vastuullisuusohjelma

Savon koulutuskuntayhtymä on onnistunut nostamaan kestävän kehityksen käytännön toiminnan ytimeen. Sertifioidut käytännöt, hiilijalanjalan seuranta ja laajeneva koulutustarjonta tukevat tavoitetta. Samalla vastuullisuuden mittaaminen ja raportointi kaipaavat selkeytystä: monille tavoitteille ei ole vielä tarkasti määritettyjä mittareita.

Johtopäätökset

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Savon koulutuskuntayhtymän toiminta valtuustokaudella 2021–2024 on ollut tuloksellista ja sopeutumiskykyistä. Rakenteita on uudistettu, taloutta on vakautettu ja strategiaa on kehitetty määrätietoisesti. Suurin haaste lähitulevaisuudessa on varmistaa, että strategiset tavoitteet jalkautuvat aidosti arjen toimintaan – ja että niiden toteutumista voidaan mitata luotettavasti. Myös palautekulttuurin vahvistaminen, digitaalisten ja työelämälähtöisten oppimiskäytäntöjen kehittäminen sekä taloudellinen resilienssi vaativat erityistä huomiota.

10. Vuoden 2023 arviointikertomuksessa tehtyjen toimenpiteiden tilannearviointi

Yhtymävaltuusto on käsitellyt tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arviointikertomusta 11.6.2024 kokouksessaan (§ 8) ja pyytänyt yhtymähallituksen selvityksen tarkastuslautakunnalle ja edelleen yhtymävaltuustolle 30.9.2024 loppuun mennessä. Yhtymähallitus on antanut vastineen 6.9.2024 (§ 77). Antamassaan selvityksessä yhtymähallitus on huomionnut tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arviointikertomuksessa esille tuomia asioita.

Tarkastuslautakunta on koonnut alla olevaan taulukkoon arviointihavaintojaan aikaisemmilta arviointivuosilta. Lautakunta seuraa havaintojen perusteella tehtyjä korjaus ja kehittämistoimenpiteitä.

Asia	Arviointivuosi	Toimenpiteet aloitettu	Toimenpiteet toteutettu	Lisätietoja
Asunto-osakeyhtiö Siilinjärven Haaparinne	2012 2013 2014 2015	2014 2023	2016	YH:n selvitys 2014 arviointikertomukseen. Toimenpiteitä jatkettu vuonna 2015. Asunto-osakkeet on myyty 2016, mutta tilannetta seurataan edelleen takausvastuiden osalta vuoteen 2026 saakka. YH on vastineessaan vuoden 2022 arviointikertomukseen todennut, ettei tällä hetkellä ole avoimia asioita.
Työpaikkakiusaaminen	2013 2015	2015		YH:n selvitys 2014 ja 2015 arviointikertomukseen. Lautakunta seuraa tilannetta edelleen. Koulutuskuntayhtymässä on nollatoleranssi. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta jatkuvasti.
Opiskelijapalautteen keräämistä ja käsittelyä tulee kehittää luomalla selkeät ja yhdenmukaiset toimintatavat. (Suositus 5/2022)	2022			YH toteaa, että opiskelijapalautteen keräämisessä on päätökselyiden osalta ollut vaikeuksia koko maassa. Kansallisia toimintatapoja on uudistettu ja kuntayhtymän toiminnassa on ryhdytty jo toimenpiteisiin suosituksen 5. mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tarkastuslautakunta arvioi palautejärjestelmän kehitystoimenpiteiden vaikutavuutta.
Tarkastuslautakunta suosittelee opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksien tarkastelua ja opiskelijoiden näkemysten suurempaa hyödyntämistä. (Suositus 6/2022)	2022			YH toteaa, opiskelijoiden osallistamista on lisätty suosituksen 6. mainitsemassa teemassa. Yhteydenpito opiskelijakunnan hallituksen kanssa on korona-aikojen jälkeen löytänyt muotonsa ja opiskelijoiden kanssa on sovittu mm. osallistumisesta johtoryhmän kokouksiin. Opiskelijakunta on antanut hyvää palautetta kuulemiseksi tulemisesta sekä tuesta järjestää oppilaitoksen arjessa heille tärkeitä omia tapahtumia, kuten Amisgaalan. Tarkastuslautakunta seuraa käytännön toimenpiteitä opiskelijoiden osallisuuden edistämässä.

Mittari, jolla pystytään arvioimaan, kuinka opiskelijan saama opetus eri oppimisympäristössä on toteutunut.	2023	2024		Kehittämisehdotus koskien mittariston luomista arvioimaan kunkin oppimisympäristön toteumaa on hyvä ja se annetaan seurannan kehittämisestä vastuullisille selvitettäväksi. Tavoitteena on saada sen tulos esitettäväksi vähintään tilinpäätöksen yhteydessä. Yhtymähallitus on huomionnut mittarin kehittämistarpeen. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta.
---	------	------	--	--

Taulukko 26. Tarkastuslautakunnan arviointihavaintojen seuranta 2017–2023

11. Tarkastuslautakunnan esitys yhtymävaltuustolle

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2024 yhtymävaltuustolle ja esittää, että yhtymävaltuusto merkitsee sen tiedoksi ja lähettää edelleen yhtymähallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten, joista yhtymähallituksen tulee antaa selvitys syyskuun 2025 loppuun mennessä tarkastuslautakunnalle ja edelleen yhtymävaltuustolle.

12. Allekirjoitukset

Kuopiossa 22.5.2025

Savon koulutuskuntayhtymän tarkastuslautakunta

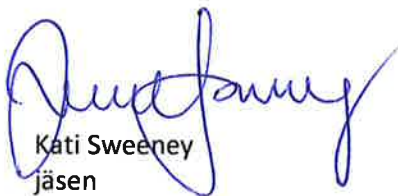
Antti Valta
puheenjohtaja

Antti Koskinen
varapuheenjohtaja

Tiina Grönlund
jäsen

Kati Sweeney
jäsen

Veera Ursin
jäsen

TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOUKSET, KOULUTUKSET JA SEMINAARIT TILIKAUDELLA

Kokousaika	Asia	Arviointisuunnitelma
18.1.2024 klo 9.00–17.23	Arviointikohde; Liikenne 1 (autoala/logistiikka)	Kuultiin opiskelijoita, henkilöstöä ja koulutuspäällikköä
8.2.2024 klo 9.02–16.07	Arviointikohteena tukipalvelujen tulosalue, v. 2023 tavoitteet ja niiden toteutuminen Tukipalvelujen tulosalueen vuoden 2024 tavoitteet ja niiden esittely Arviointikohde; hankkeet ja hankeprosessit Tiintarkastusyhteisön kilpailutuksen valmistelu Vuoden 2023 arviointikertomuksen valmistelun aloittaminen	Kuultiin hallintojohtajaa Kuultiin hallintojohtajaa Kuultiin innovaatiopäällikköä
29.2.2024 klo 9.00–15.34	Apulaisrehtorin vastualueen vuoden 2023 tavoitteet ja toteutuminen sekä ajankohtaiset asiat Savon Koulutus Oy:n esittely Arviointikohteena oppimispalveluiden tulosalue, vuoden 2023 tavoitteet ja toteutuminen 31.12.2023 Oppimispalveluiden tulosalueen tavoitteiden esittely ja ajankohtaiset asiat Vuoden 2023 arviointikertomuksen valmistelu	Kuultiin apulaisrehtoria Kuultiin apulaisrehtoria/toimitusjohtajaa Kuultiin rehtoria Kuultiin rehtoria
20.3.2024 klo 9.07–17.30	Tilinpäätöksen esittely Taitaja2024 Vuoden 2023 arviointikertomuksen valmistelu	Kuultiin kuntayhtymän johtajaa, hallintojohtajaa ja talouspäällikköä Kuultiin kilpailujohtajaa ja -päällikköä
11.4.2024 klo 9.02–18.21	Sivutoimiluvat ja -ilmoitukset Tilintarkastusyhteisön kilpailuttaminen Yhtymähallituksen puheenjohtajat Yhtymävaltuuston puheenjohtajat Vuoden 2023 arviointikertomuksen valmistelu	Kuultiin hankintasuunnittelijaa Keskusteltiin yhtymähallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kanssa Keskusteltiin yhtymävaltuuston puheenjohtajan kanssa

18.4.2024 klo 14.10–19.15 (muistiokokous)	Arviointikertomuksen valmistelu	
23.4.2024 klo 14.10–19.05 (muistiokokous)	Tilintarkastusyhteisön kilpailutus Vuoden 2023 arviointikertomuksen valmistelu	
7.5.2024 klo 9.40–17.00 (muistiokokous)	Tilintarkastajan raportti Vuoden arviointikertomuksen valmistelua	Kuultiin tilintarkastajaa
16.5.2024 klo 9.35–18.27 (muistiokokous)	Vuoden 2023 arviointikertomuksen valmistelu	
23.5.2024 klo 9.02–18.51	Vuoden 2023 arviointikertomuksen valmistelu Sidonnaisuusrekisteri-ilmoitukset Tilintarkastuskertomus vuodelta 2023 Arviointikertomuksen hyväksyminen ja allekirjoittaminen Tilinpäätös ja vastuuvapauden käsittely Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2028 Sivutoimiluvat ja -ilmoitukset Sidonnaisuusrekisteri Tilintarkastusyhteisön kilpailuttaminen	Kuultiin tilintarkastajaa Kuultiin tilintarkastajaa
13.6.2024 klo 9.00–15.27	Tarkastuslautakunnan itsearviointi Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma ja työohjelma 2024–2025 Esitietolomake vuoden 2024 arviointikäynneille Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2028	
28.8.2024 klo 13.09–17.44	Tarkastuslautakunnan arviointivuoden 2024 työn käynnistäminen Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma ja työohjelma 2024–2025 Esitietolomake vuoden 2024 arviointikäynneille Tilintarkastusyhteisön kilpailuttaminen 2025–2026	Keskustelua
6.9.2024 klo 9.03–11.02 klo 12.17–14.21	Tarkastuslautakunnan ja yhtymähallituksen yhteiskokous Tilintarkastuksen työohjelma Syksyn kokouksiin valmistautuminen	 Kuultiin tilintarkastajaa

26.9.2024 klo 9.07–16.31	Arviointikohteena yhteisten opintojen osaamispooli Yhtymähallituksen puheenjohtajiston tapaaminen Yhtymävaltuuston puheenjohtajan tapaaminen	Kuultiin koulutuspäälliköitä Kuultiin yhtymähallituksen puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa Kuultiin yhtymävaltuuston puheenjohtajaa
23.10.2024 klo 14.06–16.34	Sidonnaisuusrekisteri Tilintarkastusyhteisön kilpailuttaminen Yhtymähallituksen selvitys vuoden 2023 arviointikertomukseen	
31.10.2024 klo 9.05–15.03	Arviointikohteena hyvinvoinnin osaamispooli 3 Arviointikohteena hyvinvoinnin osaamispooli 5 Tilintarkastajan raportointi	Kuultiin opiskelijoita, henkilöstöä ja koulutuspäällikköä Kuultiin opiskelijoita, henkilöstöä ja koulutuspäällikköä Kuultiin tilintarkastajaa
21.11.2024 klo 9.10–16.04	Arviointikohteena hyvinvoinnin osaamispooli 4 Arviointikohteena hyvinvoinnin osaamispooli 7, TUVA Kevään kokouksiin valmistautuminen	Kuultiin opiskelijoita, henkilöstöä ja koulutuspäällikköä Kuultiin opiskelijoita, henkilöstöä ja koulutuspäällikköä
17.12.2024 klo 9.33–15.07	Arviointikohteena työhön ja itsenäiseen elämään valmistava koulutus, TELMA, Toivala Arviointikohteena liikenne 2, lentokoneala	Kuultiin opiskelijoita, henkilöstöä ja koulutuspäällikköä Kuultiin opiskelijoita ja opettajaa
28.1.2025 klo 9.02–16.49	Arviointikohteena talous- ja rahoituspalvelut Arviointikohteena tukipalvelujen hallinto ja strategian tuki, kestävä kehitys Työsuojeluvaltuutetun tapaaminen Turvallisuuspäällikön tapaaminen Sidonnaisuusrekisteri-ilmoitukset Tilintarkastuspalveluiden hankintasopimus Tilintarkastajan vaihtuminen tarkastusryhmässä Vuoden 2024 arviointikertomuksen valmistelu	Kuultiin talouspäällikköä Kuultiin projektipäällikköä Kuultiin työsuojeluvaltuutettua Kuultiin turvallisuuspäällikköä
13.2.2025 klo 9.02–16.01	Arviointikohteena Jari Kosken vastuualueet (Liikenne 2 ja Rakentaminen 2) Arviointikohteena opiskelijahallintopalvelu Vuoden 2024 arviointikertomuksen valmistelu	Kuultiin opiskelijoita, opettajaa ja koulutuspäällikköä Kuultiin opiskelijapalvelupäällikköä

26.2.2025 klo 9.01–15.58	Apulaisrehtori Esa Juvosen tapaaminen Arviointikohteena oppimispalveluiden tulosalue, vuoden 2024 tavoitteet ja toteutuminen 31.12.2024 Arviointikohteena tukipalvelujen tulosalue, vuoden 2024 tavoitteet ja niiden toteutuminen 31.12.2024 Vuoden 2024 arviointikertomuksen valmistelu	Kuultiin apulaisrehtori Esa Juvosta Kuultiin rehtoria Kuultiin hallintojohtajaa
19.3.2025 klo 13.01–17.09	Kuntayhtymän johdon tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 31.12.2024 Tilinpäätöksen esittely Vuoden 2024 arviointikertomuksen valmistelu	Kuultiin kuntayhtymän johtajaa Kuultiin kuntayhtymän johtajaa
3.4.2025 klo 9.00–16.37	Yhtymähallituksen puheenjohtaja Yhtymävaltuuston puheenjohtajat	Keskusteltiin yhtymähallituksen puheenjohtajan kanssa Keskusteltiin yhtymävaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kanssa
16.4.2025 klo 13.05–17.05 (muistiokokous)	Vuoden 2024 arviointikertomuksen valmistelu	
28.4.2025 klo 9.00–15.16 (muistiokokous)	Vuoden 2024 arviointikertomuksen valmistelu	
8.5.2024 klo (muistiokokous)	Vuoden 2024 arviointikertomuksen valmistelu	
15.5.2025 klo (muistiokokous)	Vuoden 2024 arviointikertomuksen valmistelu	
22.5.2025 klo 9.00–	Tilintarkastajan raportti Vuoden 2024 arviointikertomuksen hyväksyminen ja allekirjoittaminen Tilintarkastuskertomus, tilinpäätös ja vastuuvapauden käsittely Sidonnaisuusrekisteri	Kuultiin tilintarkastajaa

Koulutukset ja seminaarit	
3.-4.10.2024	Hallinnon ja tarkastustoimen seminaari (FCG), Helsinki

KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN TEKIJÄ

SAVON

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

SAKKY.FI

